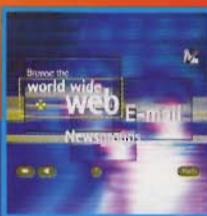


ƒ 9,95/199 Bfr.

Onafhankelijk tijdschrift  
over de wereld van CD-i



FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

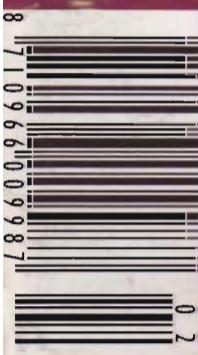
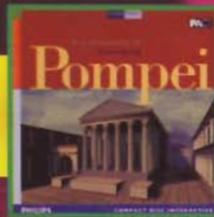
internet  
Zet de puntjes  
op de CD-i



Golfen met CD-i  
Een rondje onder par



Pompeï  
Archeolog-



Het Magische Schilderij  
CD-smurf



DIT WAS  
1995  
Van iRT tot  
Rintje

Pijlsnel  
scherpste

naar het  
beeld.



Let's make things better.

**HI-FI  
TURBO DRIVE  
VIDEO  
RECODER**

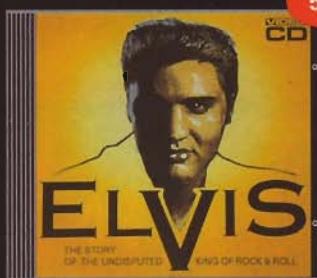
De Philips HiFi Turbo Drive is 's werelds snelste videorecorder. Maar er is nog meer... Studio Picture Control verbetert beelden op uw oudste banden. Direct Record zoekt zelf het kanaal op waar u naar kijkt en begint op te nemen. Alles in "full-stereo" natuurlijk. Uw Philips HiFi Turbo Drive is niet alleen 's werelds snelste videorecorder - wij denken dat ie ook 's werelds beste is. Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn : 06-8406 (20 cent per minuut).

Philips **TURBO  
DRIVE** com



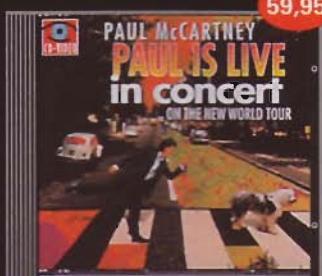
**PHILIPS**

# Heeft u deze al?

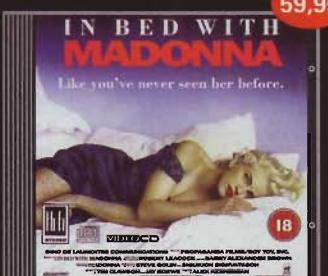


Prachtig en onmisbaar voor de ware freaks zijn deze documenten van de muzieklegenden Elvis, Rolling Stones en Beatles. Deze produkties nemen u mee op een reis door het roemrijke verleden van de beste acts aller tijden. Mede door de niet eerder vertoonde beelden zijn deze produkties een must voor iedere VideoCD collectie.

**Paul is live:** Ex Beatle Paul McCartney, één van de grootste popsterren aller tijden, maakte een paar jaar geleden zijn legendarische New World Tour. Deze dubbele VideoCD laat u 85 minuten lang genieten van die live registratie. In HiFi stereo hoort u 20 Beatle kakers w.o. All my loving, Let it be, Penny Lane, Peace in the neighbourhood en Yesterday. Een absolute must voor iedere popliefhebber.



**In bed with Madonna:** Madonna zoals u haar nog nooit heeft gezien. De dubbele VideoCD vertelt het levensverhaal van de vedette. U ziet, en hoort in HiFi stereo, vele live concertopnamen welke dit sexsymbol in één klap tot wereldster maakte. Like a virgin, Holiday, Papa don't preach en Vogue. Het zijn slechts enkele van de toppers welke deze VideoCD tot legende maakt.



**Techno Vision:** Dubbele VideoCD boordevol Techno hits. De videoclips tesamen met het HiFi stereo geluid toveren uw woonkamer om tot een ware discotheek. Acts van o.a. Atlantic Ocean, General Base en Moby.



**Bios Disk:** Naar het zeer succesvolle voorbeeld van de bios band. Nu ook op schijf, het eerste videotijdschrift in digitaal beeld en geluid. Bekijk vanuit uw huiskamer maar liefst 15 previews van de allernieuwste, nog te verschijnen, bioscoopfilms. U hoort en ziet clips en soundtracks van o.a. Showgirls, Dead Man Walking, Sabrina, Fair Game, Ace Ventura 2, Mr. Holland Opus, The usual suspects, Clockers, Casino, Jumanji, Waiting to exhale, Father of the bride 2, Nixon, Get shorty, Bepaal aan de hand van deze unieke disc welke bioscoopfilms u de komende 2 maanden gaat zien. Een absolute aanrader. Iedere 2 maanden verschijnt er een nieuwe bios disk, informeer ernaar bij uw dealer.



**Dance Vision:** Uw persoonlijke bewegingstherapie. De dance clips van o.a. Outhere Brothers, Flash en Mr. Roy alsmede het HiFi stereo geluid maken deze VideoCD onmisbaar voor de ware dance freak.

Nu verkrijgbaar bij alle filialen van:

**DISKOLAND,  
MUSIC SHOP,  
SUPERCLUB,**

**FREE RECORD SHOP,  
MUSIC STORE/MUSIC CORNER,  
VAN LEEST,**

**+ uw lokale CD-i dealer**

**FUNTRONICS/KAI,  
RADIO MODERN,  
VROOM & DREESMANN**

# INHOUD

## Redactieel

Als er een leuk nieuwte te melden valt, zijn wij er natuurlijk als de kippen bij. Sterker nog, in dit geval zijn wij te vroeg, maar we kunnen ons niet bedwingen. Dit nieuwe speeltje is hè leuk om nog even op de plank te laten liggen. Ik heb het over de CD-i-Internet combinatie. De test in Engeland van de afgelopen maanden is geslaagd en er wordt op dit moment dag en nacht hard gewerkt aan een Nederlandse versie. Binnenkort, en als de voortekenen ons niet bedriegen, nog dit voorjaar, zal dit in Nederland te koop zijn. Voor zover wij weten, heeft dit grote project de hoogste prioriteit gekregen binnen Philips.

Deze nieuwe uitbreiding van de CD-i-speler zal voor velen iets geheel onbekends zijn. Maar geen nood, wij zijn van alle markten thuis. Zo beginnen we met een introductie-artikel van de hand van Léan Seuren, collega hoofdredacteur van WEB. Zij weet van de hoed en de rand van Internet en zal de gelukkig niet geheel onervaren CD-i-redactie helpen bij het vergaren van leuke Internet-feitjes, -informatie en -leut. En die spelen we natuurlijk weer door naar jullie. Vanaf dit nummer elke maand.

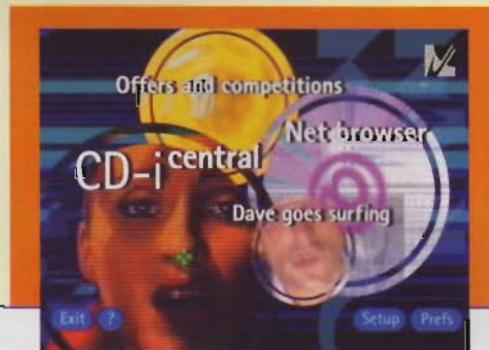
Wij hebben er zin in.



Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-5360160 Telefax: 023-5359627.

**REDACTIE EN MEDEWERKERS:** Sybrand Friete ma de Vries (Hoofdredactie), Foekey Collet (Eindredactie), Lucas Bonekamp, Boude Wijn Büch, Mark Friederichs, Rom Helweg, Joost Hölscher, René Janssen, Lennie Pardoel, Léan Seuren, Klaas Smit, Rob Smit. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Margo Witte, Joachim Mahn, Jan Willem Bijl. **SECRETARIAAT:** Wilma Boekel. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Elfers. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855, 1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (20 cent per minuut). CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaarabonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Marloren Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 023-5718480, Telefax: 023-5716002. Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress.

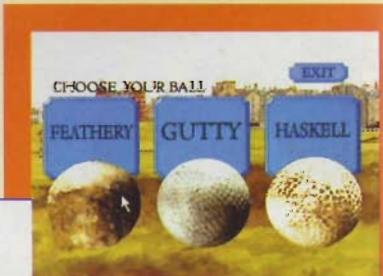
CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf BV Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enige wijze worden overgenomen.



## 12

### INTERNET OP CD-I

Het gaat gebeuren! Binnen afzienbare tijd kunnen CD-i-bezitters vanuit de luie stoel de digitale snelweg op, want er is een Internet CD-i onderweg. CD-i Magazine gaat de komende maanden de broodnodige rijlessen verzorgen, maar we beginnen zoals het hoort: met de theorie.



## 15

### GOLF- SPECIAL

Ter ere van het nieuwe strategische golfspel World Cup Golf, putte onze spelletjesredacteur de nodige ballen. Gewapend met een tas vol clubs, verkende hij in ruitjesbroek en blazer de greens van drie golf CD-i's.

Coverfoto's: Met dank aan het ANP.



# 30

## SMURFEN

De bekende blauwe geesteskinderen van de Franse striptekenaar Peyo zijn nu te bewonderen op CD-smurf. Grote smurf, brilsmurf, moppersmurf en smurfin liggen weer in de clinch met aartsvijand Gargamel en zijn kat Azraël.



# 32

## FLASHBACK JUNGLEGIDS

Verdwaald in de jungle op een onbekende planeet, terwijl je geheugen je volledig in de steek laat! Het is dan ook niet zo vreemd dat Flashback veel lezers voor problemen stelt. CD-i Magazine schiet te hulp met de Flashback junglegids. Alleen lezen als je hopeloos vast zit!



# 38

## DAG JUF, TOT MORGEN!

In deze vier korte verhalen van regisseur Ben Sombogaart, spelen kinderen de hoofdrol. Er blijkt een hoop te beleven na schooltijd, en met gezond verstand en een beetje lef kom je een heel eind. Spannende avonturen van Teet, Flo, Mies en Daaf.



# 52

## BONDSPECIAL

De bekendste geheim agent van de wereld drinkt z'n martini's steeds vaker op Video CD. Reden genoeg om de archieven open te trekken en file 007 grondig door te spitten. Alle bondgirls, bad guys, klassieke citaten en gekke anekdotes op een rijtje. En nog veel meer films vanaf pagina 48.

## INHOUD KORT:

**BRIEVEN**  
pagina 6

**NIEUWS**  
pagina 8

**SERVICE PAGINA**  
pagina 10

**INTERNET**  
pagina 12

**GOLFSPECIAL**  
pagina 15

**POMPEI**  
pagina 20

**LET'S GO SKIING**  
pagina 22

**DIT WAS 1995**  
pagina 24

**YOUV VAN 'T HEK**  
pagina 28

**SMURFEN**  
pagina 30

**FLASHBACK JUNGLEGIDS**  
pagina 32

**TIPS & TRUCS**  
pagina 34

**KINDERSPEL**  
pagina 38

**MUZIEK**  
pagina 42

**MARIO BOTTA**  
pagina 46

**FILMS**  
pagina 48

**PROFESSIONEEL**  
pagina 62

**BÜCH**  
pagina 66

# brieven



## Schoot dus!

Bij deze even een redactioneel briefje. Dat de rubriek *Tips & Trucs* onder de lezers grote populariteit geniet wisten we al. Meestal is meer dan de helft van de postzak gevuld met vragen of oplossingen van spelproblemen. Dat hebben we ook geweten toen we een oplossing vroegen voor het Alice in Wonderland-raadsel "Wat gaat weg als je gaat staan, en komt terug als je gaat zitten?" Het antwoord 'schoot' vloog ons tientallen keren per dag om de oren, per brief, e-mail en zelfs per telefoon. Bedankt allemaal! Onze telefoniste 'schoot' op een gegeven moment echter volledig in de stress, dus bij deze nogmaals het verzoek de antwoorden op vragen alleen per brief of e-mail te sturen. Blijf sturen!

## Te positief?

Gezien jullie behoefte aan opbouwende kritiek, het volgende: ik vind dat jullie de besproken films veel te veel de hemel in prijzen, terwijl het vaak om oubollige tweederangs films gaat. Waar blijven de actuele films en de kaskrakers, en waarom zakken ze niet met de prijs? Volgens mij komt het zowel consument als leverancier ten goede als er goede films voor een redelijke prijs worden uitgebracht. Dat is voor een groot publiek toch veel aantrekkelijker dat waardeloze films voor een veel te hoge prijs.

M. Iriks, Steenbergen.

Tja, positief of negatief, dat is inherent aan het schrijven van recensies. Het blijft immers altijd een persoonlijke mening, waar niet iedereen het mee eens zal zijn. Over de prijs kunnen we kort zijn: als het aan ons lag...maar helaas is dat niet zo. Maar jouw mening dat het aanbod van films op Video CD deels bestaat uit 'oubollige en waardeloze tweederangs films', daar zijn we

het niet geheel mee eens. Natuurlijk duurt het soms even voordat de recente toppers uitkomen, maar *Rocky*, *Hunt for Red October*, *Twin Peaks* en de Bondfilms zijn enkele films die we deze maand bespreken, en dat kun je toch met geen mogelijkheid 'tweederangertjes' noemen. Smaken verschillen sterk, zelfs binnen onze redactie, en wat voor de een 'oubollig' is, ziet een ander als 'klassiek' en 'tweederangs' is misschien voor anderen 'cult'. Binnen de redactie worden binnenkomende Video CD's verdeeld en gegeven aan diegene die zin heeft in een bepaalde titel. Vandaar dat onze recensies daardoor regelmatig positief zijn. Maar we hopen dat er af en toe toch iets van jouw gading bij zit.

## Internet

Ten eerste mijn complimenten met jullie blad. Vooral omdat er in CD-i Magazine geen illusies worden vermeld, bevalt het mij erg goed. Hiermee bedoel ik dat als een spel of film volgens jullie minder goed is, dan kun je hier ook echt van op aan. Maar ik heb nog een aantal vragen. Ik ben erg enthousiast over films op Video CD, maar vind toch dat er nog een aantal echte kaskrakers missen. Mijn vraag is of er plannen zijn om de *Star Wars*-Trilogie, *Jurassic Park* en *De Batman*- en *Indiana Jones*-films op





Video CD vast te leggen. En wanneer komt Internet hier in Nederland op CD-i? In Engeland hebben ze deze nieuwe uitbreiding van de CD-i-speler al een tijdje. Wat gaat dit systeem hier kosten en hoelang moet wij CD-i-verslaafden er nog op wachten?

Joost Leonard, Oosterhout

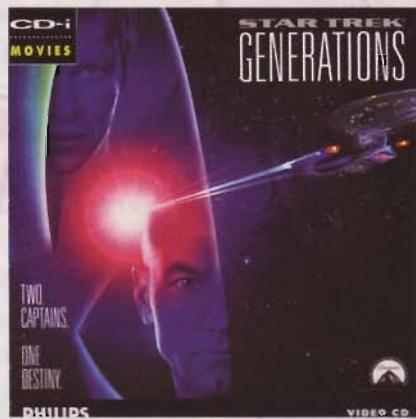
We zijn blij dat je tevreden bent over de manier waarop wij CD-i's en Video CD's bespreken. Daar doen we het immers voor. Je noemt inderdaad een rijtje topfilms dat wij liever vandaag dan morgen op Video CD zouden zien, maar zoals intussen bekend is, blijft het gewoon afwachten wat er gaat verschijnen. Wat je Internet-vraag betreft hebben we beter nieuws. De proef in Engeland is goed geslaagd, en binnenkort kunnen we ook in Nederland de digitale snelweg op met de CD-i-speler. Volgens de laatste berichten brengt Philips in maart de Philips CD-i Internet Starterkit op de markt. Daarmee heb je alles in huis om Internet te verkennen. Wat het pakket gaat kosten is nog niet bekend, maar alle andere informatie die wij konden verzamelen kun je vinden in het Internet-artikel in dit nummer. Bovendien gaan we jou (en natuurlijk alle andere lezers) maandelijks op de hoogte houden van alle zaken rond Internet. Goed plan, toch?

Wij krijgen veel brieven van lezers die ons blad prachtig vinden. Dank voor deze aanmoedigingen. Zoals je op verschillende pagina's kunt zien proberen we het blad steeds te verbeteren en mooier te maken. Wellicht zijn er ook lezers die vinden dat ons blad nog mooier/beter/groter/uitgebreider kan of de artikelen korter/langer/diepgaander/hoe-dan-ook-anders moeten. Kortom, verras ons eens met opbouwende kritiek!

## Wij willen Star Trek!

In het decembernummer van CD-i Magazine staat een artikel over de film *Star Trek Generations* en ook op televisie werd deze op Video CD-titel al besproken. Ondanks deze berichten is deze Video CD nergens te krijgen! In geen enkele platenzaak noch warenhuis. Zelfs is het niet mogelijk deze Video CD te bestellen om de doodeenvoudige reden dat hij niet voorkomt in het computerbestand van de platenwereld. Kunnen jullie mij helderheid verschaffen? Overigens vind ik jullie blad magnifiek.

Wim van den Broek, Zeist.



Vreest niet, hij komt eraan! Waarom het allemaal wat langer duurt dan verwacht, weten wij ook niet precies. Het maken van een CD-i of Video CD heeft heel wat voeten in de aarde, wat soms wat uitstel tot gevolg heeft. Van afstel is echter geen sprake. Volgens de laatste berichten moet je (en vele Trekkies met jou) helaas nog even wachten en wordt het april voordat *Star Trek Generations* in de winkel licht. De laatste loodjes, dus hou vol!

# NIEUWS

## CD-i op de radio, kan dat?

Ja, dat kan. In de driehoek Rotterdam, Den Haag en Zoetermeer is John Veenman van radio RTB3 elke vrijdag van acht tot tien 's avonds te horen in een programma waarin de nieuwste CD-i's en Video CD's besproken worden.

### Speciaal CD-i-programma

Begonnen als een Film en Video nieuwsrubriek, kreeg John zoveel reacties op een speciale CD-i-uitzending dat hij besloot een speciaal programma te maken op basis van geluidseffecten die hij plukt van de titels die hij bespreekt en fragmenten uit interviews die hij maakt. Deze mix is vrij ingenieus en hoorspelachtig als je het beluistert. Je denkt allereerst dat het niet mogelijk is om een interactief en visueel medium als CD-i op de radio te laten 'zien'.

Maar het blijkt dat de combinatie van informatie en effecten het uitstekend doet.



Naast het maken van radio-programma's, is een van John's andere hobbies het verzamelen van CD-i's en Video CD's uit verre landen. In zijn verzameling prijken onder andere muziek Video CD's uit China. Het is leuk om te zien dat er titels uitkomen met voor ons onbegrijpelijke karakters op de voorkant maar die gewoon afgespeeld kunnen worden (en er uitstekend uitzien!) op een standaard CD-i-speler in Haarlem. Helaas zijn deze Video CD's niet in Nederland verkrijgbaar. Dat je voor deze titels eerst een retourtje Verre Oosten moet kopen, is wellicht een kleine handicap.

### Tune in

John heeft onlangs onze eigen hoofdredacteur geïnterviewd. Wanneer die te horen is, is niet bekend. Als je in de buurt van Rotterdam, Den Haag en Zoetermeer zit, kan je hem misschien horen; tune in op FM 104.9 en op de kabel 97.5. Schrijven kan ook: RTB3, Postbus 6738, 3002 AS Rotterdam.

## InterAct! CD-i

Het CD-i-productiebedrijf SPC Vision, bekend van onder andere de CD-i Lingo en de Nederlandse Interactieve Encyclopedie, heeft in samenwerking met een reeks andere bedrijven op de InterAct!-beurs afgelopen november de handen interactief uit de mouwen gestoken; zij produceerden het interactieve congresboek. Het is een echte weerslag van de beurs en het congres geworden. Het unieke van deze productie is dat deze CD-i/CD-ROM live, dus op de beurs zelf, gemaakt is.

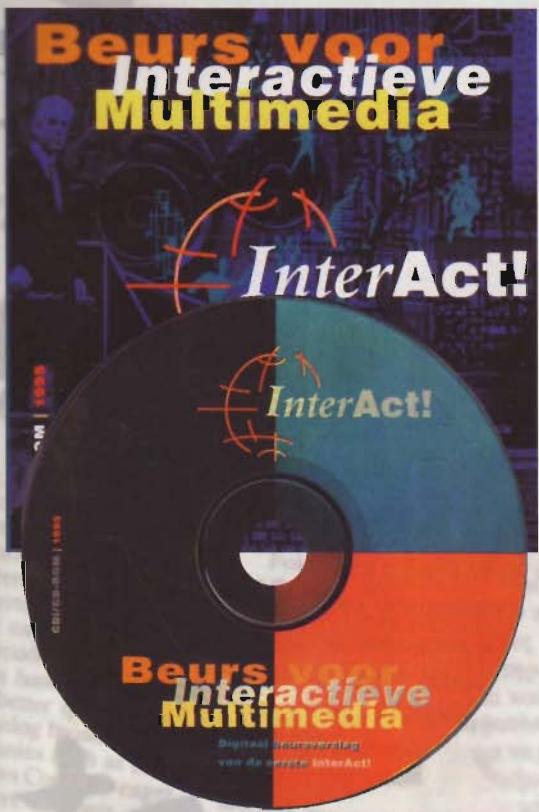


### Interactief verslag

Op deze CD is een interactief verslag te vinden van de gebeurtenissen tijdens de vier beursdagen. Zo kun je alle informatie terugvinden over de 82 exposanten. Ook kun je de meningen van de bezoekers over diverse onderwerpen beluisteren, waarbij af en toe bijzonder interessante en gewaagde uitspraken te horen zijn. Natuurlijk zou dit alles ook gewoon in de traditionele boekvorm of als video uitgegeven kunnen worden, maar dan mis je toch net dat extraatje dat een interactief medium te bieden heeft. Het

is natuurlijk veel leuker om een interview met Maurice de Hond te beluisteren dan te lezen. En als je de vergelijking met een videoband zou maken, wint CD-i of CD-ROM het ook glansrijk omdat je hier gemakkelijk van het ene naar het andere onderwerp kunt springen. Bovendien heb je





de mogelijkheid om alleen dat te bekijken wat je op dat moment wilt zien. Probeer dat maar eens op video.

### Geschikt

Het medium CD-i blijkt ook voor zo'n toepassing weer uitermate geschikt te zijn. Bij ons weten is dit de eerste keer dat op dergelijke schaal en met gebruikmaking van deze technieken zo'n verslag gemaakt wordt. Wat ons betreft, mag dit de nieuwe trend worden. Geïnteresseerden kunnen tegen betaling van f 35,- in het bezit komen van deze CD-i/CD-ROM. Voor meer informatie kun je contact opnemen met ExpoMasters (0344-662150).



### CD-i Top 5 - December 1995

#### Games

- 1 Christmas Crisis
- 2 Pac Panic
- 3 Family Games II
- 4 Lost Eden
- 5 The Apprentice

#### Films

- 1 James Bond-serie
- 2 Forrest Gump
- 3 Star Trek V
- 4 The Mask
- 5 Scrooged

#### Info/Naslag

- 1 Nederlandse Encyclopedie
- 2 Eyewitness-serie
- 3 Forbidden City
- 4 Dit was 1994
- 5 Body Contour

#### Muziek

- 1 Corrie Konings
- 2 André Rieu - Wiener Melange
- 3 Pink Floyd - Pulse
- 4 ABBA Gold
- 5 René Froger

Bron: Smart Disc CD-i Speciaalzaak

Deze lijst is ontstaan op basis van één verkooppunt. Conclusies moeten dan ook voorzichtig getrokken worden. Bestellingen van nieuwe titels zijn opgenomen in deze lijst.

# Service pagina

## Een nieuwe rubriek met oude nummers

### De redactie

De redactie van CD-i Magazine is benieuwd te vernemen wat onze lezers vinden van het blad. Als je vragen of opmerkingen hebt, kun je contact opnemen met de redactie. Doe dit bij voorkeur schriftelijk. Stuur een kaartje of brief naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf  
t.a.v. Redactie CD-i Magazine  
Postbus 3389  
2001 DJ Haarlem

Brieven aan de games-redactie met vragen of tips over bepaalde spellen kunnen eveneens naar het bovenstaande adres gestuurd worden met de vermelding 'Tips & Trucs'.

Als je de mogelijkheid hebt om electronische post te versturen, dan kan je een e-mailtje sturen naar [cdi@hub.nl](mailto:cdi@hub.nl)

### Abonnement

CD-i Magazine komt 11 keer per jaar uit. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij je het abonnement opzegt, uiterlijk twee maanden voor vervaldatum. Een jaarabonnement op CD-i Magazine kost f 69,95 (Bfr. 1399). Losse nummers kosten f 9,95. Elke nieuwe abonnee krijgt een welkomstgeschenk.

Abonnementen administratie

CD-i Magazine  
Postbus 22855  
1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost  
Telefoon 06-8212252 (20 cent per minuut)

### Nabestellen

CD-i Magazine bestaat nu ruim een jaar. Heb je in de tussentijd een nummer gemist of wil je je verzameling CD-i Magazines compleet maken? Je kunt oude nummers nabestellen.

Op dit moment zijn alle oude CD-i Magazines nog voorradig. De prijs is f 8,95 per stuk. Een complete jaargang (11 nummers) kost f 59,95. De porto- en verzendkosten zijn f 5,- per exemplaar. Voor drie of meer exemplaren zijn de kosten f 12,50 per zending. Een briefje met volledig ingevulde girobetaalkaart of eurocheque kun je sturen naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf  
o.v.v. Nabestellingen CD-i Magazine  
Postbus 3389  
2001 DJ Haarlem



94-1



94-2



94-3



95-1



95-2



95-3



95-4



95-5



95-6



95-7



95-8



95-9



96-1



96-2

## **GOLD CLUB PAGINA**

*Binnenkort vanuit de luie stoel Internet op*

# **PHILIPS CD-I INTERNET STARTERKIT**

**Weinigen zullen nog niet van Internet gehoord hebben. E-mail, de electronische snelweg, netsurfen, de kranten staan er vol van. Wat eerst was voorbehouden aan computerprogrammeurs, komt nu binnen bereik van iedere CD-i-bezitter. Dankzij de Philips CD-i Internet Starterkit.**

**CD-i central**

*Dave goes surfing*

Thuis voor de televisie genieten van de ongekende mogelijkheden van Internet. Geen problemen met ingewikkelde installatie. De kabeltjes aansluiten en met één telefoontje maakt u deel uit van de steeds groter wordende groep Internetgebruikers. Het hele gezin kan meedoen, want iedereen krijgt zijn eigen hoekje op Internet.

Eén telefoontje is voldoende om u te registreren als nieuwe Internetgebruiker. Het installeren van de modem en de kabels is simpel. Doe daarna de Internet CD-i in de CD-i-speler en druk op play.

**De wereld van Internet ligt voor u open!**

De Philips CD-i Internet Starterkit bestaat uit

- Modem
- CD-i
- Modemkabel
- Telefoonkabel
- Handleiding

Binnenkort meer informatie over prijs en introductiedatum.

### **Wat biedt de Philips CD-i Internet Starterkit?**

**E-mail:** stuur en ontvang berichten van over de hele wereld. Nieuwjaarswensen uitwisselen met familie in Australië of de buurvrouw feliciteren met haar verjaardag.

**World Wide Web:** Uw toegang tot de electronische snelweg. Hiermee kunt u miljoenen pagina's met nuttige informatie en leuke entertainment bekijken. Het laatste nieuws op CD-i-gebied of de inhoud van oude nummers van een tijdschrift. Of u wilt bioscoopkaartjes reserveren nadat u trailers van de laatste spannende speelfilms hebt bekeken. Of wilt u de stand van de Champions League bekijken. Het is allemaal met simpele klikken op de afstandsbediening te raadplegen.

**Nieuwsgroepen:** Duizenden nieuwsgroepen zijn ontmoetingsplaatsen van medenetgebruikers die eenzelfde beroep, hobby of interesse hebben. Een vraag stellen over leuke restaurantjes in Zuid-Limburg, een CD-i-gebruiker verder helpen met tips over een nieuw spel, postzegels uitwisselen met een verzamelaar in Oostenrijk. U onderhoudt oude contacten op een nieuwe manier en maakt makkelijk nieuwe kennissen over de hele wereld.

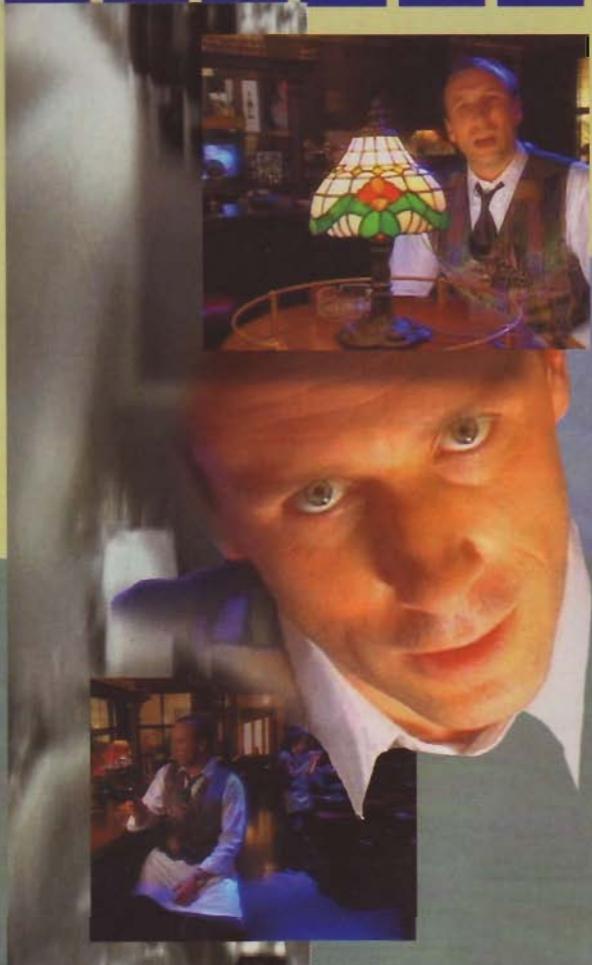
**CD-i**

[Philipscdi.com](http://Philipscdi.com)



**PHILIPS**

# PREVIEWS

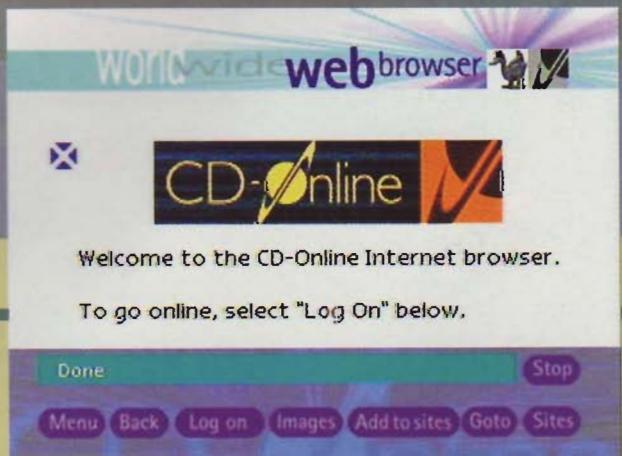
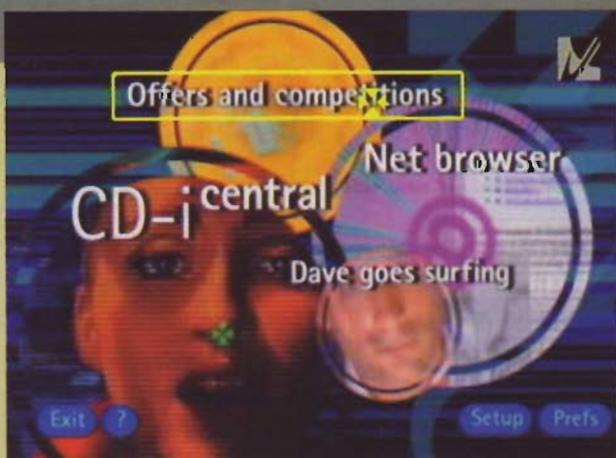


Een tijdje geleden berichtte CD-i Magazine dat het in de toekomst mogelijk zou worden om te Internetten op de TV. Lang zal het wachten hierop niet meer duren. In Groot-Britannië is de eerste CD-i voor Internet (CD-Online) al gelanceerd en in Nederland zal in maart ook de zogenaamde Philips Media CD-i Internet Starterkit op de markt verschijnen. Met ingang van dit nummer helpt CD-i Magazine maandelijks de lezers bij de eerste schreden op de elektronische snelweg. Wat heb je er voor nodig en wat zijn de mogelijkheden?

Léan Seuren (lean@hub.nl)

*Van computers hoeft je niets te weten*

# Internet



Hangend op de bank of in een comfortabele stoel kun je binnenkort Internet op. Naast de CD-i-speler en een TV heb je het schijfje CD-Online, een modem en een modemkabel nodig, die bijgesloten zijn in de Philips CD-i Internet Starterkit. Met behulp van deze spullen kun je straks nieuwsgroepen lezen, World Wide Web-pagina's bekijken en e-mailen. Gaat het allemaal iets te snel? Lees dan even verder...

## Ingewikkeld

Toegang tot Internet was tot voor kort voorbehouden aan mensen die de beschikking hadden over dure computers en gewapend waren met de kennis om de vrij ingewikkeld verbinding met Internet tot stand te brengen. Veel termen zijn in het Engels en dat is ook min of meer de voertaal van grote gedeelten van Internet. Het doet daar door soms ingewikkeld aan. Gelukkig zijn steeds meer delen van Internet in andere talen. Zo zal binnenkort een hoek van Internet bestaan uit speciaal voor Nederlandse CD-i-bezitters gemaakte pagina's met informatie en ontspanning. Dit zal geheel in het Nederlands zijn.

## Modem

Een essentieel apparaat om contact te maken met Internet is de modem. Het woord 'modem' is een samentrekking van de woorden modulator en demodulator, moeilijke begrippen voor een knap stukje hardware: in dit kastje worden data, die van computernetwerken via de telefoonlijn worden verzonden, omgezet naar voor de CD-i-

## E-mail

Via het e-mail-programma op de CD-i kun je elektronische post versturen. Of het nu naar de buurvrouw is, waar je een kopje koffie wilt gaan drinken of naar een familielid in Canada: binnen een paar seconden is je elektronische bericht op de plaats van bestemming. Voor de kosten maakt het ook niets uit naar welk wereldeel je je e-mail stuurt. Je betaalt alleen de PTT-tikken tegen lokaal (!) tarief, voor de tijd dat je ingelogd bent.

Voor het ontvangen van e-mail geldt hetzelfde: je betaalt alleen de lokale telefoonkosten gedurende de tijd dat je je post binnenhaalt. Het ophalen van post duurt enkele seconden tot hooguit een paar minuten. Je kan dus zelf ook bepalen wanneer je de post wilt lezen.

speler begrijpelijke 'taal', en omgekeerd. Deze modem sluit je aan op de CD-i-speler met een modemkabel. De modem wordt door middel van de eveneens meegeleverde telefoonkabel weer aan de telefoonlijn gekoppeld. De modem 'hangt' dus eigenlijk tussen de CD-i-speler en de telefoonlijn van de PTT. Hoe je de kabels dient in te steken, wordt allemaal haarscherp uitgelegd in de handleiding die in de starterkit zit. Maar dat kan bijna niet missen, zo simpel.

# net op TV

## World Wide Web

Het World Wide Web bestaat uit miljoenen pagina's, die in veel gevallen zijn ondersteund met beeld en soms ook geluid. Op deze pagina's vind je nuttige informatie, zoals het laatste nieuws op CD-i- en filmgebied, maar soms ook interactieve spelletjes. De pagina's bekijk je met een zogenaamde browser. De WWW-pagina's zijn met elkaar verbonden via hyperlinks: je klikt op een woord, dat onderstreept is en een andere kleur heeft dan de rest van de tekst, of je klikt op een afbeelding, waarna je automatisch weer op een andere pagina terecht komt. Je kunt op die manier van een pagina in Nieuw-Zeeland zó naar een pagina in Duitsland bladeren. Een Internet-toepassing waarmee je gegarandeerd uren (per dag! red.) zoet kunt zijn.

## Nieuwsgroepen

Op Internet vind je duizenden nieuwsgroepen, waarop mede-Internetters e-mailtjes posten, die door andere Internet-gebruikers op te roepen en te lezen zijn. Elke nieuwsgroep heeft zijn eigen onderwerp. Nieuwsgroepen over voetbal, problemen met interculturele relaties of politiek georiënteerde nieuwsgroepen: je kunt het zo gek niet verzinnen of er is wel een discussiegroep voor opgericht. Zoek je die ene bijzondere postzegel voor je postzegelverzameling? Misschien dat die Amerikaanse of Braziliaanse nieuwsgroep-bezoeker hem in zijn bezit heeft.

# PREVIEWS

## Registreren

Maak je geen zorgen over hoe de modem werkt. Op het schijfje CD-Online staan bijna alle instellingen om de modem aan te sturen en verbinding te laten maken met Internet. Je kiest uit een lijst het telefoonnummer bij jou in de buurt, waarnaar de modem verbinding moet gaan maken. Een techneutenterm voor 'verbinding maken' is

trouwens 'inloggen', een woord dat je nog wel vaker zult tegenkomen. De enige instelling die je nog moet opgeven is je Internet-adres. Elk adres is uniek en bestaat maar één keer in heel de wereld. Je kunt het vergelijken met je

eigen huisadres: ook daar bestaat er geen tweede van. Zo'n adres ziet er als volgt uit: naam@ergens.land. Mijn Internet-adres is bijvoorbeeld lean@hub.nl: Léan van het Haarlems Uitgeef Bedrijf (HUB) in Nederland (nl). Zo heeft ook de redactie van CD-i Magazine een Internet-adres, namelijk cdi@hub.nl.

Zodra je de doos in huis hebt, is één telefoontje naar de helpdesk voldoende om een adres aan te vragen. Dat Internet-adres is meteen je elektronische postbus, waarop je elektronische post (e-mail) binnenkrijgt en waarmee je e-mailtjes kunt versturen naar personen, die ook een Internet-adres hebben of naar discussiegroepen op Internet. Deze discussiegroepen worden ook wel nieuwsgroepen genoemd.

## Inloggen

Heb je de kabels aangesloten en je Internet-adres aangevraagd en ingesteld, dan is het nog maar een kwestie van klikken en af en toe wat typen op een schermtoetsenbordje. Voor elk van de Internet-mogelijkheden (e-mail, nieuwsgroepen en World Wide Web) is er een apart programma, dat op de CD-i staat. Bij het opstartscherms kun je voor zo'n programma kiezen.

In dit artikel maken we gebruik van beeldmateriaal van de Engelse versie. De Nederlandse versie zal er natuurlijk anders uitzien.

Subscriber ID:

Password Entry: Automatic

Password:

Dialup number:

E-mail name: [cdi-online.co.uk](mailto:cdi-online.co.uk)

Modem Settings

Browser Window

?

Add prefix Edit all

## Voordeelen

Het mooie van de CD-i-Internet combinatie is dat het gebruik maakt van het beste van beide systemen. Een CD-i is makkelijk in het gebruik en heeft, met digitale video, een superieure beeldkwaliteit. Internet geeft de mogelijkheid om een enorme schat aan recente informatie daar aan toe te voegen. Schier oneindige mogelijkheden liggen in het verschiet.

## Wat te doen?

Nog even geduld hebben: de starterkit zal, volgens de laatste berichten, in maart verkrijgbaar zijn. De prijs van het pakket was op het moment van schrijven nog niet bekend. Maar duidelijk is dat er binnen enkele maanden in veel huiskamers iets gaat veranderen!



## Philips CD-i Internet Starterkit

De starterkit bestaat uit:

- een CD-i
- modem
- modemkabel
- telefoonkabel
- registratiekaart
- handleiding

Daarnaast kun je binnenkort een toetsenbord bestellen waarmee het nog eenvoudiger wordt om de mogelijkheden van Internet via de CD-i-speler te benutten.



Youp van 't Hek noemt het knikkeren voor mensen die niet willen bukken, maar een groot deel van Nederland lijkt toch iets genuanceerder over golf te denken. Anders kun je al die als paddestoelen uit de grond schietende golfbanen natuurlijk niet verklaren. Golf is duidelijk aan een

opmars bezig in Nederland en ik moet zeggen dat ik het persoonlijk ook een heel leuk tijdverdrijf vind. Echt goed ben ik er nog niet in, maar daar wordt hard aan gewerkt. Veel trainen (ook in de wintermaanden) en natuurlijk regelmatig de drie golf CD-i's spelen die tot nu toe zijn verschenen.

René Janssen

# Een birdie of eagle in de huiskamer

**D**rie golftitels? Jawel, het zijn er binnenkort echt drie. *Palm Springs Open* zullen de meesten wel kennen. Dit was één van de eerste CD-i-spellen en het is nog altijd een topper. Later kwam daar *Great British Golf* bij. Deze CD-i bestaat uit een golfquiz, een onderdeel over de historie van het Britse golf en de mogelijkheid om een ronde te lopen op de beroemde St. Andrews-baan, de bakermat van het golf. En binnenkort komt er nog een derde golfprogramma op de markt: *World Cup Golf*.

## World Cup Golf

Aan de nieuwkomer de eer om de spits af te bijten. Als we de testversie van dit spel starten, worden we begroet door swingende calypsomuziek. *World Cup Golf* is namelijk gebaseerd op het 40ste WK golf dat gehouden werd op de Hyatt Dorado Beach golfbaan op het Caribische eiland Puerto Rico. Eerlijk gezegd werden we al snel dol van die muziek en een optie om het uit te schakelen hebben we nog niet gevonden. Tijdens het spelen wordt de muziek trouwens vervangen door geluidseffecten (tijpende vogels) en gesproken commentaar. *World Cup Golf* biedt nogal wat opties. Om te beginnen kan er gekozen worden uit drie talen: Engels, Frans of Duits. Op het hoofdmenu kunnen we kiezen uit het instellen van een

## Golf op CD-i

aantal voorkeuren: het bekijken van een demonstratie, oefenen, een toernooi spelen of meedoelen aan het wereldkampioenschap.

### Demo

Op het voorkeurenscherm kunnen verschillende opties worden ingesteld. De manier waarop de camera de bal volgt bijvoorbeeld, en wel of geen spraak en geluidseffecten. Als je kiest voor het bekijken van een demonstratie, duurt het even voordat er iets gebeurt. Vervolgens verschijnt een gedigitaliseerde, redelijk realistisch uitzienende speler, die na enige seconden bedenktijd de bal een flinke mep verkoopt. Aan de hand van teksten op het scherm kunnen we zien hoe ver de bal ging, met wat voor club er geslagen is, waar de bal landde, hoe de wind staat en dergelijke. Het nadeel van deze demo is dat de speler volledig computergestuurd is. Zelf kun je er dus geen invloed op uitoefenen, maar het ziet er wel leuk uit.



# PREVIEWS

## Oefening baart kunst

Als we klikken op de Practice-optie, worden we geconfronteerd met een scherm vol keuzemogelijkheden. We kunnen bijvoorbeeld alle achttien holes op Dorado Beach spelen, of alleen bepaalde individuele holes. Als we liever alleen het putten willen oefenen, kan dat ook (ook weer op één of meer greens). Chippen is één van de moeilijkste onderdelen van het golfspiel, en het is dus maar goed dat we ook dit kunnen trainen. We mogen zelf instellen welke afstand we willen oefenen (50, 75, 100, 125, 150, 175 of een willekeurige afstand). Die willekeurige lokatie zorgde bij ons op een gegeven moment trouwens voor een vreemde situatie: we moesten chippen vanuit het midden van een vijver, staand op het water! Tenslotte is er nog de mogelijkheid om de driving range te bezoeken, waar we onze afslag een beetje kunnen bijschaven.

## Niet één van de snelste

Eén ding valt tijdens de oefensessies meteen al een beetje tegen: *World Cup Golf* is niet één van de snelste spellen. Het duurt bijvoorbeeld steeds weer voordat je speler in beeld verschijnt. Als hij dan in beeld is, wil je hem natuurlijk zo snel mogelijk laten afslaan. Een druk op actieknop 1 laat een slagmeter verschijnen, en als je nog een keer klikt, begint een balkje van links naar rechts te lopen. Door

tweemaal op tijd te klikken (als het balkje ongeveer in het midden van de meter is), bepaal je de kracht en de hook of slice waarmee je slaat. Na de tweede klik verwacht je de bal natuurlijk direct weg te zien suizen, maar het duurt weer een paar seconden voordat de speler z'n swing uitvoert. Op het verkeerde moment op de actieknop drukken kan trouwens gênante gevolgen hebben. Een bal die slechts een meter ver komt bijvoorbeeld, omdat je er half overheen maaide.

## Putten en chippen

Op naar de putting green, want volgens mijn golfleeraar win of verlies je daar de meeste slagen (en ik maar denken dat het komt omdat ik m'n bal regelmatig het water of het kreupelhout in sla). Het putten is bij golfspellen meestal het slechtst verzorgde onderdeel, maar bij *World Cup Golf* hebben ze een redelijk goede methode gevonden. Een verplaatsbaar kruisje op het scherm geeft de richting van de slag aan. Verder heb je diverse hulpmiddelen tot je beschikking. Je kunt namelijk een overzichtskaartje van de green oproepen, plus een miniatuurschermpje met informatie over de ligging van de bal. Vervolgens hoeft je alleen nog maar de kracht waarmee je slaat te bepalen. Na een druk op actieknop 1 verschijnt een metertje, waarin ditmaal een balkje van onder naar boven begint te lopen. Op het juiste moment de knop loslaten en de bal rolt langzaam in de hole (als 't goed is). Ook dit onderdeel van het spel gaat weer vrij traag. Het schijnt overigens wel zo te zijn dat de makers het spel inmiddels wat sneller hebben gemaakt, zodat je jezelf niet meer constant zit te verbijten. Het oefenen van een chip gaat eigenlijk min of meer hetzelfde als het oefenen van je swing op de driving range. Er zijn alleen wat andere hulpopties beschikbaar. Het kaartje en het infoschermpje zijn gebleven, maar je kunt nu bijvoorbeeld ook de positie van de (niet altijd zichtbare) vlag opvragen.

## Skins, matchplay en andere toernooien

Oké, genoeg geoefend, tijd voor het echte werk: het WK. Jawel, niet eerst één van die andere toernooitjes, we gaan meteen voor het grote geld. Die andere toernooien voeren je trouwens niet zozeer naar andere banen (alles speelt zich af op Dorado Beach), maar wel naar andere toernooivormen. Je kunt bijvoorbeeld kiezen voor het spelen van een skins-toernooi. Hierbij zetten de spelers per hole een geldbedrag in, en de winnaar van een hole verdient de pot. Als er geen winnaar is, blijft de inzet staan voor de



volgende hole. Een andere leuke toernooivorm is "één club + putter". Iedere speler mag daarin slechts starten met één club plus een putter. Welke club je kiest, is natuurlijk een belangrijke beslissing. Tenslotte moet je iedere slag hiermee uitvoeren. Andere mogelijke toernooivormen zijn Medal en Matchplay (de winnaar van iedere hole scoort een punt).

## Waar is Nederland gebleven?

Als je de WK-optie kiest, moet je (net als in de andere toernooien trouwens) eerst een speler kiezen. Het aanbod is groot en de spelers komen uit talloze landen over de hele wereld. Vreemd genoeg ontbreekt echter een Nederlandse speler, maar dat kan ook hebben gelegen aan het feit dat het hier om een vroege testversie ging. Dus komen we uit voor België, want dat land is wel vertegenwoordigd. Vervolgens kun je je eigen naam invoeren, plus een aantal gegevens over jezelf (rechts- of linkshandig, man of vrouw en dergelijke). Het WK is trouwens een toernooi voor teams, dus je speelt samen met een medespeler tegen andere tweetallen. De opzet van het toernooi is simpel. Het gaat om een knockout-toernooi waarin wordt gestart met 32 deelnemende landen. Welke landen er meedoen, kun je zelf instellen. Desnoods kun je er bijvoorbeeld een Europees onderonsje van maken, of een toernooi tussen de zwakste golflanden die je kunt verzinnen. Verder kun je ook de weersomstandigheden veranderen. Wil je het flink laten stormen in Puerto Rico, dan kan dat. Ook de conditie van de ondergrond kan ingesteld worden, op een schaal van drijfnat tot kurkdroog.

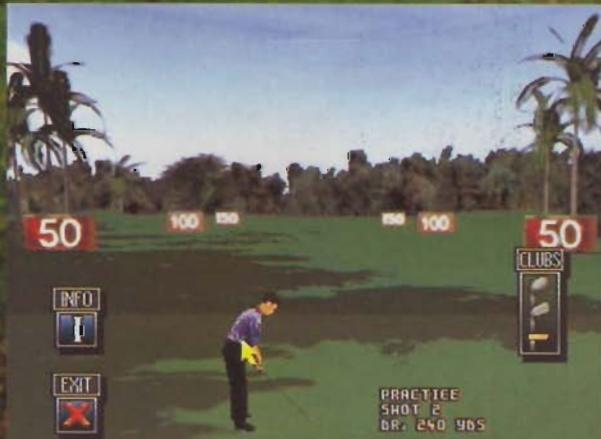
## Fantastisch uitzicht

Hè, hè, eindelijk staan we dan op de tee van de eerste hole. De commentator beschrijft in het kort de ligging van de hole en vertelt waar je op moet letten. Vervolgens verschijnt na enige seconden het 3D-speelscherm dat we inmiddels kennen van de oefenopties. Er zijn weer diverse mogelijkheden om hulp in te roepen, zoals het bekijken van een kaart, het kiezen van een andere club, het oproepen van het informatieschermpje en het lokaliseren van de vlag. Van het slaan weten we inmiddels hoe het moet, maar we moeten natuurlijk wel even de bal goed olijnen. De eerste hole is namelijk een dogleg naar rechts en er zijn stukken fairway waar je bij je tweede slag last krijgt van een paar bomen. Een beetje naar links mikken dan maar, en er het beste van hopen. Als de bal wordt geslagen, wacht ons een aangename verrassing. De camera

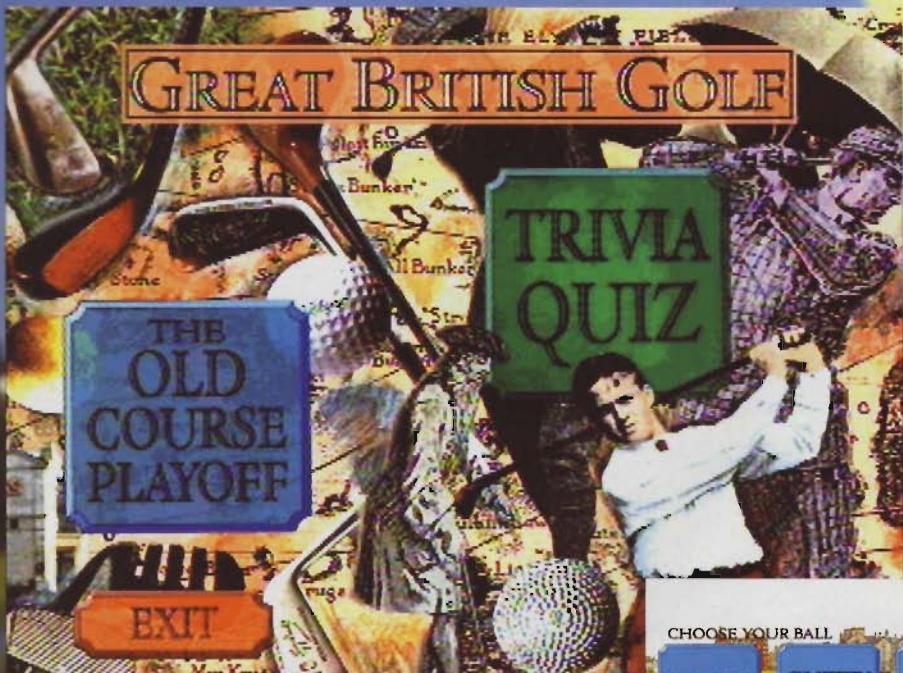
beweegt namelijk mee met de vlucht van de bal, zodat we een fantastisch uitzicht hebben op de baan onder ons (bij wijze van spreken dan). Helaas landen we wel in de rough en dat wordt door de commentator dan ook keurig gemeld. Na iedere hole kun je het leaderboard (de tussenstand) bekijken, die natuurlijk ook bepaald wordt door de prestaties van je medespeler. Afijn, met de afloop van het WK zullen we je maar niet vermoeien. Zeker is in ieder geval dat België niet bepaald een golfland bij uitstek bleek te zijn, en wie weet mogen we wel blij zijn dat we Nederland niet konden vinden.

## Conclusie

*World Cup Golf* is de benaming golf CD-i zonder twijfel waardig, al moet er nog wel een beetje aan gesleuteld worden. Het laden van ieder scherm duurt mijns inziens te lang en ik blijf pleiten voor een Nederlands golfteam. Grafisch gezien zijn de gedigitaliseerde spelers beslist heel aardig, maar echt levensecht zien ze er nog niet uit. In vergelijking met *Palm Springs Open* is *World Cup Golf* veel eerder een strategisch spel. Het zeer grote aantal speelopties maakt *World Cup Golf* tot een zeer compleet golfspeel, en uiteindelijk draait het daar toch allemaal om.



# PREVIEWS



## Great British Golf

*Great British Golf* is niet zozeer een golfspel, maar een informatieve CD-i over deze sport. Er zit ook een eenvoudig golfspelletje ingebouwd, maar fanatieke golfers zullen de schijf toch vooral aanschaffen vanwege de schat aan informatie uit het St. Andrews British Museum of Golf. *Great British Golf* bestaat uit drie onderdelen, plus een intro die in het kort iets vertelt over de inhoud. De optie History of Golf leidt naar een aantal documentaires over de geschiedenis van de sport. In vijf hoofdstukken (vaak zelf ook weer onderverdeeld in sub-hoofdstukken) wordt via gesproken tekst en foto's een beeld geschetsd van de golfgeschiedenis. De vijf hoofdstukken zijn early golf, de periode 1850-1914, de periode 1920-1940, ontwikkelingen in clubs en ballen en tenslotte de Royal & Ancient Golf Club.

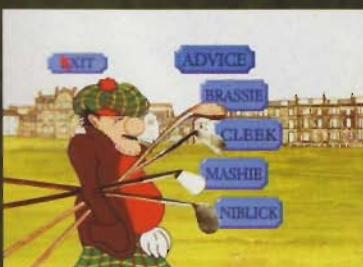
## Trivia quiz

Een andere (en leukere) manier om iets te weten te komen over de geschiedenis van het golf is de trivia quiz. Deze wordt op de baan van St. Andrews gespeeld, en wel in de vorm van een matchplay-wedstrijd voor twee spelers (of twee teams). Voordat een vraag gesteld wordt, mag de speler die aan de beurt is eerst kiezen of hij/zij voor een par, een birdie of een eagle gaat. Par leidt tot een relatief makkelijke vraag, een birdie (één onder par) wordt al wat moeilijker en voor een eagle (twee onder par) moet je wel heel wat van golf afweten. Hoewel, je kunt natuurlijk

altijd gokken, want het gaat om meerkeuzevragen. De vraag moet wel binnen een strenge tijdslimiet worden beantwoord. Een fout antwoord leidt in het geval van een par-vraag tot een bogey, of tot een double of triple bogey in de andere gevallen. Sommige vragen hebben de speeregels als onderwerp en die moeten voor spelers met een golfaardigheidsbewijs geen probleem zijn. Andere vragen gaan echter over historische gebeurtenissen, jaartallen, toernooiwinners en dergelijke.

## Historische Playoff

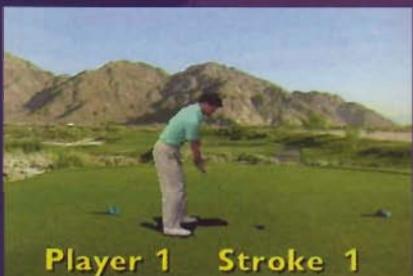
Het derde en laatste onderdeel van deze CD-i is de Old Course Playoff, die zich (zoals de naam al zegt) afspeelt op de zogenaamde Old Course van St. Andrews. Je kunt het in deze wedstrijd opnemen tegen drie historische personen: Old Tom, Mary en The Captain. Er wordt gespeeld met historische golfclubs en ballen, zodat je wat de bal betreft moet kiezen uit een feathery, een gutty of een Haskell. Voor iedere slag krijg je advies van een oude Schot, onder andere over de soort club die je het beste kunt gebruiken (brassie, cleek, mashie of niblick). Al te veel vaardigheid komt er bij het spel niet kijken, je kunt vrij weinig invloed uitoefenen op de uitslag. Het is gewoon een grappig onderdeel van *Great British Golf*, maar de schijf moet het vooral hebben van z'n historische informatie.



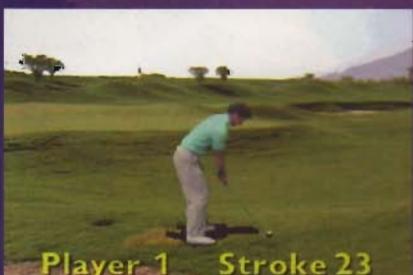
# PREVIEWS



Player 1 Stroke 14



Player 1 Stroke 1



Player 1 Stroke 23



## The Palm Springs Open

Ondanks het feit dat dit één van de eerste CD-i's was die Philips uitbracht, was het ook meteen een schijfje dat uitstekend aantoonde waartoe het systeem in staat is. Voor mij persoonlijk was het destijds zelfs de belangrijkste reden om een CD-i-speler aan te schaffen. Fraaie plaatjes van de baan, redelijk geanimeerde spelers (net als de achtergronden gedigitaliseerd en dus levensecht) en nauwkeurig op de actie aansluitend commentaar van twee (soms serieuze, maar soms ook heel humoristische) verslaggevers. Het hoofdmenu van *The Palm Springs Open* biedt de mogelijkheid om individuele holes te oefenen, en om 9 of 18 holes te spelen met maximaal vier spelers. Vóór de afslag verschijnt een van boven af bekeken kaartje, met daarop de naam van de hole, de afstand en het aantal slagen voor par. Vervolgens is het tijd voor de afslag. Het is opvallend dat de spelers er net iets beter uitzien dan in *World Cup Golf*. Ze zijn niet alleen groter, maar ook realistischer. Het slaan van een bal bestaat uit een aantal stappen: eventueel nog een keer een blik werpen op het kaartje, richten, en dan begint de swing.

## Voer voor golfliefhebbers

Net als in *World Cup Golf* wordt ook hier gebruik gemaakt van een balk die op het juiste moment gestopt moet worden om de kracht, hook en slice te bepalen. Maak je daarbij een fout, dan word je dat genadeloos ingepeperd door het ongezouten commentaar van de verslaggevers. Vooral die met het Australische accent kan daarbij behoorlijk sarcastisch uit de hoek komen. Zodra de green bereikt is, verandert het gezichtspunt. Het mikken vindt nu plaats op een kaartje (met bovenaanzicht) en ook hier moet de kracht van de zwaai worden bepaald door op tijd een balk te laten stoppen. Grafisch is het putt-gedeelte een stuk minder dan de rest van het spel. De hole is vaak onzichtbaar en de bal beweegt niet al te realistisch. Alles bij elkaar is *Palm Springs Open* echter nog steeds een uitstekend golf spel. Grafisch is het zelfs net even beter dan *World Cup Golf*, maar qua speelmogelijkheden moet dit spel het toch afleggen tegen de strategisch ingestelde nieuwkomer. Maar ach, wie van golf houdt, haalt ze natuurlijk alle drie in huis.



Wind ← 4 mph

270 yards

Out of Bounds

### World Cup Golf

E/F/D  
f 119,95  
Philips Media

### Great British Golf

Engels  
f 99,95  
Bfr. 1.799  
Philips Media

### Palm Springs Open

Engels  
f 119,95  
Bfr. 2.199  
Philips Media

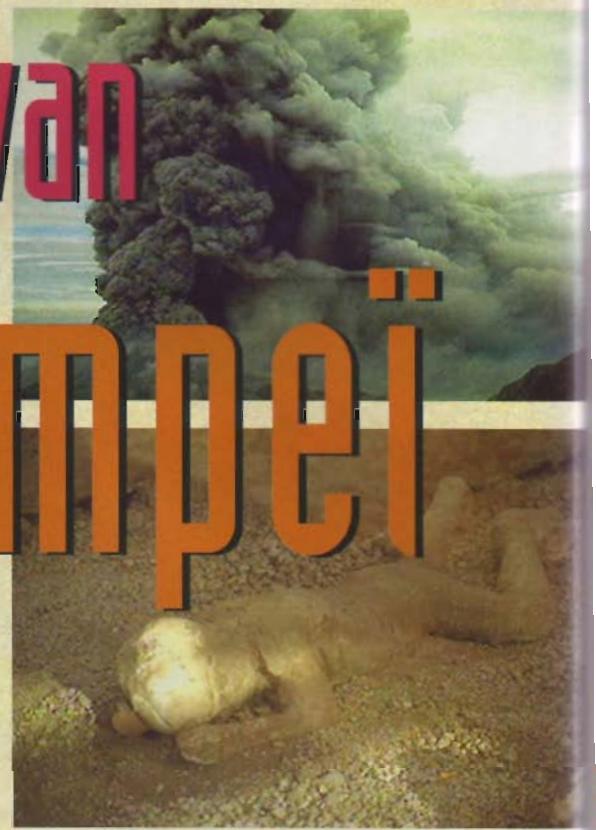


## De laatste uren van

# Pompeï

Het is 24 augustus in het jaar 79, ochtend in Pompeï. Een wolk verschijnt aan de hemel. Het is onduidelijk uit welke berg deze afkomstig is. De wolk is dan eens wit, dan weer vuil en vlekkerig, naarmate er meer modder en as meekomt. De jonge Plinius ziet aan de andere zijde van de baai van Napels hoe de vulkaan Vesuvius tot een uitbarsting komt. De notabelen uit Pompeï verblijven op dat moment in hun buitenhuizen tegen de helling van de vulkaan, het gewone volk verzamelt zich rond het amfitheater. Zij allen aanschouwen het geweld waarmee de Vesuvius ontploft en de enorme kokende massa die daarna op hen afkomt. In één ochtend wordt de trotse stad Pompeï bedolven onder 7 meter lava.

Lucas Bonekamp



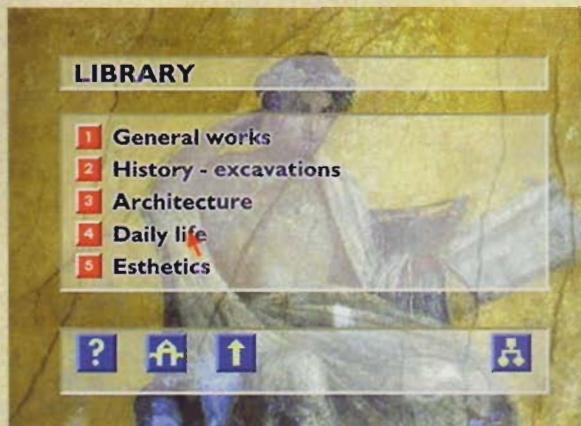
### Archeologie

In 1734 bestijgt Karel III van Bourbon de troon van het koninkrijk Napels en neemt het initiatief tot opgravingen bij Pompeï. In de jaren die volgen zullen de eerste resten van de stad blootgelegd worden. De echte impuls en internationale belangstelling komen pas na het bezoek van de Duitse archeoloog avant-la-lettre Winckelmann in 1756. Zijn brieven over de vondsten aan de Campanische kust vormen de eerste wetenschappelijke publicaties over Pompeï. Afbeeldingen van de vondsten worden over Europa verspreid en wekken de belangstelling van schatgravers, archeologen en kunstenaars als Goethe. Er ontstaat een gevoel alsof de klassieke Romeinse wereld opnieuw geboren is. Dit is met name te danken aan de laag lava; veel van wat bedolven is, is uitstekend bewaard gebleven.



# PREVIEWS

## Geconfronteerd met ons verleden



### Laag voor laag

Over Pompeii is veel geschreven en de eens bedolven stad ontvangt nog jaarlijks 2 miljoen bezoekers. Toch is de CD-i Pompeii een welkom aanvulling. In CD-i Magazine van juni 1995 berichtten wij al over deze reeks met de CD-i over Cisterciënzer architectuur. De CD-i over Pompeii is de tweede titel in deze reeks en verdient het predikaat 'culturele toptitel' evenzeer. Volgens een duidelijke structuur, die we al eerder zagen, wordt de gebruiker in staat gesteld door te dringen in de Pompeische wereld en dat op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. De CD-i is deze keer bovendien voorzien van mooie 3D-animaties. Je kunt kiezen uit een rondleiding, waarbij naar keuze aandacht wordt besteed aan ondermeer kunst, dagelijks leven, bestuur en persoonlijk leven. Of het nu gaat om de vier beroemde Pompeïsche schilderstijlen, een dag uit het leven van een Pompeïsche aristocraat of de infrastructuur van de stad, alles wordt in mooie filmpjes uit de doeken gedaan. Filmpjes overigens die je willekeurig kunt onderbreken om even iets dieper op een bepaald onderwerp in te gaan. De CD-i kan ook thematisch bekeken worden. In deze sector wordt veel aandacht besteed aan de opgravingen, van Karel III tot heden. In die zin is de CD-i zeer compleet te noemen, hetgeen niet zo verwonderlijk is, want er heeft een hele onderzoeksschool van archeologen, afkomstig van de universiteiten van Luik en Napels, aan meegewerkt. Zo komen we te weten wat Pompeii op dit moment het meest bedreigt. De aardbeving van 1980 heeft de lavastad geen goed gedaan, evenals de jaarlijkse stroom toeristen. Bovendien is de omgeving van Pompeii door de lava zo vruchtbaar dat er zelfs bomen op muren groeien.

### De jonge onderzoeker

Als je direct toegang wilt tot de CD-i kun je kiezen uit een index waar je maar op bijvoorbeeld 'scaenae frons' hoeft te klikken om een verhandeling te krijgen over Romeinse theaterbouw. Een duidelijke woordenlijst is ook aanwezig, evenals een degelijke literatuurlijst. Bovendien is er een aardig overzicht met plattegronden van Pompeii en de opgravingen. Alles is zeer interactief, want je kunt op elk moment naar een ander onderwerp. Bovendien kun je altijd opvragen waar je precies bevindt in het programma. De CD-i is eigenlijk één groot naslagwerk over Pompeii, waarin je eigen onderzoek kunt doen. Dat het allemaal zo uitgebreid en verantwoord is, is eerder een voordeel dan een nadeel. Je hoeft niet alles in één keer te zien, je kunt rustig in de CD-i blijven rondstruinen. Bedolven worden onder een schat aan informatie heeft ook zo z'n voordelen.

### Verrassing

De mensen die aan de opgravingen van Pompeii gewerkt hebben zullen ongetwijfeld vaak op verrassingen gestuit zijn. De opgravingen hebben een rijkdom aan informatie over het Pompeïsche leven en haar objecten opgeleverd. De CD-i Pompeii (die overigens in het Frans en het Engels te bekijken is) heeft het allemaal voor ons op een rijtje gezet en ons wederom aangenaam verrast en hoewel ik me met deze CD-i voorlopig wel vermaak, ben ik al zeer nieuwsgierig naar de volgende titel in deze prachtige serie.



Pompeii  
Frans/Engels  
f 99,95  
Bfr. 1.799  
Philips  
Media

# REVIEWS



# Let's Go Skiing!



*Consigli di Alberto Tomba*

Alberto Tomba was jarenlang - en is soms nog steeds - de Schumacher van de slalom, de Indurain van de Super-G, iemand die keer op keer de grootste prijzen in de wacht sleepte. De skiwereld streed niet meer om de eerste plaats, maar om de tweede. Tomba la Bomba deed namelijk mee. Zijn plaats op het hoogste platform leek bij voorbaat gereserveerd en de achtereenvolgers in het peleton konden slechts hopen op één van de twee lagere stappen. De conclusie is duidelijk: een betere leraar kun je simpelweg niet hebben.

## Acht hoofdstukken

Als je een CD-i verwacht die helemaal gepresenteerd wordt door Tomba, heb je het mis. De forse skiheld laat weliswaar af en toe zijn neus zien om ons een tip te geven,

maar verder krijgen we hem eigenlijk maar weinig in beeld. In het startmenu kun je wel kiezen voor de Italiaanse of de Engelse taalmodule. Italiaans is natuurlijk prachtig, maar ik spreken het niet, en de CD-i is niet ondertiteld. Engels dus maar. We worden begeleid door een stem die weliswaar perfect Engels spreekt, maar met een vreemd accent. Bij



Van huis uit ben ik een brokkenmaker als het om sneeuw gaat. Is het niet een sneeuwbal die door de ruit van de boze buurman gaat, dan scheur ik mijn enkelbanden wel als ik op

mijn sleetje ga staan in een iets te steile afdaling. Dat is ook de reden dat ik nog nooit op wintersport ben geweest.

Een jaar sparen om op de tweede dag al mijn benen te breken en een gipsvlucht te nemen; niks voor mij. Althans dat dacht ik. De CD-i van

Alberto Tomba, *Let's Go Skiing*, wil me op andere gedachten

brengen. Eens even kijken.

Tien kilo poedersuiker gekocht, voor de televisie op de grond gestrooid en de CD-i in de speler.

Rom Helweg

deze dopen we dat om tot wintersportengels. Vervolgens komen we in het hoofdscherm met vijf hoofdstukken en door het scherm naar links te laten scrollen komen de resterende drie in beeld. We kunnen kiezen uit Basisvaardigheden, Elementaire Slips en draalingen, Bochten, Christies, Sturen, Supertechnieken, Kampioenen Skiën en Geheimen van het skiën.

## Warming up

Basisvaardigheden lijkt me wel wat voor de ultieme beginner. Eerst eens wat opwarmen, want werkelijk iedere spiergroep zal worden gebruikt. Vervolgens wordt de sneeuwploeg-positie aangeleerd. De ski's naar elkaar toe gericht, als in een ploeg, en met de x-beentjes glijden maar. Door je gewicht te verplaatsen en de ski's naar gelang te kantelen, kun je ook nog een beetje sturen en remmen. Dat ziet er allemaal vrij eenvoudig uit, vanaf mijn poedersuikermatje voor de buis. Eri ook de instructeurs op de CD-i doen de oefeningen voor alsof er niets eenvoudiger is. Het gemak en de sierlijkheid van de mensen van het FISI (Italian Winter Sports Federation) zijn ronduit inspirerend.

## Alle niveau's

De oefeningen zijn duidelijk gefilmd en worden regelmatig vertraagd afgespeeld, zodat het goed te volgen is. Voor de echte pietje precies zit er zelfs nog een slow-motion knop op de menubalk. De voorbeelden zijn dus stapje voor stapje te volgen en na te doen. In de lessen worden alle niveau's behandeld. Niet iedereen heeft het immers nodig om op een bergje poedersuiker voor de televisie de basisprincipes van het skiën onder de knie te krijgen. Met tekst, films en driedimensionale animaties komt het hele sneeuwgebeuren uitgebreid aan bod. Van relaxte heuveltjes met poedersneeuw tot professionele afdalingen op keiharde ijshellingen. In het hoofdstuk Champions Skiing krijgen we van de echte kanjers te zien wat er allemaal op de lange latten mogelijk is. Bij de beelden van de slalom, de reuzenslalom, de afdaling en de spectaculaire Super G, ben ik blij dat mijn heuveltje voor de buis niet hoog genoeg is om de voorbeelden te volgen.



## Nothing like the real thing

Maar waar is onze enigszins gezette ski-playboy Tomba la Bomba nou? We zien hem af en toe in een flits tussen een stel poortjes door vliegen, maar we willen het orakel natuurlijk horen spreken. Dat kan. De menubalk, die verschijnt door op knop twee te drukken, heeft dezelfde mogelijkheden als bij Video CD, maar geeft ook nog de Tomba-optie. Hier geeft de meester je nog een geniale tip over het behandelde onderwerp. Ook kun je vanuit ieder filmpje naar een soort Ski-encyclopedia gaan, die per woord aangeeft waar het over gaat. Stap voor stap wordt zeer deskundig uitgelegd wat skiën eigenlijk inhoudt, tot aan het wedstrijdskiën toe. Of je nu wilt leren skiën of je doet het al jaren en wilt je stijl verbeteren, met *Let's Go Skiing* kun je volop aan de bak.

Ik probeer een sneeuwploeg te maken om de poedersuiker op te ruimen voordat mijn vriendinnetje thuis komt, en ga nog snel even langs het reisbureau om de hoek. Het moest er maar eens van komen, want zoals je van iedereen hoort: 'There ain't nothing like the real thing'.

**Let's Go Skiing  
with  
Alberto Tomba**

Engels  
f 59,95  
Bfr. 1.199  
Philips Media



# Oud nieuws in een nieuw jasje

Dit was 1995

Vorige maand gaven we al een impressie van *Dit was 1995*. We hadden op dat moment slechts de beschikking over een zeer vroege versie van de CD-i. Maar zoals u waarschijnlijk heeft gemerkt, konden wij het niet laten alvast een voorbeschouwing te geven. Nu hadden we het voorrecht de bijna definitieve versie te bekijken, wat we natuurlijk meteen deden.

Klaas Smit



**D**ie bijna definitieve versie maakt duidelijk dat we vorige maand niets te veel hebben gezegd: zeer veel informatie, die uiterst toegankelijk is vormgegeven. Ook nu kun je via heldere symbolen

op drie manieren het nieuws herbeleven: via de wereldbol, per maand en op thema.

## Waar op de wereld

Met de wereldbol kun je over de wereld vliegen en klikken op locaties waar in 1995 belangrijke gebeurtenissen plaatsvonden. Het mooie van deze zoekmethode is dat direct duidelijk wordt waar iets is gebeurd. Ben je speciaal geïnteresseerd in bijvoorbeeld 'India in 1995', dan heb je in een mum van tijd een overzicht van alle zaken die India teisterden. Want hoe je het ook wendt of keert, kijken naar het nieuws is heel vaak kijken naar ellende.

## Positief nieuws?

Positief nieuws is geen nieuws, hoor je vele redactieleden vaak zeggen. Wanneer we de ANP-beelden mogen geloven, dan klopt dat. En ik moet eerlijk zeggen dat ik zelf ook enigszins verslaafd ben aan slecht nieuws. En dan bedoel ik niet de oorlogen of andere ellende die mensen elkaar aandoen, maar ik zit wel aan de buis gekluisterd bij aardbevingen, overstromingen, vulkaanuitbarstingen en andere natuurrampen. Waarom? Ik zou het niet weten. Misschien heeft het iets te maken met de onvoorspelbaarheid en onbegrijpelijkheid van natuurrampen, maar een precies antwoord kan ik niet geven. De makers van de CD-i hebben in ieder geval goed ingeschat dat velen zulke beelden terug willen zien. Er is een aparte categorie opgenomen in het zoeken op onderwerp. Dat is dan ook de eerste categorie die ik bezoek. Met de keuze 'speel alles', heeft je televisie moeite de beelden bij te houden: het ene moment is het half gevuld met Maaswater, het andere moment staat je beeldscherm bijna even hard te schudden als het meubilair in een kantoor in Kobe.



## Verbeteringen

Naast de informatie die ik in de rubriek Rampen vind, valt meteen een aantal verbeteringen op. En dan bedoel ik verbeteringen ten opzichte van *Dit was 1994*. De 95-editie laat in het gekozen scherm steeds zien in welke categorie je zit, wat het geheel zeer overzichtelijk maakt.

Ook nieuw is een Belgische versie, waarbij specifiek Nederlandse feiten zijn vervangen door Belgische. Dit verdient ons inziens ook alle lof. Goede Service!

Wanneer je door de lijst bladert (pijl omlaag of pijl omhoog) en je klikt een onderwerp aan, dan krijg je een filmpje of foto's. Een filmpje wordt aangegeven door een TV-symbool. Is het onderwerp afgelopen, dan kom je automatisch weer in de lijst terecht op de plek waar je was gebleven. Gelukkig springt de cursor niet terug naar het begin van de lijst. Goed programmeerwerk!

Bij het bekijken van een fotocompilatie valt eveneens een aantal vernieuwingen op. Er is geen geschreven tekst meer met gesproken commentaar. Die is vervangen door

een fotoshow met gesproken commentaar. Dat ziet er een stuk mooier uit dan in de vorige editie en is ook nog eens realistischer. Deze manier van presenteren lijkt veel meer op het echte journaal. Bovendien zorgt deze presentatie ervoor dat de editie van 1995 meer beeldmateriaal bevat dan de voorganger. Ik kreeg bij het bekijken van de disc steeds meer het idee dan ik naar een zelf samengesteld 8 uur journaal zat te kijken, dat zo maar twee uur duurt.

## Boordevol informatie

De samenstellers van de CD-i hebben werkelijk alle ruimte benut en de schijf is tot aan de nok toe gevuld met nieuws. Inderdaad zijn alle inmiddels bekende categorieën weer vertegenwoordigd: business, persoonlijk, [on]recht, oorlog en vrede, sport, cultuur, mens en macht, rampen en notabene.

De rubriek notabene is gevuld met allerlei kleine nieuwsfeitjes. Van benzinstation verplaatst, potvissen op het strand, walrusje geboren in gevangenschap tot het weer in Nederland. Een leuke vergaarbak met van alles wat niet verloren mocht gaan. Waarschijnlijk zijn notabene en sport de twee rubrieken die het laagste gehalte ellende hebben. Hoewel, ook sport kan hard en soms helaas dodelijk zijn. Nee, waar ik op doel zijn de overwinningen van Ajax, Ritsma, Tuur en nog zo veel meer. Toch nog positief nieuws, en zo hoort het ook.



*Dit was 1995 is een  
interactief 8 uur journaal,  
maar dan wel één  
dat uren duurt.*



**rampen**

buitenlands nieuws

- Rampzalige brand Antwerpen
- Ebola-virus houdt huis in Zaïre
- Zware aardbeving Japan
- Groot deel Europa overstroomd

11 speel alles binnenlands nieuws

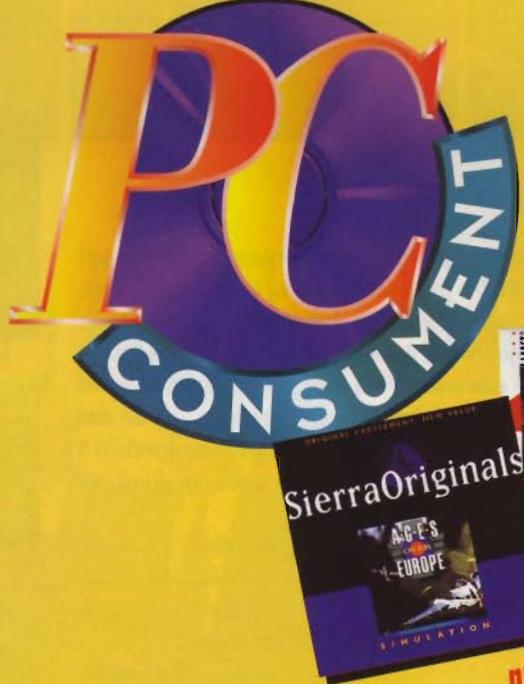
**rampen**

binnenlands nieuws

- Evacuatiestroom door watersnood
- Train rijdt 3 baanwerkers dood
- Opnieuw Urker kotter vergaan
- Orkaan teistert Antillen

11 speel alles buitenlands nieuws

VIJF REDENEN OM UTE ABONNEREN

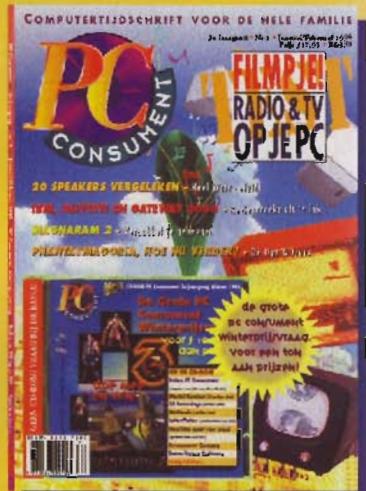
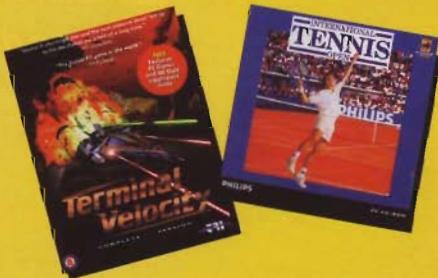


Word Abonnee voor 1 jaar  
(f 139,50/bfr. 2790,-) en  
kies één van de volgende  
6 geschenken:



- Het leukste computerblad van Nederland en België
- Het duidelijkste computerblad van Nederland en België
- Elk nummer is voorzien van een CD-ROM boordevol programma's
- U bespaart per jaar een kleine f 40,-/Bfr. 800  
(of f 110,-/Bfr. 2200 in twee jaar)
- U krijgt fantastische welkomstgeschenken

Word Abonnee voor  
2 jaar (f 249,-/bfr. 4980)  
en u ontvangt:



Ja, ik word abonnee van PC Consument voor 1 of 2 jaar\*:

Naam: ..... M/V

Adres: .....

Postcode: ..... Plaats: .....

Telefoon: .....

Handtekening: .....

\* Aankruisen wat gewenst is:  1 jaar of  2 jaar  
geschenk omcirkelen: nr. 1 nr. 2 nr. 3 nr. 4 nr. 5 nr. 6

Stuur de BON naar: PC Consument,  
Antwoordnummer 1228,  
2000 VG Haarlem (postzegel niet nodig)

Wijze van betaling Nederland:

- Giro/Eurocheque
- Machtiging gehele bedrag
- Machtiging in twee gelijke termijnen

Banknummer/Gironummer: .....

Wijze van betaling België:

- Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt  
rekeningnummer 230-0292065-18, ten  
van de Generale Bank NV in Turnhout, ter  
tie van PC Consument.



## En dan nu het weer

In notabene staat het jaaroverzicht van het weer in Nederland. Handig, want in welke maanden was het nu ook alweer zo warm. Begon de hitte eind juni of halverwege juli? De CD-i vertelt het nog eens. Dit is informatie die ik altijd graag wil weten, zodat ik de vakantie van het jaar daarop - 1996 in dit geval - daarop af kan stemmen. Ik denk namelijk dat het mooie zomerweer in '96 wel ongeveer in dezelfde periode zal vallen als dat van '95. Wanneer je de onderwerpen per maand gaat bekijken, dan krijg je ook steeds het weer van die maand te zien. De vorige maand schreef ik dat ook al en toch wil ik het er nu nog een keer over hebben.

Nadat ik had geschreven dat de helft van onze gesprekken over het weer gaan, ben ik daar eens op gaan letten. En het is echt waar: in Nederland lult iedereen over het weer. Op het moment dat ik deze recensie schreef was de eerste voorperiode net ten einde. Tientallen keren per dag gingen de conversaties op de redactie over de motregen, over hoe donker het buiten al was om drie uur 's middags en over wind en regen waar tegenin gefietst of gereden moest worden. Ik denk dat het weer dan ook een spraakmakend onderwerp van deze CD-i zal zijn.

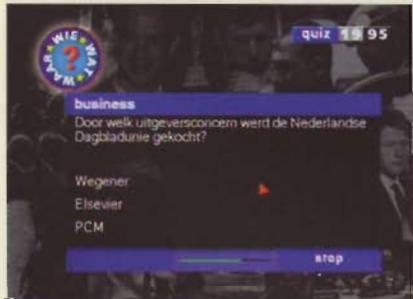
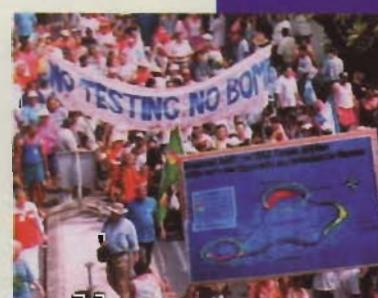
*Dit was 1995 verschijnt dit jaar ook in een Belgische versie.*

schijf goed in elkaar, de vormgeving is veel mooier en nog functioneler en het aantal beelden en filmpjes heeft mijn verwachtingen overtroffen. Bovendien geeft de schijf een echt overzicht van wat nieuws was in 1995. Iedereen die aan deze disc meewerkte heeft, mag zichzelf op de borst kloppen. Met het maken van de CD-i zijn zij 1996 alvast goed begonnen. Hoe jij dit jaar goed kunt beginnen? Het antwoord lijkt me duidelijk: gewoon de disc aanschaffen.

## Begin het jaar goed

Wat ik niet met alle zekerheid kan zeggen, is of de disc foutloos is. Maar ik heb reden genoeg daarop te vertrouwen. Wel kan ik uit de verschillende versies die ik heb bekeken, afleiden dat het tot stand komen van een CD-i zonder twijfel mensenwerk is. In de eerste versie zaten nog flink wat fouten. Verkeerde filmpjes werden gestart wanneer je een knop indrukte, de tekst haperde bij enkele onderwerpen, er zaten spelfouten in de omschrijvingen en de CD-i sloeg regelmatig vast omdat sommige categorieën nog leeg waren. De tweede versie, de bijna affe, bevatte slechts een fractie van al die foutjes. Bedenk wel dat die tweede versie binnen twee weken(!) na de eerste verscheen; de programmeurs en beeldverzamelaars moeten in die tijd

nauwelijks hun bed hebben gezien. Een bijna onmenselijke prestatie hebben ze geleverd. Ik verwacht dat in de definitieve versie alle fouten verdwenen zijn, tot en met feitelijke onjuistheden. De editie '94 werd daar af en toe nog door geplaagd, maar zelfs in de eerste versie van *Dit was 1995* ben ik geen feitelijke onjuistheden tegengekomen. Met het waarheidsgehalte zit het dus wel goed. Ik ben en blijf dan ook uiterst positief over *Dit was 1995*. Technisch zit de



**Dit was 1995**  
Nederlands  
f 79,95  
Bfr. 1.499  
Philips Media

# REVIEWS

# Youp van 't Hek

## Oudejaarsconférence 1995

De Kleine Komedie te Amsterdam was de plaats waar op 29 en 30 december 1995 de tweede oudejaarsconférence van Youp van 't Hek werd opgenomen. Een paar miljoen mensen zaten een dag later aan de buis gekluisterd om Youp's visie op het afgelopen jaar en het leven in het algemeen te beluisteren. Voor iedereen die toen niet kon of wilde kijken of de show gewoon nog vaker wil zien, ligt de

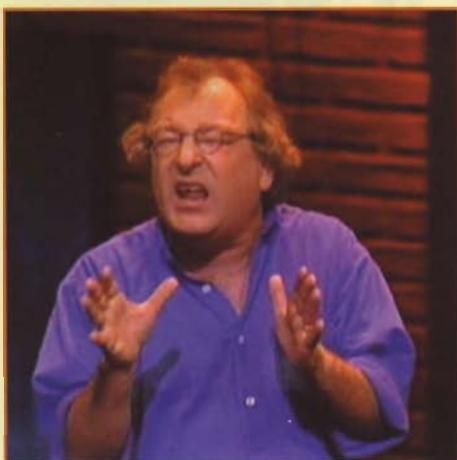
**Video CD nu in de winkel.**

Mark Friederichs



p 31 december 1989 kon Nederland voor de eerste keer genieten van een oudejaarsconférence van Youp van 't Hek. Het was anders dan de onvergetelijke oudejaarsconférences van Wim

Kan en een verademing vergeleken met de slappe aftreksels van de hierdoor ook onvergetelijke Seth Gaaikema. Youp had het deze avond niet over politiek, maar zag een uitstekende gelegenheid om het grote publiek kennis te laten maken met zijn eigen stijl. Fans van het eerste uur wisten wat hen te wachten stond, maar velen gingen het nieuwe jaar in met Youp van 't Hek als nieuw idool. Eind december van vorig jaar keek het grootste deel van televisiekijkend Nederland naar zijn tweede oudejaarsconférence, waarin hij weer ouderwets tekeergaat. Zelfs als hij vertelt dat het voor hem allemaal niet meer zo nodig hoeft, doet hij dit op zo'n manier dat het venijn er vanaf spuit. Youp wil de mensen aan het denken zetten en gebruikt hiervoor de tactiek van de aanval.



## Stoppen of doorgaan

Op 11 september 1995 gaat bij Youp van 't Hek de telefoon. Het is de VARA met de vraag of hij dit jaar de oudejaarsconférence wil doen. Hoewel hij net besloten heeft om met zijn werk te stoppen, vraagt hij of hij er even over mag nadenken. Dit onderwerp keert diverse malen terug en fungeert tevens als rustpunt in de show. Hij dwaalt al snel af naar zaken met een hoge jeukfactor, zoals we van hem gewend zijn, om vervolgens terug te keren naar het beginverhaal. Youp gebruikt dit min of meer als adempauze voor het publiek (en hemzelf), waarna hij wel weer een aanknopingspunt vindt om stevig van leer te kunnen trekken. Dit principe is in al zijn shows terug te vinden en zorgt ervoor dat een show van hem meer is dan een verzameling losse grappen.

## Sterven of liegen

Het thema van de show is de keuze tussen sterven of liegen, iets dat ook in verschillende shows van hem naar voren komt. Hij werd hiertoe geïnspireerd door het boek *Voyage au bout de la nuit* uit 1932 van de Franse schrijver Louis Ferdinand Céline. Youp vertelt het verhaal van de man die zelfmoord wil plegen en hiervoor naar een station is gekomen. Zijn uitspraak 'Ik lieg m'n potje niet langer mee' geeft aan dat het óf sterven óf liegen is. Als hij op TV ziet dat door het menselijk gedrag twintigduizend diersoorten op het punt van uitsterven staan, verwacht hij dat iedereen hierdoor ernstig van slag is. Als hij dan op straat komt en als enige reactie 'het busje komt zóóóó' hoort, ziet hij in dat sterven het enige alternatief is omdat hij er blijkbaar als enige 's nachts niet meer van slaapt. In het lied 'Strompelen' geeft Youp op ontroerende wijze aan dat de samenleving verloedert en nergens meer van opkijkt.

## Een echte oudejaarsconférence?

Meer dan in zijn eerste oudejaarsconférence laat Youp de gebeurtenissen van het afgelopen jaar de revue passeren. Zoals altijd maakt hij gebruik van verwijzingen in de vorm van korte, aanvullende zinnetjes om actuele onderwerpen aan te roeren. Zo heeft hij het zijdelings over Kluivert, de protestacties van de boeren en de Van der Valkjes. Later in de show gaat hij echter uitgebreid in op onder andere de wateroverlast in Limburg, de IRT-affaire en de Franse kernproeven; dergelijke zaken weet hij door er op weergaloze wijze de spot mee te drijven, in de juiste proporties te plaatsen. Op deze manier zorgt hij ervoor dat mensen de zaken die in het nieuws zijn geweest nog eens overdenken. Door de actualiteit geeft deze show veel meer dan die van 1989 een oudejaarsgevoel, hoewel het ook maanden en zelfs jaren later absoluut de moeite waard zal zijn om er weer naar te kijken.



## Milder?

Is Youp nu echt milder geworden, zoals hij zelf in zijn show zegt of probeert hij gewoon zijn publiek op het verkeerde been te zetten? Diverse grappen laten een nog altijd even felle cabaretier zien, wiens uitspraken ervoor zorgen dat hij naast vele fans ook vele tegenstanders heeft. Aan het einde van zijn programma komt hij weer terug op het telefoongesprek van 11 september 1995 en laat hij op originele wijze weten dat hij zijn keuze tussen sterven en liegen inmiddels ook gemaakt heeft. Dus toch?

*'U bent nog veel erger dan al  
dat volk dat ik belachelijk maak'*

*'We zijn niet meer te choqueren  
en nog erger ... we zijn er trots op!'*

*zeeuwen: zappen en geeuwen tegelijk*

**Youp  
van 't Hek**  
Oudejaars-  
conférence 1995  
f 39,95 Bfr. 699  
Philips Media

# PREVIEWS

# DE SMURFEN



Vandaag de dag houden de tekenfilms zich voorname-

lijk bezig met de totale destructie van de wereld.

Transformers rijden of vliegen je omver, terwijl even verderop een groepje Ninja-schildpadden al pizza-eetend uit het riool kruipen en de boel op stelten zet. Als ouder verlang je dan op z'n tijd wel eens terug naar hoe het vroeger was. Het meest gewelddadig waren Tom en Jerry en Speedy Gonzales, of je ging om zeven uur naar bed om nog even in een stripboek te duiken.

De Smurfen van de Franse striptekenaar Peyo waren bij velen favoriet en zijn dat nog steeds. En terecht.

Rom Helsmurf

Veel stripfiguren hebben de weg naar de tekenfilm al gevonden, en op televisie hebben de Smurfen intussen bewezen tot de favorieten te horen. De Smurfenhouse en natuurlijk Vader Abraham's ode aan de kleine blauwe figuurtjes die door een sleutelgat kunnen, maakten ook het muzikale bestaansrecht van de wezentjes duidelijk. Er werd echter lang gewacht met de Smurfen op Video CD. William Hanna en Joseph Barbera, de makers van The Flintstones en Yogi Bear, hadden hun eigen bewerking van de Smurfen. Ze mochten daarmee aan de slag, op voorwaarde dat geestelijk vader Peyo supervisie zou houden over de verhalen. En eindelijk is het dan zo ver: De Smurfen komen binnenkort in het Nederlands uit op CD-smurf. CD-smurf Magazine kreeg alvast een voorproefje in het Frans. Les Schtroumpfs heten ze daar.

## Smurfkarakters

Op de Video CD staan drie spannende Smurfverhalen. Alle ingrediënten zijn aanwezig: Gargamel, de klunzige, maar o zo boze tovenaar; zijn aan Smurfen verslaafde kat Azraël; het kleine Smurfendorpje onder de bezielende leiding van de Grote Smurf; een behoorlijke dosis toverkracht en ga zo maar door. Die toverkracht is overigens hard nodig, want iedere keer gebeurt er wel iets raars met of door de Smurfen. En natuurlijk zijn alle bekende (zo verschrikkelijk menselijke) Smurfkarakters van de partij. MopperSmurf contra LolSmurf, de eigenwijze BrilSmurf, de handige KnutselSmurf, de bevlogen KunstSmurf, StotterSmurf en niet te vergeten Smurfin.

## Het magische schildertij

KunstSmurf is zijn inspiratie kwijt. Hij krijgt het niet meer voor elkaar iets moois op het doek te zetten. Hij kan zich nog wel herinneren, dat er op het kasteel van Gargamel een aantal schilderijen staat. Hij trekt de stoute schoenen aan, en gaat naar het kasteel. Misschien kan hij nog wat leren. KunstSmurf ontdekt hier een schilderij dat nog niet af is. Het is een portret van een oude meester, en KunstSmurf besluit het af te maken. Dat had hij beter niet kunnen doen, want het schilderij bezit levensgevaarlijke magische krachten.



# PREVIEWS

## Het magische schilderij

# CD-SMURF



### De eerste TeleSmurf

Grote Smurf en zijn dorpsgenoten werken op het land. Ze zijn bezig met een experiment op een meloenplantje, en zoals we dat kennen van de Smurfen, gaat dat met veel plezier. Alleen MopperSmurf kan er onder het mom van "Ik haat planten!" niet echt de lol van inzien. Het plantje groeit door een brouweltje van Grote Smurf echter wel heel erg snel en overgroeit het hele dorp en het woud. Bovendien groeien er vreemde bloemen aan. Wanneer Grote Smurf dicht bij één van de bloemen staat hoort hij ineens de stemmen van Smurfen die een heel eind bij hem vandaan staan! De plant is een TeleSmurf!



### Gargamel vliegt

De boze tovenaar Gargamel heeft het, zoals altijd, op de Smurfen voorzien en droomt regelmatig van gefrituurde Smurf of een broodje Smurf met saus. Echt succesvol is hij nog niet geweest, maar nu is hij in het bezit gekomen van een groot toverboek. Het is alleen erg lastig dat het boek zelf ook betoverd is, en hij het met geen mogelijkheid open krijgt. En dat terwijl er in het boek een toverspreuk staat om te kunnen vliegen. Als dat nou eens zou lukken, dan zou hij de Smurfen allemaal kunnen opeten en de grootste tovenaar van de wereld worden. Als dat maar goed gaat!



Mijn conclusie is duidelijk: voor het naar bed gaan kijk ik in het vervolg naar één van die spannende verhalen van de leukste wezentjes uit tekenfilmland. Goede nachtrust gegarandeerd!



De Smurfen  
Nederlands  
f39,95 Bfr 699  
Philips Media

## WAARSCHUWING:

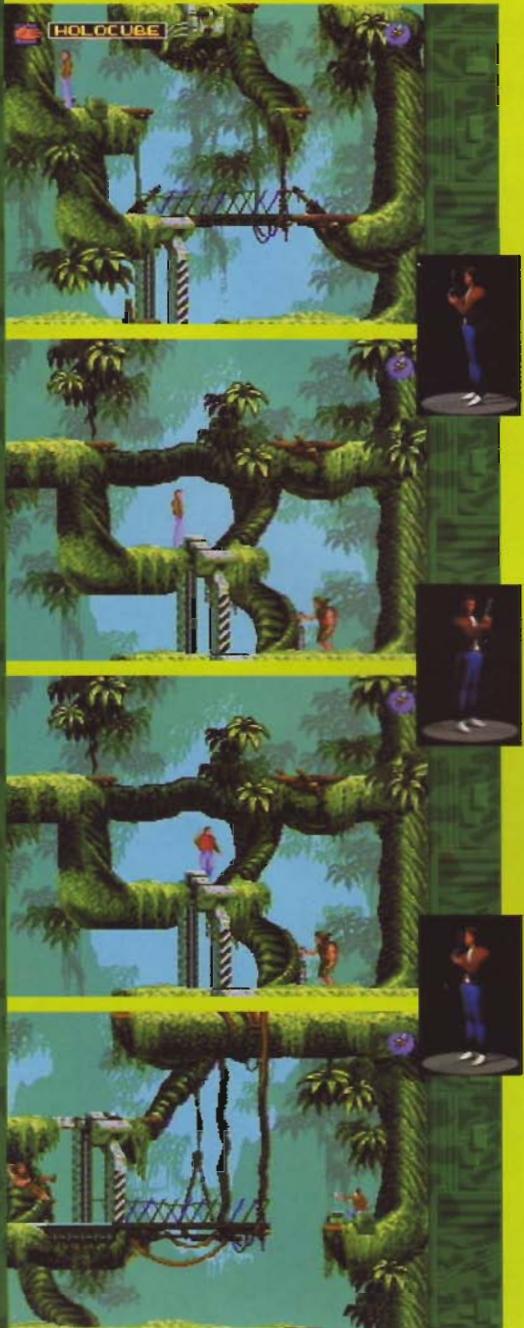
HET LEZEN VAN HET ONDERSTAANDE KAN BIJZONDER  
SCHADELIJK ZIJN VOOR UW SPEELGENOT!



FLASHBACK



# Flashback jungle



1

2

3

4

12 CD-i

Het laatste wat we namelijk willen doen is je plezier in Flashback vergallen door de complete oplossing te geven. Toch is zoiets wel eens nodig. Het is namelijk heel frustrerend om na een paar minuten spelen al geen kant meer op te kunnen, en dat is bij Flashback niet geheel denkbeeldig.

**W**andel vanaf de startpositie eerst een paar richels af en loop naar links, zodat je in het scherm eronder terechtkomt. Raap de Holocube op (1) om de eerste deur die je tegenkomt te activeren. Ga nu terug naar de startpositie en ga naar rechts. Spring over de twee afgronden die je tegenkomt. Om de eerste bewaker te doden, moet je van de richels afspringen totdat je net boven hem staat (2+3). Trek je pistool, laat je zakken zodat je voor hem staat en schiet hem dood.

### De bewaker

Loop nu naar links en val in het volgende scherm. Loop weer naar links en raap de steen op. Als je nog verder naar links loopt (tot achter de 'muur') en daar op de richel springt, vind je tien credits. Om de volgende bewaker te doden zorg je dat je op hetzelfde niveau staat als hij. Loop naar rechts totdat je bij de rand komt. De bewaker schiet op je, maar er zit nog een deur tussen, dus dat kan geen kwaad. Bij het vervolg komt echter enige vingervlugheid kijken. Spring over de afgrond op de kleine richel, en trek terwijl je springt je pistool. Als je landt, gaat de deur open die de schoten van de bewaker tegenhield. Bok dus zodra je landt, draai je snel om en schiet (4). Vergeet vervolgens niet de lege cartridge op te rapen naast zijn lichaam.

De lege cartridge moet je vervolgens opladen in een Energiegenerator. Zo'n apparaat kun je vinden door via het gat helemaal naar rechts onder te gaan, omlaag naar de bodem van het volgende scherm en dan verder naar rechts. Pas onderweg wel op voor de electriciteit en andere hindernissen (5+6). Als je de cartridge hebt opladen, loop je weer helemaal terug naar links, tot je bij het cartridge-slot komt. Als je de zojuist opladen cartridge hier in stopt, verschijnt een energiebrug (7).

De lezerspost bewijst dat al enkele weken, het aantal brieven over Flashback blijft nog steeds in een gestaag tempo binnenstromen. Hoogste tijd dus voor een gids die je door de jungle van het eerste level leidt. Nogmaals, lees alleen verder als je echt alles al geprobeerd hebt.

René Janssen



## Oplossing level 1

# gids



### De teleporter

Een gewonde man vraagt je later op dit level een teleporter voor hem te zoeken, zodat hij kan ontsnappen. Die teleporter kun je beter nu al meteen zoeken. Ga daarvoor naar links (over de brug), vermijd de electriciteit in de grond, spring op de lift in het midden van het scherm en ga naar de top. Ga naar links (het volgende scherm in) en je ziet een teleporter liggen op een lift links boven in het scherm (8). Klim op de eerste richel en de lift met de teleporter komt omlaag. Zodra je echter van de sensor afstapt, gaat de lift weer omhoog en kun je dus niet bij de teleporter. Gelukkig heb je als het goed is helemaal in het begin een steen opgeraapt (9). Gooi, terwijl je op de sensor staat, de steen naar links. Deze kaatst tegen de muur en valt op de sensor. Je kunt nu de teleporter pakken (10). Ga vervolgens omlaag naar de bodem van het scherm, waar je nog een lift vindt. Spring op de richel rechts en save het spel voor de zekerheid hier.

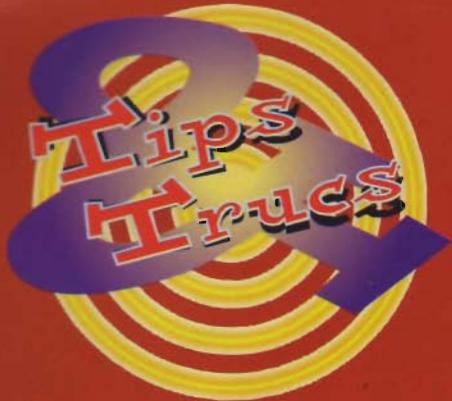
### ID-card

Om de al eerder genoemde gewonde man te vinden, ga je terug over de energiebrug en je blijft naar rechts lopen, tot je niet meer verder kunt (pas op voor de electriciteit). Ga naar de top van het scherm, trek je pistool (11), rol naar links het volgende scherm op en schiet de bewaker neer die daar op je staat te wachten. Klim door het gat naar het scherm hierboven.

Om dit scherm door te komen, moet je de liften besturen met behulp van de sensoren. Uiteindelijk moet je boven in het scherm terecht komen (12). Ga eerst op de sensor rechts onder staan, zodat de eerste lift omhoog gaat. Spring over het gat en over de volgende sensor. Klim op de tweede richel. Ga naar de sensor uiterst rechts en loop er overheen om de volgende lift te activeren. Loop nu terug en spring over de sensor. Je kunt nu op de bovenste richel klimmen. Ga naar het volgende scherm (rechts), waar je de gewonde man vindt. Geef hem de teleporter en pak de ID-card op die hij achterlaat. Ga terug over de energiebrug en save je spel hier nog maar een keer.

Het vervolg van level 1 komt volgende maand aan bod.





De Tips & Trucs puilen deze maand werkelijk de brievenbus uit en daarom kan het even duren voordat jouw brief behandeld wordt. Wel verassen we je deze maand met alle passwords van Lemmings en alle puzzels van The 7th Guest! Alleen lezen als je echt vast zit!

René Janssen

## Lilil Divil

Wilma van Assema heeft twee vragen over level 5 van dit leuke spel. Ze zit om te beginnen vast in de kamer met de stier. De oplossing hiervoor hebben we in één van de vorige nummers van CD-i Magazine al een keer gegeven, maar hier is-ie nog een keer. De truc is dat je goed op de bewegingen van de kop van de stier moet letten. Als zijn kop omhoog gaat, duw je de joystick ook omhoog. Beweeg omlaag als z'n kop omlaag gaat. Als je wint, krijg je van de skeletten op het hek een hoed en pistolen. De hoed vind je terug in je inventaris.

In het vervolg van level 5 zit Wilma (althans, haar alter ego Mutt) in de Bar-kamer, waar de vloer onder haar wordt weggezaagd en er van achter de bar op haar



wordt geschoten. De bedoeling is dat je de barkeeper en het schietende skelet neerschiet met het pistool dat je eerder kreeg. Vandaar dat je hier dus niet verder kwam, want zonder de stier te bedwingen krijg je dat pistool niet te pakken. Schiet op de barkeeper als hij achter de bar vandaan komt. Ga naar links in de kamer om hem neer te schieten. Zorg wel dat je de kogels ontwijk die op je af worden geschoten en pas op voor de gaten in de grond. Nadat je de barkeeper hebt gedood, verschijnt het skelet. Dood dit ook en er verschijnt een sleutel.

Nel Slooven uit Maarheeze heeft ook een probleem in level 5, en wel in het ontzettend donkere doolhof. Deze kamer lijkt (zoals ze je inderdaad terecht vertelden bij de helplijn) op de donkere kamer in level 4, maar nu volledig zonder licht. Gebruik de zaklantaarn die je in de Spinnenkamer hebt gekregen om de weg te verlichten. Bliksemflitsen geven je af en toe een compleet overzicht van het labyrint, let hierbij goed op. De uitgang zit bovenin het speelveld (het platform met de twee halve cirkels).

R.W. Kuipers uit Oude Wetering is nog lang niet bij level 5. Sterker nog, hij zit nog steeds in de Siren Room in level 1 (de zeemeermin met de drie vissen) en weet absoluut niet wat hij hier moet doen. Je moet hier de symbolen herhalen die de zeemeermin je geeft, door op de ruggen van de vissen te springen. De symbolen zijn als volgt:

linker vis: )

middelste vis: l

rechter vis: <

Je wint als je de vijf series voltooid hebt. Na de tweede keer dat je wint, verschijnt er een vishaakje. Na de vijfde succesvolle poging wordt de zeemeermin aan de haak geslagen en verlaat je de kamer via een valluik.

## Pac Panic

Deze leuke combinatie van Tetris en Pac Man lag nog maar net in de winkel, of Sonja Broekhuijzen stuurde ons de passwords al voor de eerste dertig levels. Hier zijn ze:

### stage password stage password

1	STR	16	TKY
2	HNM	17	RGH
3	KST	18	TNS
4	TRT	19	YKM
5	MYX	20	MWS
6	KHL	21	KTY
7	RTS	22	TYK
8	SKB	23	SMM
9	HNT	24	NFL
10	SRY	25	SRT
11	YSK	26	KKT
12	RCF	27	MDD
13	HSM	28	CWD
14	PWW	29	DRC
15	MTN	30	WHT



# Earth Command



Ronald Kootstra uit Appingedam is volgens ons één van de grootste Earth Command-kenners van Nederland. Hij stuurde ons in ieder geval nog wat aanvullingen op zijn eerdere tips, die we in het novembernummer van CD-i Magazine publiceerden.

#### **Schulden:**

Gezien de grote schuldenlast in de Derde Wereld is het raadzaam bij het begin van het spel alle schulden kwijt te schelden. Bij de kader handel de bestaande schuld helemaal laten vervallen, dit komt nu op 0% te staan. Nu kan men alle leningen per land tot nul terugbrengen, zodat het sociale programma tot 60% verhoogd kan worden. De budgetindeling van een willekeurig land wordt dan:

bevolking: 20%

milieu: 20%

sociale programma: 60%

Als men dit aanhoudt, kan men de tijd van de economische crisis met een aantal jaren verkorten.

#### **Dictoriale regeringen:**

- Deze regeringen komen in een aantal landen voor, te weten China, Japan, Spanje, Brazilië, Iran, Zuid- en Noordkorea. Deze landen kunnen een kernoorlog ontketten. Wees hier dus op bedacht en grijp tijdig in.
- Om de stabiliteit te garanderen na de val van een dictoriaal land of na een conflict, kan men overwegen om

alleen VN-troepen te sturen. Troepen op +100% en een budget toekennen tussen de 800 miljoen en 2 miljard dollar, al naar gelang de grootte van het land.

- De regering van Japan kan, als deze niet tijdig wordt vervangen, een economische crisis in eigen land en op de wereldmarkt veroorzaken. Hierdoor komt de wereldhandel onder druk te staan en zakt de wereldeconomie als men niet ingrijpt als een kaartehuis in elkaar.
- Ingrijpen om de druk op de wereldhandel die Japan veroorzaakt, te verkleinen. Dit kan men doen door alle nog lopende subsidies in Japan te beëindigen. Wacht vervolgens tot de regering gevallen is, alvorens nieuwe subsidies te verstrekken. Een andere mogelijkheid is de subsidies in met name West-Europa, de VS en Canada te beëindigen.

#### **Afremmen economische groei**

Als men op het punt is aangekomen dat er in de werelddelen Noord-Amerika, Europa, Afrika en Azië economische groei te zien is (en dit op wereldniveau ook het geval is), moet men uitkijken voor een nieuwe economische recessie. In dat geval kan men de economie afremmen door de subsidies op hergebruik voor de industrie op -100% te zetten. Dit kan men vinden onder het kader Belastingen voor de industrie. Ook het hergebruik onder het kader Levensstijl moet op -100% worden gezet.

Tenslotte nog even een correctie op de tips uit het novembernummer. Bij "Handel" bestaande schuld moet deze bij vervallen op > 0% staan in plaats van +100%. Ook Herinvestering moet op > 0% staan in plaats van +100%.



**Earth Command**

© 1993 Philips Interactive Media International  
All Rights Reserved

# WAARSCHUWING:

*deze pagina bevat informatie die het spelplezier zou kunnen beïnvloeden!*

## Alle passwords van Lemmings



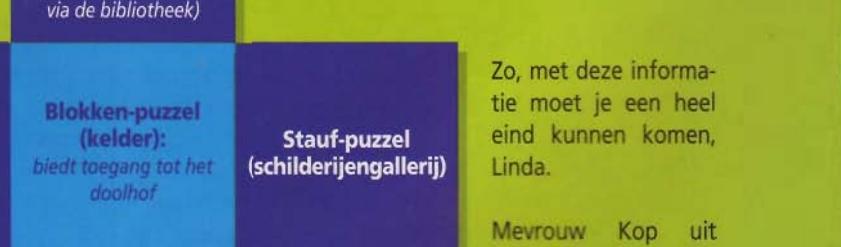
Geert Vounckx uit het Belgische Zichem verraste ons met de volledige password-lijst van dit duivelse puzzelspel. Denk erom, alleen gebruiken als je volledig vast zit en geen enkele andere uitweg meer weet! Om het nog enigszins spannend te houden hebben we ze wel een beetje moeilijk leesbaar gemaakt.

	FUN	TRICKY	TAXING	MAYHEM
1.	JCENLMNPDU	MFOCAJNNFL	NJMFNGALHO	
2.	IKHNLJCCCS	FOCMKLMOFX	HMFNGINMHV	
3.	NJLDNCADCK	KCANNONPFX	MFNGEJLNHS	
4.	HNLJCIOECY	CINNMFOQFK	FNGIJNMOHJ	
5.	LDNCAJNFCM	CEIJNDJBGO	NGANNMFPHW	
6.	DNCIJNLGCV	IKJNDJGCGU	GIOLMNJQHS	
7.	NCANLLDRCQ	NHLDJGADGM	GAJLDDOBIP	
8.	CINNLDDNIEL	HLDNGIOEGK	IJHLDGCIW	
9.	CEKHMNDNJQC	LDNGAJNFGU	NHDOGADIT	
10.	IKHMDNCKV	DNGIJNLGGN	WLDGMOEIR	
11.	NHMDJCELCR	NGANNLDHGK	LLGEJLFIN	
12.	HMDNCINMCK	GINNLDNIGT	DOGUNLGQ	
13.	MDNCAKLNCU	GAJHMLJJGX	OGANNLDHIN	
14.	DNCIJNNOCO	MKHMHDNGKGR	GINNLDIWIW	
15.	NCANLMDPCJ	OHMDNGALGK	GAKHMDQJIX	
16.	CMNLMDNQCW	JOLJGIOMGL	IJHMDOGKIP	
17.	QJMMNUBDL	MDNGEKLNGQ	NJMDOGALIO	
18.	UJNFBBCDP	LJGMJNOOGQ	JOLKGOMIS	
19.	NJNNJCADDT	NGANLMDPGR	OLKGAKLNIV	
20.	JNNJCIOEDN	GINNOLIQGS	LKGUNOOIP	
21.	LNCAJNFIT	GEKJNNBHJ	OGANNMDPIW	
22.	FNCMILLCOL	LJLFN-CHY	GINNMDOQIP	
23.	NCANLLFHDT	NJLFNGADHV	GAKJNNKBJJ	
24.	CMOLNNJIDX	JNNJGMOEHJ	MJHLFOGCJN	
25.	CAKJMNJJDV	LFNGEKLHK	NJLFOGADJY	
26.	MKHMFJCKDY	NJGMJNNGHK	HLFOGINEJP	
27.	NJMFNCALDW	NGANNLFHHN	NNKGAKLFJP	
28.	HMNJCIOOMDS	GMOLNFJJIHX	FOGIJNLGJT	
29.	ONJCAKLNDN	GEJHOFJJHY	OGANNLFHQ	
30.	FNCIJLMDP	MJHMFNGKHT	GMNLLNNKIJR	

# Alle puzzels van The 7<sup>th</sup> Guest

Linda van Vliet uit Abcoude is een grote fan van dit spel, maar klaagt dat ze geen puzzels meer kan vinden. Op de eerste verdieping heeft ze alle kamers gehad, behalve de kelder, waar ze maar een beetje aan het ronddwalen is. Boven kan Linda alleen nog een trap op (ze denkt naar de zolder) en ook in de gang kan ze geen puzzel meer vinden. Tja Linda, het is een beetje lastig je vraag zo te beantwoorden, want we kunnen natuurlijk niet controleren of je echt overal geweest bent en iedere puzzel hebt opgelost. Sommige puzzels komen bijvoorbeeld pas beschikbaar op het moment dat je een andere puzzel hebt opgelost. Het zou dus best zo kunnen zijn dat je ergens iets gemist hebt, en dat je daarom niet verder komt. Hier is een overzicht (in willekeurige volgorde) van alle puzzels, de locaties en het resultaat als je ze oplost (sommige oplossingen starten alleen een filmpje).



Get Boy Tad-puzzel (kinderkamer): opent Brian's kamer	Speelkaarten-puzzel (Hamilton's kamer): opent Julia's kamer	Munten-puzzel (Brian's kamer)			
Besmettings-puzzel (laboratorium): opent de kinderkamer, (als je tenminste ook de Get Boy Tad-puzzel hebt opgelost)	Schaakbord-puzzel met paarden (badkamer): opent Hamilton's kamer	Schaakbord-puzzel met Koninginnen (spellijkerskamer): kun je via de biljartkamer naar de keuken (ipv de normale route via de bibliotheek)			
Messen-puzzel (gang): opent deur naar de zolder	Muziek-puzzel (muziekkamer): opent de deur van de gang naar Brian's kamer	Zijderups-puzzel (foyer): opent kamer van Knox	Blokken-puzzel (kelder): biedt toegang tot het doolhof	Stauf-puzzel (schilderijengallerij)	Zo, met deze informatie moet je een heel eind kunnen komen, Linda.
			Stenen-puzzel (kapel): opent laboratorium	Toren-puzzel (zolder)	Mevrouw Kop uit Breda heeft ook een vraag over The 7 <sup>th</sup> Guest. Zij zit muurvast in het doolhof en heeft het na uren ronddolen maar opgegeven. Een echte kant-en-klare oplossing kunnen we hiervoor niet geven, gewoon volhouden is ons advies. Of zijn er lezers die mevrouw Kop uit de problemen kunnen halen?
					



Kinderen in de hoofdrol



# Dag Juf, tot morgen!



**B**en Sombogaart (*Het Zakmes*, CD-i Magazine 11, 1995) nam de regie van *Dag juf, tot morgen!* voor zijn rekening. Tamara Bos schreef het scenario, Burny Bos was de producent en de zang- en vertelstem is van Bram Vermeulen. De verhalen waren al eerder bij de AVRO te zien op televisie en verschijnen binnenkort op Video CD.

## Eerlijk gevonden

Als Teet na school even langs de dierenwinkel gaat om voor de cavia een pak zaagsel te kopen, vindt hij in een bloembak een portemonnee met geld. Volgens zijn vader kan de politie toch niets doen en mag hij alles houden. Er zit maar liefst 35 gulden en wat kleingeld in, en Teet heeft nog nooit zoveel geld gezien, maar hij wil de portemonnee toch terug geven aan de rechtmatige eigenaar. Op een foto vindt hij een naam en telefoonnummer, maar zijn vader is net aan het bellen en vindt dat Teet niet moet zeuren. Dan maar naar de telefooncel. De vrouw zal het toch niet erg vinden dat hij een kwartje uit haar portemonnee neemt. Met die kaarttelefoons blijkt bellen nog best lastig, maar uiteindelijk heeft hij haar aan de lijn. Ze is dolblij dat Teet de portemonnee gevonden heeft en hij krijgt 10 gulden. En pappa? Die krijgt een bloemtje omdat-ie Teet zo goed heeft opgevoed!

## Oma Appels

Daaf gaat met een tekening en wat bloemen uit de plantenbak op bezoek bij oma Appels in haar nieuwe huis. Sinds opa Appels overleden is, woont ze namelijk in een verzorgingsflat. De portier wil hem echter niet binnen laten omdat er geen vrouw Appels woont. Daaf weet wel beter, want hij heeft het kamernummer op z'n hand staan, en glipt stiekem naar binnen. Hij belt aan bij kamer 945, maar er doet niemand open. De deur staat echter open en als Daaf de stok van oma Appels ziet, weet-ie dat ze hier inderdaad woont. Wel is het gek dat het licht in het toilet niet meer uit wil. Als de portier ineens binnenkomt, verstopt Daaf zich, maar hij wordt toch gesnapt. Gelukkig komt oma Appels juist op dat moment binnen en blijkt dat Daaf per ongeluk aan het alarmtouwtje getrokken heeft. Als hij tijdens de limonade ook nog hoort dat oma alleen in het echt vrouw de Witt heet, maar voor hem gewoon oma Appels blijft, is alles in orde.

## Nieuwe kleren

Mies heeft een zus die geestelijk gehandicapt is. Mel is al 18, maar 'in haar hoofd is ze nog klein'. Moeder heeft voor Mies en Mel nieuwe kleren gekocht, maar Mies vindt die maar helemaal niets. Ze houdt veel meer van felle kleuren en besluit de kleren stiekem te

De titel *Dag Juf, tot morgen!* geeft al aan dat kinderen de hoofdrol spelen in deze serie korte films, en dat hun avonturen na schooltijd plaats vinden. Er blijkt veel meer te zijn dan het opzeggen van de tafel van zes, en de hoofdrolspelertjes maken duidelijk dat 'iedereen zich kan redden met verstand en met wat bluf'.

gaan ruilen. Als ze een smoesje verzint dat ze buiten gaat spelen, wil moeder echter dat Mel meegaat. Dan maar met z'n tweeën naar de winkel. Daar blijkt het heel handig te zijn dat haar grote zus mee is, want kinderen mogen niet ruilen. En Mel is nog wel een kind, maar als ze d'r mond houdt merk je daar niets

en mam in bed te kruipen. Beregezellig vindt Flo, maar pappa vindt het een veel minder goed idee. Hij valt bijna uit bed en besluit dan maar op Flo d'r nieuwe kamer te gaan slapen. Daar blijkt zijn handwerk niet echt gebouwd op het gewicht van zo'n grote teddybeer èn een volwassene.



van. De 'ruildames' kijken wel een beetje vreemd, maar het plannetje lukt. Mooie nieuwe kleren en voor moeder nog 25 gulden terug ook!

### Een nieuwe kamer

Flo krijgt een nieuwe kamer op zolder en haar vader is druk bezig met het maken van een bed op palen. Dat gaat niet helemaal van een leien dakje en pappa wordt zenuwachtig als ze toekijkt. Dan maar wachten op haar oude kamer. Als het eindelijk klaar is, kan Flo haar spullen verhuizen en wordt de kamer ingewijd met limonade en gebak. Daarna gaat Flo natuurlijk vroeg naar bed. Ze kan echter maar niet in slaap komen. Het is onbekend op zolder en er zijn zoveel geluiden die ze niet kent, dat ze maar besluit bij pap

### Herkenbaar en origineel

*Dag juf, tot morgen!* is een verzameling leuke en spannende verhalen van alledaagse en minder alledaagse dingen die kinderen meemaken. Het is drie uur, de school gaat uit en het echte leven begint. De verhalen vormen een knappe mix tussen herkenbaarheid en originaliteit. We kennen (of kenden) de situaties allemaal, maar giet dat maar eens in zo'n leuke vorm als de verhalen van *Dag juf, tot morgen!* Tevens blijkt eens te meer dat kinderen vaak een stuk handiger zijn dan wij 'volwassenen' denken, en ze zich ook alleen prima staande kunnen houden. En een andere keer is het ook gewoon weer heel tof dat er een volwassene in de buurt is. Eén aspect ben ik nog vergeten: iets stiekem doen is natuurlijk heel erg leuk, want daar ben je immers kind voor.



**Dag juf,  
tot morgen!**

Nederlands  
f 39,95 Bfr. 699  
Philips Media





# Duime

Duimelijntje is een meisje  
niet groter dan een duim.  
Ze is de lang gekoesterde  
wens van een jarenlang

kinderloos gebleven vrouw. Een toverfee heeft deze vrouw een gerste-  
korrel gegeven, waaruit na planting een prachtige rode bloem ont-  
spruit. Op een dag ontvouwen de bladeren zich en ontwaakt een klein  
meisje met lange blonde haren in het hart van de bloem.

*Lennie Pardoel*

**D**uimelijntje is oorspronkelijk een sprookje van Hans-Christiaan Andersen. Don Bluth, bekend producer, heeft het verhaal nu bewerkt voor deze Video CD. En met succes moet ik zeggen. Er zijn prachtige romantische liedjes, gecomponeerd door Barry Manilow, aan toegevoegd en de kwaliteit is van onmiskenbaar Disneygehalte.

#### De prins

Duimelijntje blijkt een ambitieus meisje te zijn. Al snel wil ze meer dan altijd maar thuis zijn, hoe lief haar moeder ook voor haar is. Ze wil eigenlijk groter zijn of anders mensen

ontmoeten die net zo groot zijn als zijzelf. Het allerliefst zou ze de prins ontmoeten uit het boek dat aan haar voorlezen wordt. Maar ja, die bestaat alleen in sprookjes... Als ze 's avonds in haar veel te grote bed inslaapt, wil ze per se dat het boek opengeslagen aan haar voeteneind ligt. Die nacht, je raadt het al, gebeuren er wonderlijke dingen. Er vliegt daadwerkelijk een prins haar kamer binnen, op de rug van een hommel. Hoewel hij overigens zelf ook kan vliegen met zijn feeënvlugels. Verbaasd ontwaakt Duimelijntje; maar na de eerste schrik is ze al snel verliefd. De prins blijkt Cornelius te heten en de liefde is wederzijds. Hij vraagt haar ter kennismaking een hommelvlucht met hem te maken.



#### Ruimtevlucht

Alsof er geen afstanden bestaan volgen ze de ringen van Saturnus. De animaties zijn schitterend. Nimmer zag ik sprookjesachtigere beelden dan deze. De sterren sprankelen om de geliefden heen en bij elke beweging die ze maken volgt er een spoor van vuurwerk. Ondertussen zingen ze liefdesliederen, waarbij alle grenzen vervagen. Helaas wordt bij één van hun landingen de stem van Duimelijntje opgevangen door een paddengezin. Moeder pad vormt samen met haar drie zonen de band Los Guapos, waarmee ze groot succes hebben. Als zij Duimelijntje hoort zingen wil ze haar bij de groep hebben, met in haar achterhoofd een mogelijke partner voor één van haar zonen.

# Iijntje

## Ontvoering

Wanneer Cornelius Duimelijntje weer veilig afzet bij haar bed om nog enkele uren te slapen, en met de belofte haar de volgende ochtend aan zijn ouders voor te stellen, wordt Duimelijntje met walnotedopbed en al slapend ontvoerd. 's Ochtends opent ze haar ogen op een groot waterlelieblad. Moeder pad is verrukt over deze nieuwe aanwinst, maar Duimelijntje is natuurlijk in het geheel niet blij. Als de pad echter haar stem de hemel inprijs, voelt ze zich toch wel gevleid. Even probeert ze dan ook mee te zingen in de groep en geniet ze van het succes. Maar als de prijs daarvoor een huwelijk met zoon pad is, wordt het haar te gortig en vlucht ze.

## Nog een huwelijk

Op haar vlucht ontmoet ze een afstotelijke krekel. Hij wil Duimelijntje beroemd maken in zijn show. Opnieuw laat Duimelijntje zich overhalen door de beloofde roem. Maar ook deze keer gaan de dingen verkeerd. Wanneer haar krekelkostuum afvalt, blijken de krekeltoeschouwers geen belangstelling meer te hebben. Erger nog, ze vinden haar vreselijk lelijk zonder lange voelsprieten. Duimelijntje is geschocht en besluit een zangcarrière uit haar hoofd te zetten (Let op de moraal!; baseer een carrière niet op uiterlijkheden). Weer vlucht ze. Dit keer belandt ze bij een muis. Die wil haar echter als beloning voor de goede zorgen koppelen aan een mol. De muis vertelt dat prins Cornelius gestorven is en Duimelijntje besluit, wanhopig van verdriet, maar te trouwen met de mol.

## Vleugels

Gelukkig, want anders zou het geen sprookje zijn, komt de prins net op tijd om het huwelijk te beletten. Hij bleek niet dood te zijn, maar ingevroren in een stuk ijs door toedoen van de krekel. Snel keren ze terug naar het feeënkoninkrijk. Niet alleen trouwen ze nog diezelfde dag, Duimelijntje krijgt zelfs vleugels. Mooier kan het toch niet, lijkt mij. Zelfs als verwende kijker heb ik zeer genoten van deze tot in de puntjes verzorgde tekenfilm en de Video CD dan ook vaker bekeken dan voor het schrijven van dit artikel nodig was.



Duimelijntje

Kinderen  
Nederlands  
f 49,95 Bfr. 999



In tegenstelling tot zijn eerste Video CD *Strauß en Co*, krijgen we hier ook nog een kijkje achter de schermen. André Rieu kreeg al op jonge leeftijd een viool in zijn armen geschoven en zijn lessen gingen maar al te snel. Alsof hij de reïncarnatie van Strauß zelf was, leek het een kwestie van de draad weer even oppakken en spelen maar.

### Theatraal

Toen hij het allemaal een beetje onder de knie had, kreeg hij al snel door dat je in Nederland als klassiek violist moest onderscheiden door iets speciaals te doen. Iets theatraals, zonder dat het orkest in een bak voor het podium verdwijnt. Geen muziek leent zich daar beter voor dan Weense muziek. Zoals wij nu in de discotheken horen kennen, werd in Wenen vroeger de muziek van Strauß of Lehar gespeeld. En dansen deden ze volop.

# André Rieu: *Wiener Melange*

*Salonmuziek in de lift*

Nederland is al geruime tijd in de ban van de Weense muziek. En dat is allemaal de schuld van een Limburgse jongen die het idee opvatte om de salonmuziek weer eens nieuw leven in te blazen. Je kunt geen gala bezoeken of hij is er en iedere schouwburg is uitverkocht als hij komt spelen. Geen tv-show wordt meer serieus genomen als hij er nog niet in heeft opgetreden. Nederland lijdt aan de André Rieu koorts. En terecht, getuige zijn tweede Video CD: *Wiener Melange*.



### Tussen de tanden fluiten

Het is grappig om te zien wat voor jonge mensen Rieu voor zijn Johann Strauß-orkest heeft aangenomen. Niet te beroerd om zich in vaak zeer pompeuze walskledij te steken en helemaal niet te beroerd om mee te doen aan de grappen die verwerkt zijn in de muziek. Neem bijvoorbeeld de trompettist. Hij is expres naast de trommelsectie geplaatst, zodat hij af en toe de trompet ter zijde kan leggen om een zweep ter hand te nemen. Strauß had deze zaken er ook bij geschreven. Ook een keertje hard tussen de tanden fluiten wil nog wel eens de nodige lachsalvo's afdwingen.



### Salonmuziek

Het is ongelooflijk om te zien hoe enthousiast het publiek reageert op de bekende melodieën. De Radetski Mars gaat vloeiend over in de Can Can, met als gevolg een potpourri die aan hilariteit geen grenzen stelt. Mijn vader zei me tien jaar geleden al dat ik eens wat mensen bij elkaar moest scharrelen om salonmuziek te gaan spelen. "Salonmuziek?", antwoordde ik onbegrijpend. "Ja, salonmuziek. Weense walsen, marsen, polka's. Let op mijn woorden, jongen, daar kun je rijk mee worden." Hij heeft gelijk gekregen. (RH)



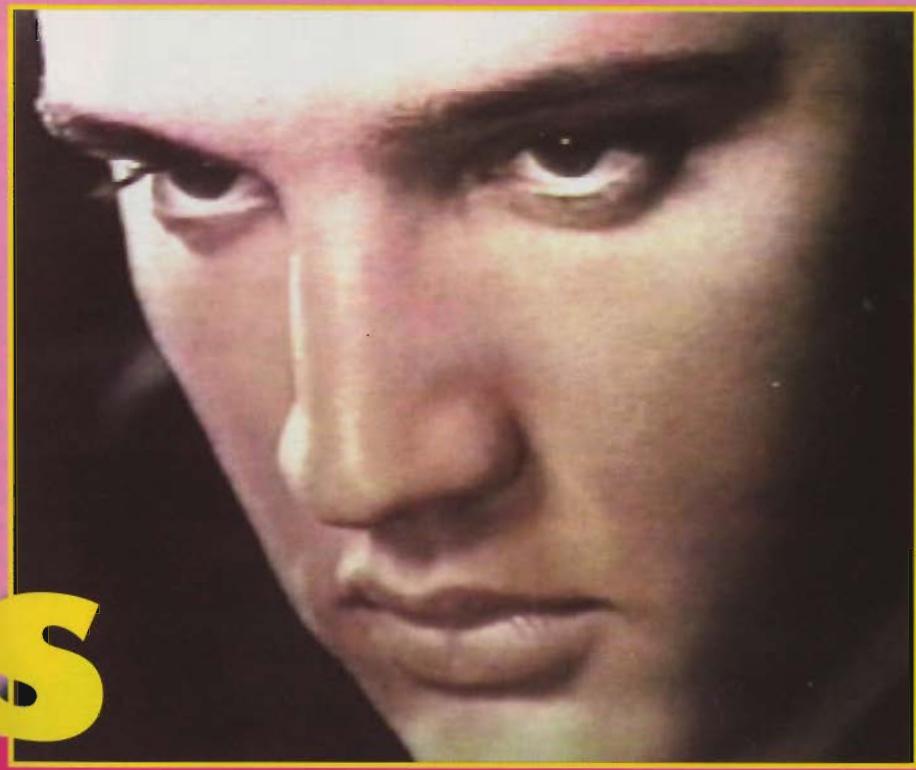
André Rieu -  
*Wiener Melange*  
Polygram Video  
Nederlands  
f 49,95 Bfr. 999



Niet lang geleden vroeg iemand mij om op het afscheid van een collega een Elvis-imitatie te doen. De collega ging slapen met Elvis, stond op met Elvis, ademde Elvis en het beste afscheid zou een optreden van Elvis zijn. Nou heb ik een nogal

# Elvis

fors postuur, dus een pak gehuurd met pruik en zonnebril, dat moest wel lukken. Ik kon kiezen uit vijftig pakken, en moest zorgen dat mijn pak de volgende dag weer terug was, want er was alweer een reservering binnen. Elvis leeft kennelijk nog steeds. De Video CD *Elvis: The story of the undisputed King of Rock & Roll* laat zien waarom.



## *The story of the undisputed King of Rock & Roll*

**E**r zijn een aantal gebeurtenissen in de geschiedenis die werkelijk intense indruk maken. Iedereen weet nog waar hij of zij zich bevond toen Kennedy werd vermoord. Voor mij was zo'n andere gebeurtenis dat Elvis doodging. In de zomer van 1977 stierf hij aan een overdosis. Niet lang daarvoor stond hij nog naast de president als ambassadeur van de bestrijding van drugsgebruik. Elvis was – en is voor velen nog steeds – één en al cultus. Elvis droeg niet bepaalde kleren, hij was de Elvis Look; zijn muziek kon nooit anders worden gecategoriseerd dan Elvis en films met een slappe bijrol van The King waren meteen Elvis-films.

### Preutse bewegingen

In deze biografie, die een beetje teveel neigt naar de verheerlijking van het grootste idool van deze eeuw, wordt nog eens uitgemeten hoe Elvis vanaf 1954 de ene hit na de andere scoorde. Hoe hij moest opboksen tegen de verordelingen van de kerk en de burgerlijkheid. Schattig is het om te zien dat Elvis met zulke preutse bewegingen een hele natie in rep en roer kon brengen. Op de Video CD wordt de carrière van Elvis voornamelijk onder de loep genomen aan de hand van de films waarin hij heeft gespeeld. Niet zijn sterkste kant, moet ik eerlijk zeggen. Wanneer er dan ook nog wordt gezegd dat zijn populariteit taant wanneer zijn films worden overschaduwd door de speelfilm *Help!* van The Beatles, rijzen mijn haren echt te berge.

### Oppervlakkig

We horen Elvis nauwelijks praten en zien behalve de clips alleen maar foto's, afgewisseld met reclamefilmpjes voor de nieuwste Elvis-films. Tussen de bedrijven door wordt nog even verteld dat hij getrouwd is geweest met Priscilla Beaulieu, die hij als veertienjarig meisje leerde kennen toen hij in Europa gestationeerd was. Dat zijn dochter is getrouwd (en inmiddels alweer bijna gescheiden) met de Elvis van de jaren tachtig en negentig, Michael Jackson, wisten ze toen nog niet. Allemaal net een beetje te flitsend en te weinig diepgang, maar was dat niet de hele Rock & Roll? (RH)



**Elvis**  
Engels  
f 55,-  
Video

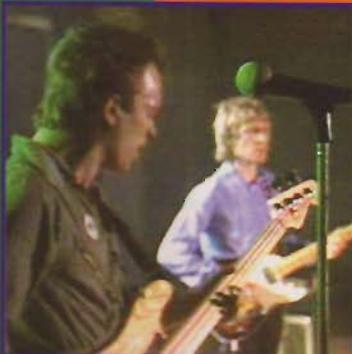


## Watch Out: The Police is back

De eind zeventiger, begin tachtiger jaren mogen gezien worden als het tijdperk van de Punk en de New Wave. Drie

# Outlandos to Synchronicities

mannen, een gitaar, een bas en een drumstel waren de voortrekkers: The Police. Zowel op de plaat als op het podium zetten zij de muzikale wereld op zijn kop. Nummers als *Roxanne*, *So Lonely* en *Message in A Bottle* worden nog dagelijks op de radio gedraaid. The Police staat in onze geheugens gegrift als een vrolijke rockband met opzwepende ritmes, goeie teksten en catchy melodieën.



In 1977 zag gitarist Stewart Copeland bassist Gordon Sumner (intussen beter bekend als Sting) spelen in het Jazzbandje Last Exit. Hij nodigde Sting uit om samen met hem in een appartement te gaan wonen om een bandje te vormen. Stewart zei dat hij liever in de band zou gaan drummen. "Lekker rammen". Gitarist Henry Padovani kwam ze vergezellen, maar moest na een jaartje al plaats maken voor Andy Summers, die veel verder was op het gebied van muziek. Alle drie hadden ze een achtergrond die in de jazz lag, maar het publiek was rijp voor punk, en punk zou het worden.

### Eerst even wennen

Stewart Copeland op de Video CD *Outlandos to Synchronicities*: "Ook het Amerikaanse publiek was al klaar voor punk, maar 'de bus' was nog niet langsgekomen, dus waren wij daar!" Met behulp van de broer van Stewart, Miles Copeland, werd een carrière

in gang gezet die niet meer te stoppen leek. *Roxanne* en *So Lonely* werden gigantische hits. The Police werd de best verkopende act van A&M Records. In het begin was het wel een beetje wennen voor het publiek. Snoeihard en razendsnel spel van powerdrummer Stewart Copeland, het aparte, maar zeer melodieuze stemgeluid van Sting, en het geniale gitaarspel van Summers. De muziek had Jamaicane trekjes, Jazzinvloeden en werd toch gepresenteerd aan een publiek dat The Clash en Johnny Rotten gewend was. Op *Outlandos to Synchronicities* is erg goed te merken hoe de populariteit stijgt tot hoogten die sinds The Beatles niet meer waren voorgekomen.

### Weer bij elkaar?

Sting gokte in 1985 op een solocarrière, tijdens een periode die als pauze voor The Police moest doorgaan. The Police heeft in 1986 nog een poging ondernomen om de oude glorie te doen herrijzen, maar Sting was al te ver onderweg naar een glorieuze carrière als soloartiest. Toch merk je nog steeds dat Sting heimelijk weer een beetje terugverlangt naar The Police. Kleine bezetting, pretentieloos raggen en te gekke muziek maken. Er gaan geruchten dat The Police weer bij elkaar zal komen. *Outlandos to Synchronicities* laat precies zien waarom ze dat eigenlijk gewoon zouden moeten doen. (RH)

**Outlandos to Synchronicities**  
Engels  
f 49,95 Bfr. 999  
PolyGram Video



Elvis nam de stijl van de zwarte muziek...

**Als er één kunstvorm is die door de eeuwen heen een directe invloed heeft gehad op de cultuur en de maatschappij dan is het wel**

# Rock Revolutions

**muziek. Het blijft natuurlijk de 'kip en ei'-vraag of muziek een voortvloeisel is uit een maatschappelijke stroming, of dat de soort muziek wel degelijk aspecten van de maatschappij bepaalt. In de tweedelige documentaire Rock Revolutions, zien we dat het tweede deel van deze stelling zeker geldt voor Rockmuziek.**

**E**erst eens kijken wat de definitie van Rock is. Was Elvis Presley's muziek te omschrijven als Rock? En zo ja, mag James Brown dan onder dezelfde noemer val- len? Ze staan allebei in dezelfde documentaire. Wat heeft Grace Jones gemeen met Bob Marley? En Little Richard met John Lennon en Yoko Ono? Muzikaal schijnbaar niets. Toch waren ze allemaal een voorbeeld voor een schare mensen, wisten ze hierdoor een deel van de maatschappij een nieuwe weg in te sturen. Zoals gebeurt als je in een roeiboot gaat staan en heftig heen en weer wiebelt. Het zogenaamde 'rocking the boat'. Voilà, Rock heeft niets met stenen te maken, maar met het schudden van de boot en het omver werpen van bestaande waarden om een nieuwe weg in te slaan.

## Revolutie

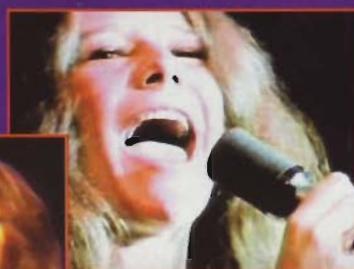
Ga daar maar eens een documentaire over maken, zei programmamaker Roberto Mirtotti, om vervolgens terecht te komen in de krankzinnige hoeveelheid informatie die er over dit onderwerp bestaat. Jerry Lee Lewis trouwde met zijn dertien jaar oude nichtje, de Beatles gingen naar India, Woodstock liet zien hoe Flower Power moest en ga zo maar door. De documentaire zou natuurlijk nooit helemaal kunnen laten zien op welke miljoenen manieren Rock de maatschappij heeft beïnvloed. Toch is Rock Revolutions erin geslaagd om een goed beeld te geven van bijna een halve eeuw revolutie. Een revolutie die is ontstaan door muziek.

## Parallelles

Deel I gaat voornamelijk over de beginjaren van Rock. Elvis, die de gemoederen van de Amerikanen verdeelde in fans en tegenstanders. Dominees houden preken over het kwaad in deze duivelse vorm van muziek. Maar ja, verbied een puber om naar de film te gaan en hij zal het stiekem doen. Misschien zou Rock het zonder deze antireacties nooit zo ver hebben geschopt. Hoe zou de Vietnamoorlog zijn verlopen als er geen muziek was? Deel II gaat over de periode na Nixon. Disco aan de ene kant en Punk aan de andere kant. Kunststromingen die zich gaan vermengen met popmuziek. Keith Haring, Andy Warhol en Malcolm McLaren, maar ook Laurie Anderson. Op een duidelijke manier laat deze documentaire de parallelles zien tussen maatschappelijke en muzikale stromingen. De wereld stort zich in het ene probleem na het andere. De mensen willen zich afsluiten van de werkelijkheid of willen juist actief protesteren. Geen beter middel dan muziek.

## Moet je hebben

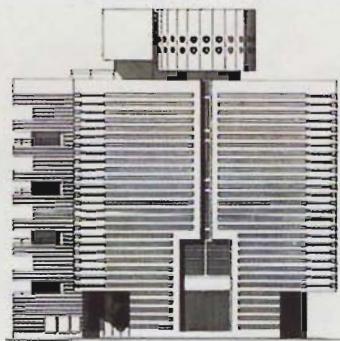
Rock Revolutions is eindelijk weer eens een gedegen documentaire over de plaats van muziek in de maatschappij. Mode, politiek, seks, kunst en filosofie. Alles komt aan bod, door middel van interviews, live-opnames en speeches van Martin Luther King en Malcolm X, om er maar een paar te noemen. Een document om in huis te hebben. (RH)



**Rock Revolutions 1 en 2**  
Engels  
f 49,95  
Bfr. 999  
Philips Media

# Zwitserse bouwmeester op CD-i

*Mario Botta*



**Een gebouw is volume, is ruimte, hoe schilderachtig de aanblik ook mag zijn. Dit idee moet de architectuurhistoricus Nicolaus Pevsner ook hebben gehad toen hij zei dat eenkele publicatie over architectuur zin heeft zonder plattegronden. Pevsner tekende zijn gedachten echter op toen de Notre-Dame-du-Haut van Le Corbusier nog gebouwd moest worden en het nog even zou duren voor multimedia het licht zagen. De intentie waarmee hij deze opmerking maakte is echter nog steeds geldig en raakt de essentie van architectuur. Gelukkig beschikken we tegenwoordig over CD-i: het medium bij uitstek om een driedimensionale wereld tweedimensionaal weer te geven.**

*Lucas Bonekamp*

## Ontwerpen

Hoewel het gebouwde oeuvre van Mario Botta grotendeels op Zwitserse bodem staat, zijn zijn ontwerpen niet onopgemerkt gebleven. Hij heeft in de inmiddels meer dan 50 jaren van zijn leven dan ook een behoorlijk spoor achtergelaten. De CD-i vermeldt als zijn eerste gebouwde ontwerp de San Fermo kapel in Genestrio, Zwitserland (1959) en eindigt bij het San Francisco Museum of Modern Art uit 1989. In de tussenliggende tijd bouwde Botta banken, scholen, kantoren, woonhuizen, musea, een kathedraal en ontwierp stoelen en ander meubilair. Onder het kopje 'Work' is het allemaal terug te vinden, evenals een beschouwing over een zestal ontwerpen, waaronder het Maison de la Culture in Chambéry uit het midden van de jaren tachtig. Af en toe verschijnt een vriend, docent of collega in beeld om via een videoboodschap zijn of haar visie op Botta's werk te geven. Hoe goed bedoeld een leerzaam deze bijdragen ook mogen zijn, ze nemen veel van de kostbare capaciteit van de CD-i in beslag. Capaciteit die misschien beter gebruikt had kunnen worden om alle ontwerpen af te beelden. Daar staat tegenover dat het vanuit historisch oogpunt en gezonde nieuwsgierigheid, wel weer aardig is dat ook nooit uitgevoerde ontwerpen zijn opgenomen.

## Blauwdruk

De CD-i *Mario Botta, architect* vertoont voor het overige een logica die de ontwerpen van de hoofdpersoon zo kermert. Achter het introductiescherm gaat een vijfledige structuur schuil. Achtereenvolgens (niet per se in die volgorde) kan men het leven en werk van Botta (al dan niet thematisch) ontrafelen, een index raadplegen en een rondleiding genieten. Botta verschijnt zo nu en dan zelf in



beeld en geeft er blijk van een gedreven architect te zijn, die in zijn werk op zoek is naar "...harmonie met de natuur..." enerzijds en "...overeenstemming met een dimensie die groter is dan de mens..." anderzijds (alsof dat niet hetzelfde kan zijn). Ondertussen krijg je een aardig beeld van de verschillende stadia van een architectonisch ontwerp, van de blauwdruk tot de feestelijke opening. Hoewel Botta daarbij duidelijk schatplichtig is aan zijn vele voorgangers en naar eigen zeggen nog veel moet leren, is de aansporing van Vasari aan alle kunstenaars "...om voortreffelijk werk te blijven leveren en steeds voort te gaan van het goede naar het betere..." niet aan dovensoren gericht.

### Fraaie vormgeving

De CD-i is uiteraard niet in staat om in het creatieve brein van Mario Botta te kruipen. Laten we het genie of het geheim van de smid maar voor wat het is. Voorlopig komen we heel wat meer te weten over het omvangrijke oeuvre van Botta en wat hem drijft in zijn ontwerpen, waaronder notabene een nooit gerealiseerd ontwerp voor een multimedia-gebouw. De CD-i heeft wat mij betreft een paar kleine mankementen: enige biografische informatie over Botta had niet misstaan en af en toe krijg je de indruk dat de (overigens zeer fraaie vormgeving) van de CD-i voorrang heeft gekregen boven de inhoud. Een kniesoor die daar op let. Al met al is deze CD-i onderhoudend te noemen, een weldaad voor het oog, en Botta blijkt naast een waardig bouwmeester een inspirerend leermeester. Blijft de vraag of je alles moet geloven van een architect die toegeeft nog nooit in één van zijn ontwerpen te hebben geslapen.

### Hedendaagse architectuur

*Mario Botta, architect* stond gepland als de eerste CD-i uit de reekst Contemporary Architects and Designers, waarin het werk van een zestal architecten en industriel ontwerpers wordt behandeld. Vooralsnog is echter zeer onduidelijk of deze zeer kostbare serie (waar onder andere de Europese Commissie de beurs voor opentrok), doorgang gaat vinden. Om u toch even lekker te maken: aan bod zouden komen Richard Meier (één van de leden van de legendarische groep ontwerpers The New York Five), de Italiaan Aldo Rossi (Bonnefantenmuseum Maastricht), de Spanjaard Rafael Moneo (ondermeer bekend van zijn bijdrage aan het beroemde Sydney Opera House), Tadao Ando (één van de exponenten van de jongste generatie Japanse architecten die langzaamaan de wereld veroveren) en de Fransman Philippe Stark (als u het nog niet gedaan heeft, moet u toch echt de gang naar het vermaarde toilet van Café Costes in Parijs maken). Mochten bovenstaande CD-i's het levenslicht zien, dan hangen wij aan de bel. Zo niet, dan kunnen we in ieder geval nog genieten van *Mario Botta, architect*.



**mario botta architect**  
Engels/Italiaans  
Philips Media

# FILMS



**De speelfilm The Hunt for Red October**  
**is al langer uit dan dit blad bestaat. In**  
**het Engels wel te verstaan. Dat wij de**  
**Hunt for Red October nooit besproken**  
**hebben moet echter als een behoorlijke**

wordt ondersteund door een fantastische geluidsband. Het resultaat van een goede samenwerking tussen de Dje Hard-regisseur John McTiernan en cameraman Jan de Bont, de Nederlander die tegelijkertijd met Paul Verhoeven naar Hollywood trok en als regisseur van Speed inmiddels bewezen heeft meester te zijn in het actie-genre.

## **Onderzeeboot op hol**

Het verhaal lijkt vrij simpel en toch is de film bloedje-spannend. De film speelt zich af tijdens de goede oude tijd van de koude oorlog. Marine-specialist Jack Ryan, bekend hoofdperson uit andere Tom Clancy verfilmingen (Patriot Games, Clear and Present Danger en Op Center), ontdekt bij het bestuderen van spionagefoto's dat de nieuwste



Onze volgboot meldde  
dat ie opeens verdwenen was.

**fout gezien worden die bij deze dan**  
**ook wordt rechtgezet. The Hunt for Red**  
**October is namelijk een fantastische**  
**film van ruim twee uur die op Video CD**  
**goed tot zijn recht komt. En nu gelukkig**  
**Nederlands ondertiteld.**

### **Vaktermen**

Juist bij dit soort films waarbij een behoorlijke dosis vakterminen over het scherm vliegt, wil je niet met een Engelstalig scheepsvademecum op de knieën en met de terugspoelknop onder handbereik zitten te kijken. Deze film moet je ondergaan; jij bent opgesloten in een onderzeeboot, proeft de bedrieglijke rust van diplomatenvertrekken, hangt op volle zee onder een helicopter, schuilt op het winderige dek van een vliegdekschip, staat middenin de drukte van een commando-centrum. Dat gevoel heb je in de bioscoop en, zeker met deze film, in de huiskamer ook. De film is met veel camerabewegingen opgenomen, snel gemonteerd en

Russische onderzeeboot geheime technieken van voortstuwing gebruikt. Toevallig op hetzelfde moment verdwijnt de Red October, een prototype van deze Typhoon-klasse, op een proefvaart en zet koers naar de Verenigde Staten met aan boord voldoende bommen om de koude oorlog flink op te stoken. Aan de periscoop van dit allernieuwste speeltje staat de oude marine-rot Marko Ramius, magistraal gespeeld door Sean Connery. Ramius is de godfather van de Russische marine, hij kent de zeebodem als z'n broekzak en heeft een arsenaal aan trucs. Hij vertelt zijn bemanning dat er sprake is van een geheime missie en dat er geen contact met de buitenwereld mag worden onderhouden. Maar in feite heeft hij het helemaal gehad met Rusland en wil hij overlopen naar het Westen. Of wil hij toch in z'n eentje de Verenigde Staten innemen? De Russen willen niet dat de laatste technologie in Westerse handen valt en de Amerikanen vertrouwen het niet, zo'n zwaar bewapende onderzeeboot die de territoriale wateren nadert.

### **De theorie en de praktijk**

Wat Ramius intussen van plan is weet niemand en contact maken met een onderzeeër die geluidloos z'n weg zoekt over de bodem van de Atlantische Oceaan is razend moeilijk, zo niet onmogelijk. Daarom wordt Jack Ryan ingeschaald door een oude bekende van Tom Clancy-lezers,





admiraal Greer, wederom gespeeld door James Earl Jones. Ryan heeft alle theorieboeken gelezen, weet alles van Ramius, en spreekt een aardig woordje Russisch. Kortom, hij is de juiste man om contact te leggen met de doorgedraaide kapitein. Maar Jack Ryan is niet iemand van de praktijk, zijn domein is de studeerkamer en de computer zijn gereedschap. Hij heeft vliegangst en al dat stoere marine-gedoe is

den. Ryan zal toch zijn vliegangst opzij moeten zetten om Ramius op en onder de zeespiegel te volgen en zijn theorie van 's mans goede bedoelingen in de praktijk te toetsen.

### Bliepjes en piepjes

In een onderzeeboot zitten geen raampjes en om te weten wat er buiten gebeurt, wordt gebruik gemaakt van sonar en andere hightech geluidsapparatuur. Hoe die apparatuur werkt wordt in het voorbijgaan uitgelegd door geluids-freak Jones die aan boord van de onderzeeboot Dallas de Red October voor het eerst 'hoort'. Juist die lol van het analyseren van bliepjes en piepjes is tot het uiterste doorgevoerd en in Dolby Surround weergegeven. Dat maakt The Hunt for Red October tot een fantastische geluidsbeleving

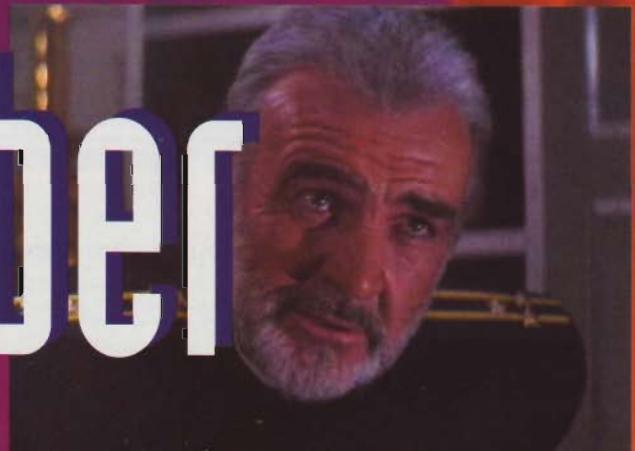
# Red October

*De wereld op periscoopdiepte*



Sonarcontact. Positie 0-9-7.  
Contactnummer Sierra 3-5.

niets voor hem ("Ik ben geen geheim agent, ik schrijf boeken voor de CIA."). Hij denkt Ramius' plan echter door te hebben en met zijn imposante kennis en de nodige bluf lukt het hem om wat tijd te krijgen van de marinebazen voordat de Amerikanen deze op hol geslagen boot uit het water blazen. Maar een speld vis je makkelijker uit een hooiberg dan de Red October uit de Noordelijke IJszee. De tijd tikt door en ook de Russen proberen met de complete Russische vloot Ramius' boot voorgoed onder water te hou-



en een voorbeeld van wat mogelijk is op Video CD. Het is in dit blad al eerder gezegd in de besprekking van de Bose Surround set, en hoe raar het ook mag klinken, in deze film draait het om geluid. Op de ene onderzeer houdt iedereen de adem in en luistert waar de andere boot naar toe gaat. Dan wordt er snel een eindje gevaren en worden de oren weer gespitst. De andere onderzeeboot doet precies hetzelfde. Een soort kat-en-muis-spelletje met peperdure spullen waarbij het mooie is dat de rollen van de kat en de muis telkens wisselen.

### Nederlands ondertiteld

Aan de Nederlandse vertaling lijkt meer werk verricht te zijn dan normaal. Zo zijn de telexachtige tussenzinnetjes met de verbindende wat/waar-teksten ('USS Dallas, Los Angeles klasse aanvalsboot, 100 mijl noordwest van Poljarny-Fjord.') ook in het Nederlands gehandhaafd. Het gerucht gaat dat Kevin Costner en Klaus-Maria Brandauer eerst gecast waren als respectievelijk Jack Ryan en Marko Ramius. Ik persoonlijk ben content met de combinatie Alec Baldwin/Sean Connery. (SFDV)

**The Hunt for Red October**  
Nederlands ondertiteld  
f 49,95 Bfr. 999  
Philips Media

# VOOR DE PASSIE VAN EEN CONCERT EN DE EMOTIE VAN EEN BIOSCOOP



## UW CD-i WONDER KAN NOG MEER MET HET *Nieuwe* BOSE® LIFESTYLE® 12 AUDIO HOME ENTERTAINMENT SYSTEEM

### Levensechte geluidsweergave, eenvoudige bediening en een elegant design

Het vult uw kamer met een levensechte Hi-Fi weergave én een weergave van filmgeluid zoals in een goede bioscoop. Hieronder de vele voordelen van het nieuwe Bose Lifestyle® 12 systeem.

#### Levensechte weergave

De vijf Direct/Reflecting® kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, zorgen voor een geluidsweergave die u volledig omringt.

Alle stemmen en instrumenten klinken natuurlijk en helder met een diepe krachtige lage tonen weergave zonder enige vervorming.

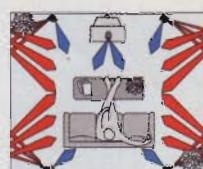
Waar u ook zit, u heeft overal een ruimtelijke Hi-Fi weergave, die rijk en vol blijft, zelfs indien het systeem zacht speelt.



De Acoustimass® Module kunt u bijna overal een onzichtbare plaats geven.

#### Zo goed als onzichtbaar te plaatsen

Het systeem is zodanig ontworpen dat het in elk interieur past. Het slanke muziekcentrum heeft een radio en CD-speler en extra aansluitingen voor bijvoorbeeld uw televisie, videorecorder, of ander apparaat. De fraaie kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, completeren de elegantie van het systeem.



*Het Bose Lifestyle® 12 Audio Home Entertainment systeem omringt u met een natuurlijke balans van direct en gereflecteerd geluid.*

#### Eenvoud

Voor een optimaal bedieningsgemak heeft Bose een nieuw soort afstandbediening ontwikkeld. Met slechts een druk op enkele knoppen kunt u alle functies van het systeem bedienen. U hoeft deze afstandbediening niet te richten en u kunt hem overal in huis

gebruiken. Hij werkt zelfs door wanden en vloeren heen. Voor meer informatie of het adres van de Bose dealer kunt u bellen, faxen of de bon insturen. Bezoek de dichtstbijzijnde dealer om kennis te maken met het beste voor de Hi-Fi en de Video wereld.

#### Jawel, ik wil meer weten.

Zend mij meer informatie over het Bose Lifestyle® 12 systeem.

Naam: \_\_\_\_\_ m/v

Telefoon: \_\_\_\_\_ overdag

\_\_\_\_\_ 's avonds

Adres: \_\_\_\_\_

Postcode: \_\_\_\_\_ xxxx

Plaats: \_\_\_\_\_

Bose B.V., Nijverheidstraat 8, 1135 GE Edam,  
Telefoon 02993-69191,  
Fax 02993-68166

**BOSE**  
Better sound through research®

# The Chase



**Naar de titel te oordelen is *The Chase* het zoveelste voorbeeld van een klas- sieke achtervolgingsfilm annex road movie, een genre dat enkele positieve uitscheters heeft opgeleverd zoals *Thelma & Louise*, maar zich meestal verliest in overdreven gevaarlijke achtervolgingen met hoge snelheid, resulterend in exorbitante blikschade.**

*The Blues Brothers* nam dit fenomeen indertijd al op de hak door het grootste aantal politieauto's aller tijden in een achtervolging tot schroot te verwerken, maar vaker zijn dit soort scenes een bloedserieus hoofdbestanddeel van de film, denk aan producties als *Cannonball Run*, om er maar één te noemen.

## 'News as it happens'

Bij *The Chase* is zo'n achtervolging ook hoofdbestanddeel, sterker nog, er gebeurt niet veel anders, maar wat zich binnenin de auto's afspeelt is van veel meer belang dan de interactie tussen de voertuigen. De politie doet eigenlijk ook nauwelijks pogingen om de auto van de helden, Jack Hammond (Charlie Sheen) en Natalie Voss (Kristy Swanson) in te halen. Als een onzinnig escorte rijden ze drie rijen dik achter de rode BMW van miljonairsdochter Natalie, die min of meer onbedoeld is gekidnapt door de ten onrechte voor moord veroordeelde maar uit de gevangenis ontsnapte Charlie Sheen. Het is een simpel verhaal met een voor de hand liggende ontknoping, want Jack en Natalie worden natuurlijk verliefd op elkaar. Dat was echter vanaf het

begin al zo duidelijk onontkoombaar dat het ook niet echt storend is. Het eigenlijke onderwerp van de film is dan ook niet de *chase* zelf, maar de hele media hype van 'reality t.v.' en 'news as it happens' die onmiddellijk om de ontvoering heen ontstaat. Een duidelijke knipoog naar de beroemde O.J.-in-z'n-Bronx-achtervolging.

## Media hype

Wat deze film zo leuk maakt is te zien hoe iedereen op de ontvoering springt om er publicitair munt uit te slaan. Van de media tot de politie en zelfs de vader van het slachtoffer die gouverneur wil worden, allemaal haasten ze zich onder het mom van morele verontwaardiging en begaandheid met het slachtoffer hun eigen populariteit en kijkcijfers op te krikken. De verschillende t.v. stations - maar liefst 17 channels passeren de revue - wringen zich in allerlei bochten om priemers te halen. Zo wordt de voortvluchtige via de autotelefoon geïnterviewd en komt later zelfs een busje met een interviewer plus cameraman tegen de zijkant gebonden langs zij rijden. Het publiek reageert natuurlijk ook door steunbetuigingen op een spandoek, een beetje à la *Natural Born Killers*, of door te proberen de vluchtauto van de weg te rijden (een gastoptreden van twee van de *Red Hot Chili Peppers*). Een erg leuke rol is weggelegd voor zanger/bandleider Henry Rollins die de live geïnterviewde bestuurder van de eerste politiewagen speelt. De quasi-diepzinnige one-liners die hij al filosoferend over zijn vak in diepe ernst aan de camera toevertrouwt zijn nogal hilarisch omdat ze juist zo waarheidsgetrouw zijn. Kijk maar eens naar zo'n Amerikaans 06-11 programma op televisie.

## Maatschappijkritiek

Zo'n aanklacht tegen een actueel maatschappelijk verschijnsel zou nogal vervelend kunnen uitpakken als het zonder gevoel voor humor gedaan werd. Daar is bij *The Chase* gelukkig geen sprake van. Er zitten veel grappen in variërend in lolligheidsniveau van *The Naked Gun* tot Woody Allen, wat het geheel een hoge amusementswaarde geeft. Voor de vreemdste grap van schier Monty Python-achtige absurditeit moet je wel het geduld opbrengen de hele aftiteling uit te zitten. Hier declameert Charlie Sheen, in clownspak achter het stuur, de beroemde "I love the smell of napalm in the morning" tekst uit zijn vader's beroemdste film *Apocalypse Now*. Zeer de moeite waard. (JH)



Ga zitten. Dat is gevaarlijk.  
- Ga zitten, waardeloze eikel.



# File 007, Top Secret

Van de 18 Bondfilms zijn er tot nu toe 4 op Video CD verschenen en deze en de komende maanden zullen er nog 7 volgen. De precieze verschijningsdata zijn nog niet bekend, maar we houden jullie van alles op de hoogte. Red.

**Alles over Bond,  
James Bond**

**In 1962 waagde Ian Flemmings**

**boekenheld Commander James**

**Bond de stap naar het witte doek.**

**Nu, 34 jaar, 18 films, 5 acteurs en**

**talloze Bondgirls later, is de stijl-**

**volle Britse geheim agent nog**

**altijd een legende. Met Goldeneye**

**in de bioscoop en het verschijnen**

**van een groot aantal**

**Bondfilms op Video**

**CD, hadden wij vol-**

**doende reden om in**

**de archieven van MI5**

**te duiken en de fei-**

**ten over 007 boven**

**water te halen.**

Collet, Foeke Collet



**Film: Dr. No (1962)**

007: Sean Connery

Budget: 1 miljoen dollar

Titelsong: Bondthema gecomponeerd door Monty Norman

Bondgirls: Ursula Andress als de in bikini gehulde, schelpen verzamelende Honey Ryder, die de standaard zet voor alle volgende bondgirls ('Are you looking for shells?' Bond: 'No, I'm just looking.')

Bad guy: Joseph Wiseman als de goed gemanierde, maar meedogenloze Dr. Julius No, die alles tot in de details heeft uitgedacht ('I never fail, Mr. Bond.')

Auto: Sunbeam Alpine

Inhoud: Als een collega van Bond wordt vermoord, vertrekt 007 naar Jamaica en komt hij terecht op Crab Key, het privé-eiland van Dr. No. Deze is in opdracht van het misdaadsyndicaat Spectre van plan de Amerikaanse satellietproeven te saboteren.

Oneliners: 'The homes are full of people who think they are Napoleon or God', tegen Dr. No.

Speeltjes: De vuurpuwende drakentank van Dr. No.

Anekdoten: Sean Connery was zo bang voor spinnen dat de scène met de vogelspin in bed met een glasplaat ertussen werd gefilmd. De scène is uiteindelijk overgedaan door stuntman Bob Simmons. De stem van Ursula Andress is overgedubt. Ian Flemming vroeg in eerste instantie Noel Coward voor de rol van Dr. No. Het antwoord per telegram: 'Dr. No? No! No! No!'. De film werd bijna afgelazen omdat de kosten 100.000 dollar boven het budget kwamen.

Video CD: Philips Media.

**Film: From Russia with Love (1963)**

007: Sean Connery

Budget: 2 miljoen dollar

Titelsong: Matt Monro

Bondgirls: Daniela Bianchi (Miss Universe 1960) als de bloedmooie Russische spion Tatiana Romanova, die Bond in de val moet lokken ('I think my mouth is too big'. Bond: 'No, it's just the right size - for me, that is.')

Bad guy: Anthony Dawson èn Eric Pohlman als Bond's ultieme tegenstander: Ernst Stavro Blofeld, het met een witte kat gewapende hoofd van Spectre. Zijn gezicht blijft in deze film buiten beeld. De zangeres/filmster Lotte Lenya als de Russische 'heks' Rosa Klebb.

Inhoud: In Istanbul moet Bond een uiterst essentiële deco-



der (de lektor) zien te ontfutselen van de Russische ambassade. De misdaadorganisatie Spectre is echter ook van plan de lektor in handen te krijgen, en daarbij ook Bond maar voorgoed uit te schakelen.

**Stunts:** Bond die wordt achtervolgd door een helicopter. Legendarisch gevecht in de Oriënt Express. **Oneliners:** 'No children!', als Bond en Tatiana zich voordoen als een echtpaar op doorreis.

**Speeltjes:** Onderzeeërtelescoop onder de Russische ambassade. Attachékoffertje met gas. Mes met gif in de schoen van Rosa Klebb.

**Anekdoten:** Dit is de eerste Bondfilm waarin MI5-uitvinder Q ten tonele verschijnt. De stem van Daniela Bianchi werd overgedubt. Schrijver Ian Flemming is kort in beeld (vlak na de scène met de wegrijdende trein). Sean Connery werd bijna geraakt toen de piloot van de helicopter te dicht bij hem in de buurt vloog.

**Video CD:** Philips Media.



## Film: Goldfinger (1964)

007: Sean Connery

Budget: 4 miljoen dollar

Titelsong: Shirley Bassey

**Bondgirls:** Honor Blackman als de atletische, mannen hatende privé-piloot van Goldfinger met een zeer aparte naam ('My name is Pussy Galore'). Bond: 'I must be dreaming.' Shirley Eaton als de volledig in goudverf gespoten Jill Masterton ('I'm beginning to like you, Mr. Bond.')

**Bad guy:** Gert Fröbe als de perfecte organisator Auric Goldfinger (Bond: 'You expect me to talk?') Goldfinger: 'No, Mr. Bond, I expect you to die!') Harold Sakata als zijn doofstomme maar ijzersterke bodyguard Oddjob met de stalen bolhoed. **Auto:** Aston Martin DB5

**Inhoud:** Als blijkt dat iemand grote partijen goud hamstert, leidt Bonds onderzoek naar de hebzuchtige Goldfinger. Deze is van plan in te breken in Ford Knox, de Amerikaans goudvoorraad radioactief te maken en zo een enorme economische chaos te creëren. Oscar voor geluidseffecten.

**Stunts:** Goldfinger die uit het vliegtuig wordt gezogen. Auto-achtervolging. Vechtpartij tussen Bond en Oddjob in Ford Knox.

**Oneliners:** 'Where do you keep your weapons in this outfit?', tegen de schaars geklede Pussy. 'This is no time to be rescued', als Bond met Bondgirl op een eiland strandt.

**Speeltjes:** Aston Martin DB5 met veranderende nummerplaten, rader, rookgordijn, oliespuit en schietstoel.

**Anekdoten:** Onderzoek heeft aangetoond dat 80 procent van het filmpubliek Goldfinger heeft gezien. Connery raakte gewond tijdens het gevecht met Oddjob in Fort Knox, wat de film vertraagde. Het goud gespoten lichaam van Eaton haalde de cover van Life Magazine.

**Video CD:** Philips Media.



## Film: Thunderball (1965)

007: Sean Connery

Titelsong: Tom Jones

Budget: 5,5 miljoen dollar (500.000 dollar voor Largo's jacht)

**Bondgirls:** Voormalig miss France Claudine Auger als Domino Vitali, de maîtresse van Largo (Bond: 'I've been admiring your form.') Domino: 'What sharp little eyes you've got.') Luciana Paluzzi als Spectre-agent Fiona Volpe ('Do you like wild things, Mr. Bond?') Bond: 'You belong in a cage.') **Bad guy:** Adolfo Celi als Spectre's nummer 2, de met ooglapje uitgeruste levensgenieter Emilio





Largo ('You wish to put the evil eye on me.')

**Auto:** Aston Martin DB5

**Inhoud:** Spectre kaapt twee Britse gevechtsvliegtuigen met atoombommen aan boord, en eist van de NATO 100 miljoen losgeld. Bond moet de bommen vinden voordat ze op het Britse of Amerikaanse vasteland worden gegooid. Oscar voor visuele effecten.

**Stunts:** Gevecht in zwembad met haaien. Onderzeeveldslag. Bond en Domino worden door vliegtuig uit zee opgepikt.

**Oneliners:** 'He's got the point', als Bond iemand met een harpoenpijl aan een boom spiest. 'I was just getting used to your face, anyway', als Bond na een ontsnapping weer wordt gepakt.

**Speeltjes:** Geigerteller in horloge. Buisje met zuurstof.

**Anekdoten:** Stuntman Bill Cumming kreeg een bonus van 450 dollar voor zijn duik in het zwembad met de haaien. De stem van de Franse Claudine Auger werd overgedubt. Molly Peters was de eerste Bondgirl die (weliswaar achter een douchegordijn) naakt werd gefilmd. Thunderball was de topfilm van 1966 in Engeland en Amerika.  
**Video CD:** Binnenkort verwacht, Philips Media.

### Film: You Only Live Twice (1967)

007: Sean Connery

Budget: 9,5 miljoen dollar

**Titelsong:** Nancy Sinatra

**Bondgirls:** Akiko Wakabayashi als Bond's Japanse beschermengel Aki, die hem meerdere malen het leven redt ('I think I will enjoy very much serving under you'). Mie Hama als de geheim agente Kissy Suzuki, die als cover met Bond trouwt. (Bond: 'We're supposed to be on a honeymoon.' Kissy: 'Think again, please. This is business.')  
**Bad guy:** Donald Pleasence als Spectre-baas Blofeld, waarvan we eindelijk ook het gezicht te zien krijgen ('You only live twice, Mr. Bond.').

**Auto:** Toyota 2000 GT cabriolet  
**Inhoud:** Een Amerikaanse en een Russische ruimtecapsule verdwijnen in het niets en een Derde Wereldoorlog lijkt onafwendbaar. Bond volgt het spoor naar Japan en raakt weer in de clinch met Spectre.

**Stunts:** Kappen ruimteschepen. Luchtgevecht helikopters. Ninja-aanval in vulkaankrater.

**Oneliners:** 'Bon appetit', als iemand in een vijver vol piranha's valt. 'What's a nice girl like you doing in a place like this?'



**Speeltjes:** Sigaret met kogel. De minihelikopter Little Nelly, uitgerust met mitrailleurs, luchtmijnen en warmtegeleide raketten.

**Anekdoten:** Mie Hama en Akiko Wakabayashi speelden allebei in de film King Kong versus Godzilla. Op de persconferenties noemt de Japanse pers Connery tot zijn ongenoegen steeds James Bond en maakt ongewenst foto's. Om de spanning te verlichten ontlasten de producers Connery van zijn verplichting om nog een Bondfilm te maken.

**Video CD:** Binnenkort verwacht, Philips Media.

### Film: On Her Majesty's Secret Service (1969)

007: George Lazenby

**Titelsong:** Louis Armstrong

**Bondgirls:** Diana Rigg als Tracy Draco, de enige Bondgirl waar James verliefd op wordt (Bond: 'I love you. I'll never find another girl like you. Will you marry me?').

**Bad Guy:** Telly Savalas (Kojak) als Bond's aartsvijand Blofeld

**Auto:** Aston Martin DB5

**Inhoud:** Spectre wil de wereld veroveren met een biologisch oorlogswapen. Bond besluit te trouwen met Tracy, in ruil voor informatie over Blofeld, en hij wordt echt verliefd op haar. Enkele minuten na de trouwerij wordt Mrs. Bond vermoord. Bond is vastbesloten wraak te nemen.

**Anekdoten:** Met 140 minuten de langste Bondfilm. George Lazenby wordt niet geaccepteerd door het publiek. Hij trekt zich terug uit het contract voor drie films omdat hij denkt dat de serie zijn carrière zal schaden. We Have All The Time In The World van Louis Armstrong haalt in 1995 de eerste plaats van de Britse Charts.

**Video CD:** Niet op Video CD.



# Rocky



**In 1976 schrijft een 'nobody' een filmscript over een tweederangs bokser, die een kans krijgt op eeuwige roem als hij mag boksen om de wereldtitel zwaarge- wicht. Hij verkoopt het verhaal, maar slaat een bod van 150.000 dollar af om de hoofdrol te verge- ven. Die wil hij zelf spe- len. Een goede keus, want Rocky maakt van 'nobody' Sylvester Stallone een wereldbe- roemde 'somebody'**



**Stallone knokt zich naar 3 Oscars**

**FILMS**

Deze opmerkelijke parallel tussen het verhaal van de film en het verhaal achter de film, maakt *Rocky* misschien wel tot 'the ultimate American dreamstory'. Het kan dus echt; Sylvester Stallone annex Rocky Balboa, de weg van niets naar alles.



## **The Italian Stallion**

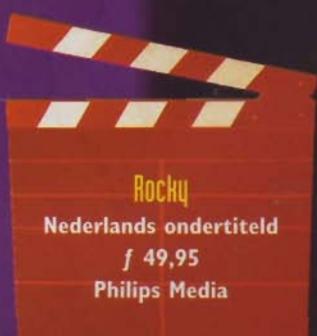
Rocky Balboa is een 'loanshark', die voor zijn brood geld collecteert voor een woekeraar. Om wat bij te verdienen bokst hij af en toe een onbeduidend partijtje tegen andere plaatselijke nietsnutten. Tien jaar geleden had Rocky het potentieel om een kampioen te worden, maar met zijn 30 jaar is hij al 'over the hill'. Het enige indrukwekkende aan hem is zijn bijnaam The Italian Stallion. Het is deze naam die hem de kans van zijn leven in de schoot werpt, als het gevecht om het wereldkampioenschap zwaargewicht niet doorgaat omdat de uitdager geblesseerd is. Wereldkampioen Apollo Creed besluit namelijk een lokale 'nobody' een kans te geven te boksen voor de wereldtitel. Apollo Creed against The Italian Stallion; het wordt weliswaar een eitje, maar het klinkt in ieder geval spectaculair.

## **Relaties**

Aanvankelijk gelooft Rocky het niet en weigert. Uiteindelijk besluit hij de uitdaging toch aan te gaan. Hij legt het conflict met zijn oude trainer bij, laat de sigaretten en de drank links liggen en gaat volop in training. De beelden zijn bekend: trimmen, push-ups, voetenwerk, sparren en het onorthodoxe beukwerk tegen de karkassen van dode beesten in een koelcel. In tegenstelling tot de vier opvolgers van Rocky, fixeert deze film zich echter niet op de trainingen en het grote gevecht zelf. Vanzelfsprekend wordt er toegewerkt naar de wedstrijd om de wereldtitel, en is deze climax goed uitgewerkt, maar er speelt veel meer omheen. Er is volop aandacht voor de relaties van Rocky met zijn omgeving. Hij is verliefd op Adrian, het verlegen meisje van de dierenwinkel, haar broer hoopt via Rocky een betere baan te krijgen en zijn trainer wil nog één keer een kans hebben om een kampioen onder zijn hoede te hebben.

## **Oscars**

Het is het goede verhaal en het gevoel dat je erbij krijgt, waardoor de film met kop en schouders uitsteekt boven de *Rocky's* II tot en met V. Naast een kans op de kampioenstitel, hoe onmogelijk klein ook, krijgt Rocky met het gevecht tevens een mogelijkheid zijn zelfrespect terug te winnen. Misschien is Rocky wel het best te omschrijven als een pure en zuivere film. Wat hier ook toe bijdraagt, is het feit dat het een low-budget film was met een totaal onbekende acteur in de hoofdrol. Met recht een alles-of-niets poging die - met 'The American dream' in het achterhoofd - uiterst succesvol is geweest. Rocky kreeg met drie Oscars (Beste Film, Beste Regie en Beste Montage) tevens de erkenning die het verdiente, en maakte van Sylvester Stallone één van de best betaalde acteurs in de 20 jaar die daarop zouden volgen. Persoonlijk zie ik hem het liefst zoals in 1976: rennend over een industrieterrein met een val trainingspakkie aan en een blauw petje op z'n hoofd. (FC)



# Lady's Choice Danielle Steel's Star



**Momenteel kun je de televisie niet aanzetten of er is op één of ander net een soap aan de gang. Van *As The World Turns* tot *Santa Barbara*, van *The Bold & The Beautiful* tot ons eigen *GTST*, en natuurlijk *Beverly Hills 90210*. Alle afzonderlijke sterren uit deze serie hebben inmiddels een solocarrière. Zo ook Jenny Garth, die in 1995 de hoofdrol speelde in**

**de film *Star*.**



Star komt uit als onderdeel van de serie Lady's Choice. Onder de kopjes Drama, Waar Gebeurd, Miniseries, Romantiek/Thriller en Beroemde Schrijfsters zal er maandelijks een voor vrouwen bedoelde titel worden uitgebracht. Als verfilming van het boek van Danielle Steel hoort Star tot de laatste categorie.

## Geen begrip

Jenny Garth, het blonde 90210-sterretje speelt Chrystal Wyatt, een meisje dat opgroeit op de ranch van haar lieve vader. Op de trouwdag van haar zus ontmoet zij de man van haar leven: Spencer. Hij zal gaan werken voor Robert Kennedy, en het is niet waarschijnlijk dat zij hem ooit nog zal zien. Ze is nog jong, maar vastbesloten dat hij voor altijd in haar hart zal blijven. Wanneer haar vader komt te overlijden, stort haar wereld in en blijft ze alleen over met haar gefrustreerde moeder, die haar mishandelt. Zelfs wanneer Chrystal wordt verkracht door haar dronken zwager, krijgt ze geen begrip. Wanneer Chrystal wraak probeert te nemen, schiet haar zwager ook nog eens haar broer dood. Chrystal besluit haar biezen te pakken en te verhuizen naar de grote stad. Daar vindt ze al snel werk als serveerster in een bar.

## Dilemma's

Wanneer de bareigenaar merkt dat ze een heel erg goede stem heeft, zorgt hij ervoor dat Chrystal aan de bak komt als zangeres. Verrassend snel wordt ze ontdekt door een gretige platenproducent (*If you don't call us, I will call you! Promise!*). Alles lijkt goed te gaan totdat Spencer ineens tussen haar publiek zit. Hij is inmiddels verloofd met een rijke ambitieuze vrouw uit welgestelde kringen, maar heeft Chrystal nooit kunnen vergeten. Wie moet hij nu kiezen? De vrouw met geld, of het zangeresje waarvan hij echt houdt?

## Koek en soapie

De producent van *Star* is de wereldberoemde Douglas S. Cramer. Hij was verantwoordelijk voor vele soapseries die miljoenen mensen jaar in jaar uit aan de buis gekluisterd hielden. Iedere week moest hij weer een plot verzinnen dat de volgende week weer verder zou gaan. In *Star* heeft hij het klaarspeeld om eigenlijk een soapverhaal binnen anderhalf uur af te maken. Dat lijkt me ook wel eens lekker voor soapfans. Sloffen aan, koffie, speculaaskoek en een soap. Wat wil je nog meer?



**Star**

**Nederlands ondertiteld**

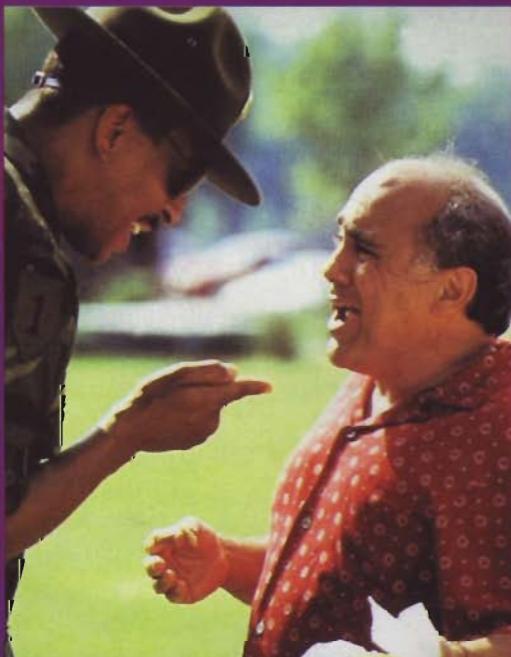
**f 39,95**

**Philips Media**

FILMS

# Renaissance Man

**Danny DeVito leek in het begin van zijn carrière op een soort dwerg die werd ingezet als clownesque baasje. *Romancing The Stone* en *Down and Out in Beverly Hills* waren daar voorbeelden van. Ook alle films die volgden hadden altijd iets komisch door het optreden van DeVito. Later ging hij zijn eigen films produceren en regisseren. *Renaissance Man* is één van die films. "Have you ever read Shakespeare?" "No, who wrote it?"**



DeVito is een succesvolle maar hoogst arrogante reclameman, die meent zich alles te kunnen veroorloven. Hij denkt zelfs vanuit de file (inherent aan het werken in de grote stad) de campagne voor een nieuwe klant te kunnen verdedigen. De telefoon wordt over de intercom gezet en de klanten kunnen luisteren naar zijn betoog. Als hij een andere automobilist de ergste ziektes toewenst en even vergeet zijn hand voor de telefoon te houden, kan hij op zoek naar een andere baan.

## To salute or not to salute

Zijn passie voor de klassiekers is ongekend, en de functie van literatuurleraar lijkt hem wel wat. Alleen de lokatie is een probleem. De militaire academie staat immers niet echt bekend om het verlangen naar Shakespeare. Maar ja, werk is werk. DeVito vindt het zijn eerste 'missie' om de militaire studenten van hun militaire gewoonten af te helpen. Dat hielen(k)likkende gesalueer moet maar eens afgelopen zijn, vindt de leraar. Begrip moet vanuit jezelf komen, niet vanuit de drill sergeant. Naar aanleiding van een paar Shakespeare-verhalen laat hij de studenten kennis maken met termen als 'contradictio in terminis' (Army Intelligence) en 'tautologie' (een sergeant met een autoriteitsprobleem). Langzamerhand ontstaat een band tussen de leraar en zijn studenten.

## DeVito minder plat

DeVito heeft middels zijn laatste films laten zien dat hij ook geëngageerde rollen neer kan zetten. *War Of The Roses* maakte hem tot neurotische relatiepsycholoog, en in *Junior* (heerlijke film, overigens) was hij de wetenschapper die van Arnold Schwarzenegger een zwangere man maakt. Iets minder platte grappen en iets meer intellect. Zijn films worden steeds meer een aanrader voor de drama-filmkijker. Maar vergeet vooral die Shakespeare-Rap niet, wanneer de studenten hem willen laten zien dat ze best iets begrijpen van wat hij zegt. (RH)



Renaissance Man  
Nederlands ondertiteld  
f 49,95 Bfr. 999  
RCV

# Laurel & Hardy

SONS OF THE DESERT

&  
BONNIE SCOTLAND

Onsterfelijke humor van het klassieke tweetal.  
Na THE FLYING DEUCES en WAY OUT WEST,  
voegt PolyGram Video twee nieuwe titels toe aan  
de succesvolle serie Hal Roach-comedies: SONS  
OF THE DESERT en BONNIE SCOTLAND.



Nu uit op Video CD

SONS OF THE DESERT is één van de bekendste films van het komische duo. Om de jaarlijkse conventie van de 'Zonen der Woestijn' bij te kunnen wonen, doet het duo alsof Ollie overspannen is en een cruise het enige medicijn is. Terwijl de heren in Chicago een feestje bouwen, vergaat het cruiseschip echter en moet bij thuiskomst het een en ander worden uitgelegd. In BONNIE SCOTLAND vertrekken MacLaurel en Hardy naar Schotland in de hoop een fortuin te erven. Dat valt flink tegen. Zeker als ze ongewild worden ingelijfd in een legerregiment en terecht komen in India.

PolyGram Video

Philipscdi.com

# In Bed With Madonna

Truth Or Dare



**Truth or Dare is een Amerikaans spelletje dat gespeeld wordt in studentenkringen. Er wordt een vraag gesteld en de beantwoorder mag kiezen tussen een opdracht uitvoeren (Dare) of de waarheid vertellen (Truth). Soms valt de opdracht te verkiezen boven de waarheid en moet je bloot in de vrieskou een rondje om het huis rennen, en soms kun je maar beter de waarheid vertellen.**

**Superster Madonna heeft met de film *In Bed With Madonna* voor beide opties tegelijk gekozen.**

# FILMS



Madonna gaf regisseur Alek Keshishian de absolute vrijheid om, tijdens haar Blond Ambition tournee, alles te filmen wat hij maar wilde. Hij had natuurlijk voor de honderdduizendste keer kunnen kiezen voor interviews met uitzinnige fans of de spanning vlak voor een optreden, maar dat hebben we inmiddels genoeg gezien. Madonna wilde dat er echt inzicht werd gegeven in het leven van een ster tijdens een tournee. Tot aan het exhibitionistische toe.

## Gewenste intimiteiten

De film concentreert zich op de keiharde kern rond Madonna. Een groep dansers en zangers die op het podium een ware explosie van bewegingstheater creëert. Wanneer ze van het podium afstappen wordt duidelijk dat er onderling sprake is van een hechte band. De film laat alle intieme momenten zien die de groep met elkaar heeft. Het lijkt allemaal zo vredig en klein. Je zou bijna vergeten dat ze avond aan avond voor zo'n vijftigduizend uitzinnige fans hun kunsten vertonen.



## Provoceren

Een kennis van mij heeft vanwege zijn werk Madonna een aantal malen ontmoet. Toen ik hem vroeg wat zijn belevingen waren, haalde hij zijn schouders op. "Je kan zeggen wat je wilt, maar dat mens heeft wel wat te melden!" Dat is waarschijnlijk ook de kracht van Madonna. In de film zegt ze ook zelf: "Ik weet heus wel dat er betere zangeressen en betere danseressen zijn dan ik. Mijn boodschap ligt op een politiek vlak en ik wil graag provoceren." En inderdaad, provoceren kan ze zeker. In Canada krijgt ze vlak voor het optreden van de politie te horen dat ze gearresteerd zal worden als ze bepaalde 'onkuse' handelingen zal uitvoeren op het podium. Madonna en haar 'gang' lachen zich te pletter en Like A Virgin is nog nooit zo sexy vertolkt.

## Allesbehalve saai

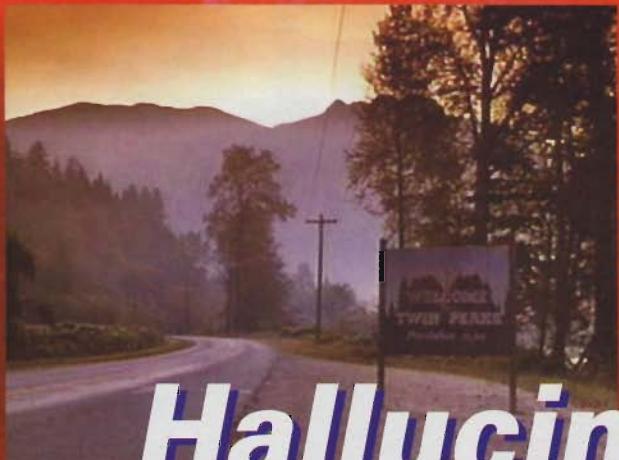
*In Bed With Madonna* is allesbehalve een saaie documentaire over een rocktournee. In vergelijking tot de bijna onmenselijke uitstraling van bijvoorbeeld Prince of Michael Jackson mag je hier een kijkje nemen bij de persoonlijke belevissen van een ster. Zij nodigt al haar 'broertjes en zusjes (en nichten)' uit om met haar in bed nog even na te kletsen, en als kijker voel je je daar ook deelgenoot van. Je kunt kennelijk ook respect afdwingen door je kwetsbaar op te stellen. "Neat show!", zegt Kevin Costner tegen Madonna na het optreden. Waarop Madonna: "Neat? Anyone who says my show is neat, has to go." (RH)

**In Bed With Madonna**

Engels

f 59,95 Bfr. 1.199

Videco



# Hallucinerende trip voor Peakies

Twin Peaks:  
Fire Walk With Me



In 1990 liet David Lynch de wereld kennismaken met het dorpje Twin Peaks, een

gehucht in de staat Washington, vlak bij de Canadese grens. De moord op het middel-

bare school-meisje

Laura Palmer en het

daarop volgende

onderzoek van FBI-

agent Dale Cooper,

openen een lokale

beerput vol intriges,

magie, geheimen en

bovennatuurlijke

verschijningen.

Voldoende stof voor

één pilotfilm, 29 tele-

visie-afleveringen en

de film *Twin Peaks*:

*Fire Walk With Me*.



Agent Desmond, er zit me iets dwars. De blauwe roos.

**M**et *Eraserhead*, een remake van *The Elephant Man*, *Blue Velvet* en *Wild at Heart* maakte Lynch zich onsterfelijk in het cultcircuit, en met zijn schokkende soap-noir *Twin Peaks* schudde hij ook het televisiepubliek wakker. In *Fire Walk With Me* (1992) gooit hij er nog een schepje bovenop. De ruim twee uur durende waanzin zal op *Twin Peaks*-onbekenden volstrekt onbegrijpelijk overkomen, maar de fan zal het gelukzalig glimlachend over zich heen laten komen.

## Bovennatuurlijk

In de televisieserie ontrafelde Lynch wat er gebeurde na de dood van Laura Palmer (Sheryl Lee). *Fire Walk With Me* doet een stap terug en volgt de laatste 7 levensdagen van de scholier. Dit portret maakt duidelijk wat Dale Cooper (Kyle MacLachlan) al vermoedde: Laura Palmer was geen gewoon schoolmeisje, en achter haar dood zaten machten die het logische verstand te boven gaan. De film begint met de moord op een blonde prostituee Teresa Banks en de raadselachtige verdwijning van de met het onderzoek belastte FBI-agent Chris Isaac. Als ook zijn al jaren spoorloze collega David Bowie als 'geestverschijning' even zijn neus op kantoor laat zien, is de bovennatuurlijke en soms krankzinnige toon van de film gezet. Uit zijn dromen begrijpt Dale Cooper dat het niet bij deze moord zal blijven ("Lately I've been filled with the knowledge that the killer will strike again"), maar het wie-wat-waar-en-waarom zal hij pas in *Twin Peaks* ontdekken.

## Twin Peaks-klassiekers

De camera beperkt zich na dit begin van de film namelijk vooral tot het portretteren van het (dubbel)leven van Laura Palmer, en in het bijzonder haar 'donkere kant' als cocaïne gebruikende prostituee. Natuurlijk spelen cokevriendje Bobby, motorvriendje James, harts vriendin Donna (die als enige het predikaat 'normaal' verdient) en



**Ik maakte me zorgen om vandaag  
omwille van die droom die ik had.**



haar kettingrokerende moeder en bezeten vader hierin een rol, maar deze personages worden veel minder uitgediept dan in de tv-serie. Geen onverwachte keuze van Lynch, aangezien de excentrieke autochtone bevolking van het dorpje in 29 afleveringen (en een geflopte tweede reeks) al tot op het bot werd ontleed. Ook geven *Twin Peaks*-klassiekers als de 'log lady' (met houtblok!), de 'one-armed man', de dwerg uit de droom, hoerenkastbaas Jacques, Cooper's bureauchef Cole (Lynch zelf) en natuurlijk 'geest' Bob acte de présence. Enige achtergrondkennis van *Twin Peaks* geeft deze personages en hun verschijning een extra dimensie, maar *Fire Walk With Me* blijft zelfs voor doorgewinterde 'Peakies' verschrikkelijk 'weird'.

### Occulte trip

In *Fire Walk With Me* heeft Lynch het occulte laten prevaleren boven de van hem zo bekende karaktertekeningen van volledig verknipte personages. Dit is het logische gevolg van de veranderde invalshoek. Was het in *Twin Peaks* buitenstaander Cooper die wijs probeerde te worden uit de krankzinnige affaires in het dorpje, in *Fire Walk With Me* zitten we via de ogen van Laura middenin het web van de zwarte magie. Regisseur Lynch weet hier, in samenwerking met cameraman Ron Garcia, een bijna hallucinerende trip mee te creëren. Tekenend hiervoor is de scène met de al twee jaar verloren gewaande Bowie die plompverloren het FBI-kantoor binnenloopt, op een stoel gaat zitten en een onbegrijpelijk verhaal begint over "één van hun vergaderingen" die hij heeft bijgewoond. Vervolgens wordt de kijker met beeldovergangen vol ruis en statische electriciteit heen en weer geslingerd tussen het kantoor en een surrealistische, occulte 'droomwereld' met de dwerg, Bob en nog een aantal achterstevoren prattende personages, waarna Bowie in een nieuwe statische golf in het niets verdwijnt. Verwarring ten top. Niet alleen in het kantoor, maar ook bij de volledig in het duister tassende kijker.

### Indrukwekkende muziek

Deze Lynch-kwaal om elke verhelderende uitleg achterwege te laten, maakte *Twin Peaks* tot één van de meest besproken series uit de geschiedenis van de Amerikaanse televisie, en daarin gaat *Fire Walk With Me* nog verder. Lynch laat het volledig aan de kijker over om te beslissen in hoeverre een gebeurtenis van belang is, en wat een scène zou kunnen betekenen. Dat het al moeite kost om überhaupt te ontdekken wat de puzzelstukjes zijn (laat staan om ze in elkaar te passen) heeft, naast complete hulpeloosheid, vooral een razend knappe spanningsboog tot gevolg. Ondanks het oogenschijnlijk trage tempo, staat de film *ruim twee uur werkelijk bol van de spanning*. Een bepalende factor voor deze sfeer is de verschrikkelijk goede muziek in *Fire Walk With Me*, waarbij duizendpoot Lynch overigens het leeuwedeel van de teksten en de muziek voor zijn rekening nam. Naast het intussen wereldberoemde *Twin Peaks*-thema is vooral de muziek in de broeierige nachtclubsène indrukwekkend goed. De muziek is volledig in de film verweven en lijkt onafscheidelijk verbonden met de beelden.

### Goodness in jeopardy

In 1990 hield David Lynch het onbeduidende dorpje *Twin Peaks* onthutsend duidelijk onder een vergrootglas. In *Fire Walk With Me* laat hij zien dat het shockerend veel erger is dan iedereen toen ook maar durfde te denken. De cultmeester geeft geen pasklare antwoorden, maar het drukkend zwarte gevoel van zijn boodschap wordt er niet minder duidelijk door. Misschien vat hetgeen de 'log lady' tegen Laura zegt, alles wel het best samen: "When this kind of fire starts, it is very hard to put out. The tender boughs of innocence burn first, and the wind rises, and then all goodness is in jeopardy." (FC)

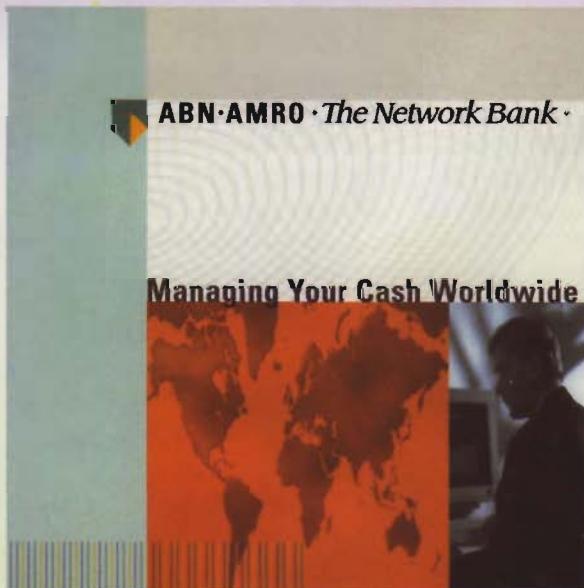


**Fire Walk With Me**  
Nederlands  
ondertiteld  
United Visual  
Entertainment

# CD-i PROF

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

Rob Smit



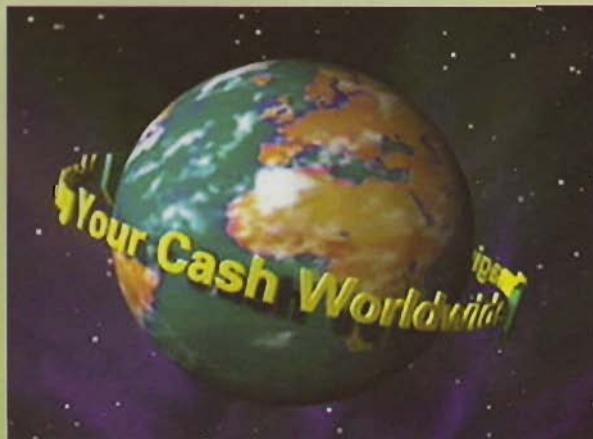
## ABN-AMRO op mondial niveau

Groot bedrijf? Internationaal bedrijf? Veel klanten? Veel geld? Veel verschillende valuta? Veel grensoverschrijdende transacties? Veel verschillende bankrelaties? Veel zorgen!

Dat is althans de mening van de ABN-AMRO, en gedurende de afgelopen jaren heeft men er hard aan gewerkt om voor multinationale ondernemingen die met zulke problemen worstelen een oplossing te vinden. Dat men die ondertussen kan bieden is een gevolg van het feit dat de fusie van de ABN en de AMRO Bank, de vestiging van bij-kantoren in alle belangrijke landen van de wereld en de overnames die zij zowel ieder apart als gezamenlijk gepleegd hebben hun vruchten beginnen af te werpen. Er is een wereldomspannend netwerk van bankfilialen ontstaan (1650 kantoren in meer dan 60 landen, met in totaal meer dan 60.000 werknemers), en in een tijd waarin handel, entertainment en informatie steeds meer op mondiale schaal plaatsvinden is dat natuurlijk een groot pluspunt. Het maakt niet uit waar ter wereld een multinationale onderneming een transactie pleegt, er is altijd een kantoor van de ABN-AMRO min of meer in de buurt. Die transactie wordt dus altijd op één manier afgewikkeld, volgens één kostenstructuur, de meest efficiënte valutaregeling en een van te voren afgesproken tijdschema. En ondanks de kosten die de bank in rekening brengt, wint de betreffende onderneming daar tijd en geld mee en wordt men van een hoop frustratie verlost.

## Managing Your Cash Worldwide

Hoe dit alles precies in elkaar steekt valt te lezen, bekijken en beluisteren op de CD-i *Managing Your Cash Worldwide*, een interactieve, audiovisuele presentatie voor bestaande en potentiële relaties van de ABN-AMRO bank. Deze sluit qua vormgeving perfect aan op de sjeike maar ietwat conservatieve stijl die bij multinationale ondernemingen zo in zwang is. Als je de CD-i start zie je een draaiende werelbol die langzaam maar zeker in steeds weer een andere munt verandert en vervolgens weer terug in een werelbol. De tekst 'Managing Your Cash Worldwide' zweeft er als een ring van Jupiter omheen. Als je op de werelbol klikt kom je terecht bij het keuzescherm, dat bestaat uit een foto van een klassiek eikenhouten bureau met daarachter een raam dat uitkijkt op een Amsterdamse gracht. Op dit bureau bevinden zich diverse voorwerpen die met een klik van de afstandsbediening geactiveerd kunnen worden: een ABN-AMRO informatiemap, een computer, een muis, een telefoon, een visitekaartje en een bureaulamp.





### Informatieverrekker en klantenwerver

De map biedt informatie over ABN-AMRO in het algemeen. Als je er op klikt krijg je de inhoud te zien, die bestaat uit twee videobanden en een boekje. Een leuke vondst is dat de bovenste videoband het bekende nummer *Money* van Pink Floyd bevat. Dit is echter voorzien van videobeelden waarin historische en actuele foto's en filmpjes uit de geschiedenis van de handel, het bank- en het beurswezen gecombineerd zijn tot een wel zeer bancaire videoclip. De tweede videoband bevat *The World Behind Our Business-card*, een algemene audiovisuele presentatie over de geschiedenis en activiteiten van de bank. Het boekje tenslotte behandelt in tekst- en grafiekvorm de kwaliteiten van de ABN-AMRO als *The Network Bank*, de bank waar je overal ter wereld zaken mee kunt doen. Achter de muis gaat het onderdeel *Managing Your Cash Worldwide* schuil, een audiovisuele presentatie die ingaat op de problemen die multinationale ondernemingen ondervinden bij het beheersen van hun internationale geldstromen. De PC biedt de oplossing die de ABN-AMRO daarvoor gevonden heeft: *Bank Station International*. Als je van het gehele programma nog eens een korte samenvatting wilt horen kun je op het visitekaartje klikken, terwijl de telefoon praktische informatie biedt: hoe moet de



CD-i bediend worden, wie heeft de CD-i geproduceerd en wat zijn de adressen van de International Cash Management filialen van de ABN-AMRO? Door op de bureaulamp te klikken tenslotte doe je niet alleen het licht uit, maar verlaat je ook het programma.

*Managing Your Cash Worldwide* is een degelijke CD-i die zijn rol als informatieverrekker en klantenwerver goed vervult. Bovendien weet men zijn eigen activiteiten te relativieren. Ondanks een wereldwijd balanstotaal van 510,6 miljard gulden vertelt men zijn relaties: 'At ABN-Amro Bank people are more important than money, because money has never come up with a brilliant idea.' Jammer is dat de interactieve kwaliteiten van de CD-i-speler maar weinig aan bod komen; deze dienen eigenlijk alleen maar om videofragmenten te starten en te stoppen of om 'digitale bladzijden' om te slaan.

*Managing Your Cash Worldwide* is gecodeerd door Lost Boys Interactive uit Amsterdam.

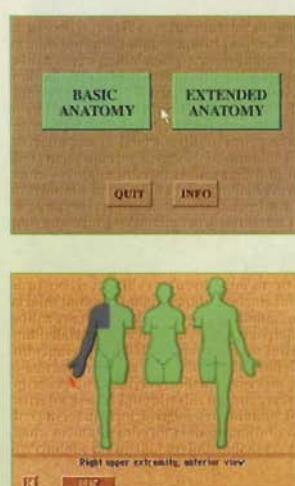
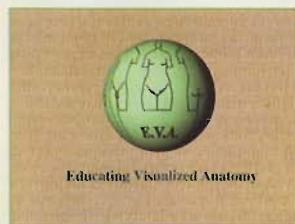


# Bedrijf op Schijf

PhilipsCDI.com

# Educating Visualised Anatomy

Was op deze pagina's enige tijd geleden al een besprekking van de 'tandartsen CD-i' *Paindent* te vinden, nu is de beurt aan de 'dokters CD-i' *Educating Visualised Anatomy*. Het is een interactieve anatomische atlas die een visuele zoekstructuur met zo'n 900 beelden bevat en bedoeld is voor studenten medicijnen, fysiotherapie en verpleegkunde. De opgeslagen beelden bestaan uit zeer gedetailleerde aquarellen van alle onderdelen van het menselijk lichaam, waarop je steeds verder kunt inzoomen. De ligging van de spieren, bloedvaten en zenuwen kan door middel van een zwartwit overlay als het ware over de aquarel heen geprojecteerd worden, waarbij je bovendien de oorspronkelijke afbeelding en die op de overlay met behulp van een schuifregelaar kunt mengen.



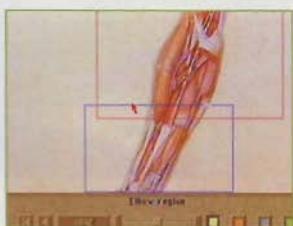
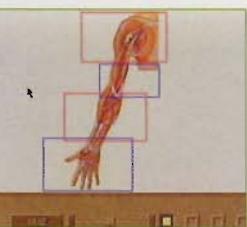
## Examenvoorbereiding

Door op de verschillende onderdelen van de afbeelding te klikken kun je de bijbehorende (Latijnse) naam oproepen. De CD-i is dus prima te gebruiken als voorbereiding op het examen anatomie, en dat is dan ook precies waar de disc voor bedoeld is. Docenten Anatomie, waar ter wereld zij zich ook bevinden, zullen een zucht van verlichting slaken, want overal waar *EVA* (zoals de mannelijke studenten deze CD-i liefkozend noemen) ingezet wordt, worden zij verlost van de vele uren repetitief stampwerk waarmee de examenvoorbereidingen normaal gesproken gepaard gaan. Vrij van werkdruk en geestelijke vervlakking zullen ze weer veranderen in de gelukkige, blije mensen die ze eens waren. Ze zullen elkaar opzoeken en in feestelijke kledij in lange rijen door de straten dansen, zwaaiend met heerlijk geurende bloemenslingers en de lof zingend van Eva die hen bevrijdde uit de ijzeren greep van het anatomisch repertorium. Ze zullen .. (Genoeg! -red.)

## Levensgrote aquarellen

"*EVA* is gebaseerd op zeven levensgrote anatomische aquarellen, die zo gedetailleerd zijn dat het de schilder enkele tientallen jaren gekost heeft om ze te maken", weet Pier Tholen, (mede) verantwoordelijk voor het totstandkomen van de CD-i, te vertellen. "Reprodukties van die aquarellen worden gebruikt bij de anatomische les. Een boek met zwartwit illustraties van de spieren, bloedvaten en zenuwen dient als aanvulling op de aquarellen. Die illustraties zijn echter in gewoon boekformaat, niet levensgroot, en konden dus niet met de aquarellen

gecombineerd worden. De combinatie van beide is voor het eerst mogelijk bij de CD-i-uitvoering, wat een enorme bijdrage levert aan het inzicht van de studenten. Behalve als repertorium voor het anatomie-examen is *EVA* namelijk vooral bedoeld om de samenhang tussen de verschillende delen van het menselijk lichaam te illustreren. De CD-i is daarmee een directe tegenhanger van de anatomische CD-ROM *ADAM*, waarop anatomie onderwezen wordt door als het ware iedere keer een laag van het menselijk lichaam af te pellen. Als je de titel van de disc misschien wat krampachtig vindt, dan kan ik je vertellen dat dit louter en alleen is om tot de afkorting *EVA* te komen, want een Adam zonder Eva is natuurlijk maar een saaie bedoeling."



## Serie

De CD-i bevat twee versies van het materiaal, een 'basic' versie voor verpleegkundigen en een 'extended' versie voor studenten medicijnen. In aansluiting daarop zijn er ook twee toetsen van verschillend niveau, waarmee zowel de lokale als de globale anatomische kennis getest kan worden.

Zowel *Paindent* als *Educating Visualised Anatomy* maken deel uit van een serie CD-i's met voorlichtings- en opleidingsmateriaal voor de gezondheidszorg. De serie is een initiatief van *TRACMED* (Trainings Centrum voor Medische Educatie), een samenwerkingsverband van de Hogeschool Nijmegen, het Academisch Ziekenhuis Nijmegen Sint Radboud en de Faculteit der Medische Wetenschappen van de KUN, en zal uiteindelijk uit enige tientallen delen bestaan. Hij is tot stand gekomen met subsidie van het Ministerie van Economische Zaken. Nieuwe delen die op stapel staan zijn *Spinale Pijnbestrijding* en *Blaascatheterisatie Bij De Man*.



*Educating Visualised Anatomy* is vervaardigd door Wigant Media uit Willemstad (N.Br.), tel. 01687-3352.

## Effectief Communiceren

Iets vragen, iets bespreken, reageren op kritiek – het lijkt allemaal zo simpel. Helaas is dat in de praktijk vaak niet zo, en thuis of op het werk ontstaan heel wat onplezierige situaties ten gevolge van een gebrekkige communicatie. Dichtklappen of agressief reageren lost in zo'n geval niets op. Alles kan echter geleerd worden, ook hoe je met andere mensen moet omgaan – en waar kun je dat beter leren dan op school?

*Effectief Communiceren* is een CD-i die vergezeld gaat van begeleidend docenten- en cursistenmateriaal. Hij is bestemd voor jongeren die een opleiding volgen in het MBO of CBO (sectoren Techniek & Dienstverlening, Gezondheidszorg, Economie of Administratie) en is ook geschikt voor gebruik in bedrijfsopleidingen.



reageren. Hoe zo'n confrontatie verloopt hangt af van hoe je reageert. Onredelijk kwaad worden zal de situatie in veel gevallen verslechteren, terwijl het probleem met een beetje wederzijds begrip zo verholpen (en vergeten) is. In één van de praktijkvoorbeelden ga je bijvoorbeeld mee op klantbezoek met een jonge liftmonteur die, behalve met zijn vaste maat, met een vrouwelijke monteur 'opgezadeld' wordt. Moeilijke situaties ontstaan als 'die meid' meer blijkt te kunnen en te weten dan beide vaste monteurs bij elkaar. Dat blijkt als er een ongeluk gebeurt, de baas kwaad uitvalt en een klant onredelijke eisen stelt. In al die gevallen kun je kiezen uit meerdere manieren om te reageren, waarna het juiste videofilmpje afgespeeld wordt.



### Leren en toepassen

De inhoud van de CD-i bestaat uit twee delen. In het eerste deel leer je welke communicatieve vaardigheden er allemaal bestaan en hoe en wanneer je die moet gebruiken. Zo is het omgaan met kritiek voor veel mensen moeilijk, en waarom? Omdat ze zich schamen voor iets wat ze fout gedaan hebben. Omdat ze denken dat ze alles fout doen. Of omdat ze denken dat zakelijke kritiek persoonlijk bedoeld is. In hun schaamte of kwaadheid luisteren ze niet meer goed naar wat er gezegd wordt en kunnen ze niet meer adequaat reageren. Vaak gaan mensen die zo reageren situaties waarin kritiek geuit kan worden dan ook uit de weg - zeer tot hun eigen nadeel.

In het tweede deel word je geconfronteerd met omstandigheden uit de praktijk en moet je toepassen wat je geleerd hebt. Door middel van videofilmpjes krijg je een aantal kritieke situaties voorgesloten waar je op moet

### Levensecht

Voor deze bespreking heb ik mezelf in heel wat netelige situaties gemanoeuvreerd, en ik moet zeggen dat ik al doende grote bewondering heb gekregen voor de manier waarop *Effectief Communiceren* is opgezet. Ondanks het feit dat de voortgang van de gebeurtenissen steeds onderbroken wordt door keuzemomenten, ervaar je de verschillende situaties alsof je er zelf midden in zit. Ook uit deze titel blijkt dat het medium CD-i uitstekend in te passen is in allerlei soorten onderwijs; het zilveren schijfje kan veel meer zijn dan alleen een drager van muziek, speelfilms of spelletjes.

*Effectief Communiceren* is geproduceerd door het CIBB en wordt uitgegeven door het FIMMBO; de technische realisatie is uitgevoerd door Codim Interactive Media. De distributie van de CD-i wordt verzorgd door Uitgeverij Malmberg en Philips Media.



# Bedrijf op Schijf

[PhilipsCDI.com](http://PhilipsCDI.com)

# büch Global

In Europa – en in Nederland in het bijzonder – kunnen we enorm veel met ons televisietoestel doen. Video, Video CD, Teletext et cetera, iedereen kent het, maar in een groot aantal hoeken van de wereld weten ze er niks van. Soms heb ik van mezelf het idee dat er ook nog steeds niet alles van weet. Er zijn wel eens van die avonden dat ik naar de knopjes van mijn afstandsbediening zit te kijken en denk: van een groot aantal knopjes weet ik eigenlijk nog steeds niet waarvoor ze zijn. Des te aardiger vind ik dus de verbazing die mensen in exotische landen laten zien als ik er met een cameraploeg op bezoek ben.

Er zijn nog maar heel weinig landen op de wereld waar ze geen televisie maken en ook nog steeds geen televisie ontvangen kan worden. Ik geloof dat er op dit ogenblik eigenlijk niet één land op de wereld meer bestaat dat geheel televisievrij is. Zelfs het eenzame eiland St. Helena in de Zuidelijke Atlantische Oceaan (daar waar Napoleon overleed) heeft onlangs satelliettelevisie gekregen.

Toen ik de eerste keer in Western-Samoa (Pacific) verblijf, hadden ze daar nog geen televisie. De meeste kinderen dachten dat onze camera een groot, wild, maar gelukkig dood beest was en zo keken ze er ook naar. Ik heb voor een aantal Western-Samoaanse kinderen wel eens een privé-televisionertoning georganiseerd. Ik draaide dan op een videorecorder via onze meegebrachte monitor de beelden af die we overdag gefilmd



## De verbeelding voorbij

hadden; op die beelden kwamen ook de kinderen voor.

Het vreemde was dat toen de kinderen zichzelf zagen, ze niet begonnen te schreeuwen of te dansen maar ademloos en zwijgend naar zichzelf keken. Het leek eigenlijk wel of ze het niet geloofden. Hetzelfde heb ik meegemaakt in het diepe zuiden van Suriname. Ook daar toonde ik aan bosnegerkinderen fragmenten waarin ze zelf optraden en ook tijdens die voorstelling bleven de kinderen opvallend stil. De vraag is wat die kinderen diep in hun hartje dachten of voelden.

Terug in de tijd zie ik mezelf als een jongen van tien of elf jaar die voor het eerst televisie ziet. Was ik toen eigenlijk zelf geschokt, geheel in de war of totaal ver-

baasd? Ik geloof van niet. Ik geloof eigenlijk ook niet dat ik geheel van slag was toen ik de eerste CD afspeelde, toen ik voor het eerst met een ballpoint schreef en toen ik voor het eerst in een vliegtuig zat. Terugkijkend lijkt het wel alsof ik (en vele anderen met mij) zo overvoerd werden met nieuwigheden en uitvindingen dat we alles gewoon en normaal vonden. Van één ding herinner ik mij echter nogal ontdaan te zijn geweest: namelijk de live-televisiontzing van de eerste landing op de maan in 1969. Dat was overigens in hetzelfde jaar dat de cassettereorders enigszins betaalbaar en bruikbaar geworden waren. Ook die nieuwewetsigheid werd al heel gauw iets gewoont.

Misschien zijn al die naoorlogse uitvindingen en verworvenheden wel iets te veel, te overdadig en te onbegrijpelijk geweest. Het is in wezen toch ongelooflijk dat iemand van mijn leeftijd (ik ben van 1948) geboren werd in het stenen tijdperk van de automatisering en de data-techniek en dat ik niet eens een halve eeuw later mij kan wentelen in een digitaal universum waarin niets meer onmogelijk lijkt. Ik ben er werkelijk van overtuigd dat het gewoon te onbegrijpelijk voor woorden is geworden. En dat was het natuurlijk ook voor die kinderen in Suriname en Western-Samoa. De verbeelding voorbij, dat is de enige verklaring voor een wereld waar ik soms nog maar heel weinig van begrijp.

Boudewijn Büch

CD-i



# OFFICIËLE PREVIEW CD-i VAN HET SEIZOEN 1995/96

Een unieke  
interactieve disc  
met alles over de  
UEFA Champions League  
met feiten, historische beelden,  
wedstrijdschema's en meer.

f 69,95  
Bfr. 1299



## THE CLUBS... THE COMPETITION... THE CHALLENGE... THE GLORY....

*Let's make things better.*

The logo for the CD-i format, featuring a stylized 'C' and 'D' with a small triangle and the letter 'i'.

# Een héél jaar op één schijfje!

Het nieuwe videojaarboek op CD-i biedt een terugblik op de gebeurtenissen die het afgelopen jaar hebben bepaald. Ruim 180 nieuwsfeiten, ondersteund door meer dan 60 videofragmenten uit de bestanden van de NOS en meer dan 500 foto's uit de archieven van het ANP geven een getrouw beeld van het jaar zoals het elke dag op tv te zien was. Verschijnt ieder jaar rond 15 januari.



**7995**

- Collectors item • 180 nieuwsfeiten van 1995
- Meer dan 60 videofragmenten • 500 foto's uit NOS- en ANP-archief

## Meer weten over CD-i?

**Bel voor informatie de Philips**

Consumentenlijn: 06-8406 (20 cpm).

Philipscdi.com



**PHILIPS**